

Addiko Bank

Godišnji izvještaj 2018. godina

**Addiko Bank d.d. Sarajevo
Bosna i Hercegovina**

Sadržaj

Glavni pokazatelji	3
Obraćanje predsjednice Uprave	4
Uprava Addiko Bank d.d. Sarajevo	5
Izvještaj Uprave	6
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2018. i Izvještaj nezavisnog revizora	13
• Odgovornost za finansijske izvještaje	15
• Izvještaj nezavisnog revizora vlasnicima Addiko Bank d.d. Sarajevo	16
• Izvještaj o bilansu uspjeha	21
• Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	22
• Izvještaj o finansijskom položaju	23
• Izvještaj o promjenama na kapitalu	24
• Izvještaj o novčanim tokovima	25
• Napomene uz finansijske izvještaje	26 - 121
Poslovne jedinice Addiko Bank d.d.	123

Glavni pokazatelji

(prema podacima iz konsolidovanih finansijskih izvještaja sačinjenih u skladu sa MRSI-jem)

	Banka 2018.	Banka 2017.	Promjena (%, pts)	Banka 2016.	Promjena (%, pts)
Bilans uspjeha					
Neto kamatni prihod	24.366	22.646	8%	17.986	35%
Neto prihod od naknada i provizija	9.798	9.252	6%	7.985	23%
Ostali operativni prihod	5.604	9.318	-64%	6.768	-16%
Operativni troškovi	(36.046)	(37.096)	-3%	(60.755)	-41%
Operativni rezultat	3.722	4.120	-8%	(28.016)	>100%
Gubici umanjenja vrijednosti	5.038	1.129	77%	(9.613)	>100%
Porez na dobit	0	0	0%	0	0
Neto dobit za godinu	8.760	5.249	40%	(37.629)	>100%
Odabrane stavke izvještaja o finansijskoj poziciji					
Krediti i potraživanja klijenata	487.668	453.273	8%	371.663	31%
Tekući računi i depoziti klijenata	654.725	643.733	2%	600.319	9%
Kapital	204.223	212.047	4%	205.316	-1%
Ukupna aktiva	890.327	892.357	0%	846.536	5%
Aktiva ponderisana rizikom	637.947	597.782	7%	478.537	33%
Ključni omjeri					
Neto kamatni prihod / ukupna prosječna aktiva	2,7%	2,6%	0,1	2,1%	0,1
Omjer troškova i prihoda	84,0%	90,0%	-6,0	185,6%	-101,6
Omjer kredita i depozita	74,4%	70,5%	3,9	61,91%	12,5
Omjer nekvalitetnih kredita	11,0%	16,0%	-5,0	21,9%	-10,9
Omjer troška rizika	-1,5%	-0,4%	-1,1	-0,7%	-0,8
Omjer pokrivenosti nekvalitetnih kredita	87,6%	84,4%	3,2	78,7%	8,9
Pokazatelji specifični za Banku					
Omjer osnovnog kapitala	27,3%	11,4%	>100%	14,5%	88%
Ukupni omjer kapitala (stepen kapitalizacije)	27,3%	13,2%	>100%	16,0%	71%

Izjava o ograničenju odgovornosti:

Neke tvrdnje u ovom izvještaju odnose se na očekivanja u budućnosti i druge izjave orijentisane na budućnost, a temelje se na trenutnom stavu i pretpostavkama Uprave i uključuju poznate i nepoznate rizike i nesigurnosti, zbog kojih bi moglo doći do materijalnog odstupanja stvarnih rezultata, izvedbi ili događaja od onih prikazanih ili naznačenih u ovim izjavama.

Stvarni rezultati mogu se materijalno razlikovati od predviđenih rezultata. Rezultate iz izvještaja ne treba shvatati kao naznaku rezultata u budućnosti. Addiko Bank i njeni savjetnici i predstavnici nisu ni na koji način odgovorni (nemarom ili na drugi način) za gubitak koji na bilo koji način proizaže iz upotrebe ovog izvještaja ili njegovog sadržaja ili na drugi način vezano za ovaj dokument. Ovaj izvještaj ne predstavlja ponudu ili poziv na kupovinu ili pretplatu na vrijednosne papire. Ovaj izvještaj, niti ijedan njegov dio, ne predstavlja osnov za bilo kakav ugovor ili drugi vid obaveze, niti se na njega treba oslanjati kada se radi o ugovorima i obavezama.

Tabele u ovom izvještaju mogu sadržavati zaokružene razlike. Ako nije drugačije naznačeno, svi podaci su prikazani na nivou Addiko Bank d.d. Sarajevo.

Obraćanje predsjednice Uprave

Naša Addiko priča počela je polovinom 2016. godine kada su Advent International i EBRD preuzele vlasništvo banke koja je poslovala sa gubitkom. 2016. godina, kao i naredna godina, bile su godine radikalnih promjena u svim segmentima, kada smo transformisali banku koja je poslovala sa gubitkom u profitabilnu i stabilnu banku. Promijenili smo koncept poslovanja, poslovnu kulturu i organizaciju preduzeća.

Nakon restrukturiranja, 2018. godina je za nas bila nešto drugačija - to je bila godina stabilnog napretka, koja pokazuje jačanje i poboljšanje u svim aspektima našeg poslovanja.

Naše poslovanje u 2018. godini dovelo je do povećanja neto prihoda za 7% u odnosu na raniju godinu, kao rezultat napornog rada u svim područjima poslovanja, što je iznad tržišnog projekta. Ostvarili smo rast u kreditnom poslovanju, posebno u segmentima na koje smo fokusirani, evidentirali smo rast iznad projekta tržišta. Povećali smo prihod i dobit iz poslovanja pružanjem šire i kvalitetnije ponude svojim klijentima. Naš brend pokazuje znatno jačanje prisustva na tržištu i dovodi do rasta broja klijenata i povjerenja preko stabilnosti depozita.

Jedan od problema koje smo naslijedili iz prethodnog perioda je nivo nekvalitetnih kredita uglavnom zbog kredita sa valutnom klauzulom u CHF valuti. Naša posvećenost da se pozabavimo ovim pitanjem u 2018. godini dovela je do smanjenja nekvalitetnih kredita za 31%. Sa gore navedenom pokrivenošću rezervisanjima od 87,6%, smatramo da ovaj naslijedeni portfolio ima minimalan rizik za banku, dok se ponosimo time što naši novi plasmani pokazuju odličan kreditni kvalitet i rezultat.

Istovremeno smo radili na smanjenju troškova. Ponosni smo i na činjenicu da smo ostvarili smanjenje operativnih troškova za 6,3% u odnosu na isti period prethodne godine, uprkos izazovu da istovremeno smanjujemo nasljeđene troškove iz prethodnog perioda, te pravimo dodatna ulaganja kako bi poboljšali poslovanje i unaprijedili digitalne mogućnosti. Završili smo 2018. godinu značajnim povećanjem kapitala, što nam omogućava da dodatno povećamo svoju podršku poslovnom okruženju i da imamo snažnu osnovu za širenje sopstvenog poslovanja u narednim godinama.

Iako 2018. godina nije bila laka godina, uspjeli smo se suočiti i izboriti sa mnogim izazovima koje je donijela. Pored poslovnih i regulatornih izazova, radili smo na sopstvenim internim unaprjeđenjima, jer čvrsto vjerujemo da u korist naših klijenata, zaposlenih i zajednice u kojoj poslujemo moramo da budemo bolje verzije samih sebe. Ulazimo u novu poslovnu godinu sa boljim poslovanjem prema načelima direktnog i jednostavnog bankarstva, sa boljim vještinama svojih zaposlenih u svim oblastima, sa unaprjeđenim digitalnim alatima i poboljšanim procesima prema klijentima.

Na kraju, želim da izrazim svoju zahvalnost za povjerenje i podršku našim klijentima, zaposlenima, vlasnicima i regulatorima u ovom tranzicionom putu Addika. U 2019. godini ćemo se posvetiti nastavku svoje uspješne priče. Iako smo potpuno svjesni izazova sporog rasta tržišta, jake konkurenциje i novih regulatornih zahtjeva, čvrsto vjerujem da ćemo biti istrajni i da ćemo imati znanje i entuzijazam da nastavimo ovim putem.

Uprava Addiko Bank d.d. Sarajevo

S lijeva na desno: Selma Omić, član Uprave; Sanela Pašić, predsjednik Uprave; Belma Sekavić-Bandić, član Uprave.

Izvještaj Uprave

1. Osnovne informacije o Addiko banci

Addiko Bank dd Sarajevo je dio međunarodne finansijske grupacije sa sjedištem u Beču, Austrija, koja posluje kroz šest banaka na glavnim tržištima u Hrvatskoj, Sloveniji, Bosni i Hercegovini, Srbiji i Crnoj Gori.

Strategija banke usmjerena je na ponudu ključnih proizvoda i usluga stanovništvu (eng. Retail) kao i malim i srednjim preduzećima (eng. SME) i pravnim licima (eng. Corporate).

Holding Al Lake (Luxembourg) S.à r.l. je direktno matično preduzeće Addiko Grupe i u indirektnom je vlasništvu fondova koje savjetuje Advent International, globalni investitor privatnog kapitala, i Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD).

2. Opšti ekonomski uslovi

Iako se očekuje da će zvanični podaci o ekonomskom rastu u 2018. godini biti dostupni u prvoj polovini godine, prema našim procjenama, Bosna i Hercegovina je u 2018. godini ostvarila rast BDP-a od 3%. Ekonomski rast ostvaren je prije svega u uslovima snažne privatne potrošnje, uz povećanje izvoza i komercijalne gradnje. Prema rezultatima poslovanja sa stanovništvom, privatna potrošnja nastavila je da ostvaruje robusne stope rasta podržana pozitivnim promjenama na tržištu rada (povećanjem broja zaposlenih i ubrzanim rastom prosječnih zarada - preko 3% u odnosu na prošlu godinu), uz povećanje turizma (14,7% godišnje) i uz priliv doznaka.

Rast izvoza u 2018. godini usporio je na 7,7% u odnosu na prošlu godinu uglavnom zbog slabije potražnje iz zemalja EU, koji se suočavaju sa usporavanjem ekonomskog rasta i privremenim padom potražnje iz Turske sredinom godine kao jednog od glavnih trgovачkih partnera Bosne i Hercegovine. Uz solidan rast uvoza od 6,1% godišnje, stopa pokrivenosti uvoza izvozom dostigla je 62%. Istovremeno, rast industrijske proizvodnje nastavio se sporijim tempom od 1,7% godišnje zbog slabije dinamike u proizvodnji kapitalnih dobara, intermedijarnih proizvoda i prerađivačke industrije.

Nakon postepenog ubrzanja tokom druge polovine godine, voden porastom cijena goriva, indeks potrošačkih cijena u 2018. godini povećan je u prosjeku za 1,4%, zbog slabijih inflacijskih pritisaka od cijena hrane.

Konkurentnost privrede u 2018. godini nije ostvarila nikakav napredak u odnosu na prošlu godinu, a prema rezultatima Globalne ankete o konkurenčnosti koju je sproveo Svjetski ekonomski forum 2018. godine, Bosna i Hercegovina je ostala na dnu ljestvice u odnosu na cijeli region. Uprkos malim poboljšanjima u rješavanju likvidnosti, Bosna i Hercegovina i dalje je, u odnosu na konkureniju, znatno lošija u kategorijama kao što su pokretanje biznisa i proizvodnja električne energije.

Posljednji parlamentarni izbori za rezultat su imali političko fragmentiranje parlamenta, gdje se nesposobnost formiranja koalicije odrazila i na ekonomski pitanja, a bit će jednako teško postići zajednički sporazum o ključnim strukturalnim reformama. Pored stvaranja preduslova za snažniji rast u narednom periodu, neophodno je ustrajati na reformama prije svega da se dokaže kredibilitet Bosne i Hercegovine na njenom putu ka EU, i da se postigne bolji

rejting zemlje. U tom smislu, naglasak treba staviti na administrativna opterećenja i reformu javnog sektora u skladu sa smjernicama usvojenim u Strateškom okviru za reformu javne uprave.

3. Značajni događaji u 2018. godini

3.1. Organizaciona struktura i provođenje operativnog modela

Tokom 2018. godine nastavilo se sa provođenjem operativnog modela.

Operativnim modelom se osigurava viši nivo kvaliteta usluga u šest zemalja, povećava se stabilnost poslovanja i omogućava potpuno iskorištanje investicija. Ciljni operativni model omogućava bolji nivo usluge, uz kvalitetnije upravljanje troškovima i znatno manji operativni rizik. Dodatno, ovaj model omogućava da banka slijedi najbolje prakse u branši, te međunarodne standarde, poboljša upravljanje internim znanjem, mentorstvo i transfer vještina na zaposlenike. Pored toga, ovim modelom se nude zanimljive perspektive za visoko kvalifikovano osoblje i stručnjake.

3.2. Digitalna transformacija i gradnja digitalnih mogućnosti

Addiko banka nastavila je da radi na digitalnoj transformaciji pokretanjem dvije nove ključne digitalne inicijative, odnosno potpuno novi sistem za elektronsko bankarstvo u grupaciji za segmente Corporate i SME i API (interfejs za obradu zahtjeva) za segment Retail.

Novi sistem elektronskog bankarstva pokrenut je nakon intenzivne komunikacije sa klijentima iz segmenata Corporate/SME. Ova platforma je razvijena sa ciljem da se koriste sposobnosti grupnog Digital Competence Centra (DCC) u bliskoj saradnji sa klijentima s ciljem lakšeg upravljanja svakodnevnim zadacima, omogućavajući klijentima da prate online svoje postojeće trgovачke finansije i kreditne proizvode te postavlja osnovu za dalje povoljne inicijative proizvoda koje će klijenti Addika imati u budućnosti.

S druge strane, APS koji je razvijen za segment Retail obezbjeđuje jednostavnu i efikasnu obradu potrošačkih kredita. Omogućavanjem da se krediti odobre u roku od 30 minuta od trenutka kada klijent uđe u poslovnici, Addiko APS-om pruža jasan nivo usluga u segmentu na koji je usmjeren, a to je potrošačko kreditiranje.

Stvaranje novih digitalnih mogućnosti jedna je od strateških usmjerenja banke. Addiko ulaže značajan iznos sredstava u pravljenje inovativnih rješenja kojima se nastoje riješiti konkretni problemi klijenata. Sa ovakvim pristupom, Addiko želi biti percipiran kao tržišni lider u isporuci pogodnih bankarskih rješenja svojim klijentima u zemljama u kojima posluje.

3.3. Kontinuirano upravljanje troškovima i povećanje efikasnosti

Sa stalnim usredstvovanjem na optimizaciju procesa i uspostavljanje "lean", efikasne, agilne i integrisane organizacije, tokom cijele 2018. godine sprovedena je dalja konsolidacija postojećih IT aplikacija.

Dok se nosi sa naslijedenom infrastrukturom troškova iz razdoblja prije promjene vlasništva i pokušava da je smanji, Addiko istovremeno mora da ulaze u digitalni razvoj i mrežu poslovnica. Ponosni smo što smo ostvarili smanjenje operativnih troškova za 6,3% u odnosu na isti period prethodne godine, uprkos izazovima zbog troškova naslijedenih iz prošlog perioda i dodatnih ulaganja kako bi povećali poslovanje i unaprijedili digitalne mogućnosti banke. Ovo je rezultat predanosti stalnom poboljšanju troškova, što će nastaviti da smanjuje odnos troškova i prihoda (CIR) u cijeloj organizaciji u narednim godinama.

3.4. Usmjerenje na poboljšanje iskustva klijenata

Kao dio svog kontinuiranog usmjeranja na poboljšanje iskustva klijenata, platforma "Net promoter score" (NPS) Addiko banke počela je sa radom 2018. godine, dopunjavajući rad marketinškog NPS-a sa kojim se otpočelo još u 2017. godini.

Mogućnost anketiranja iskustva klijenata nakon što su završili interakciju sa Addiko bankom, omogućit će nam provjeru zadovoljstva u ključnim tačkama kontakta sa klijentima. Prvi rezultati pokazuju obećavajuće stepene zadovoljstva.

3.5. O poslovnoj strategiji

Nakon uspješne primjene svoje prvoibitne poslovne strategije (uspostavljene nakon promjene vlasništva u julu 2015. godine), Addiko banka je preradila svoju strategiju.

Poslovna strategija je zasnovana na prvoibitno uvedenom pristupu "direktog bankarstva", kojim se pružaju jednostavni, digitalni proizvodi i rješenja za svakodnevne bankarske potrebe klijenata. Vođena poslovnim pristupom "Šest zemalja - jedan pobjednički tim", Addiko banka se usredsređuje na "fokusiranje na bitno", "efikasnost" i "jednostavnu komunikaciju".

Na osnovu ovog pristupa, Addiko banka je postigla svoj cilj transformisanja poslovanja u strateške ključne segmente usmjeravajući se na individualne klijente i mala i srednja preduzeća u realnoj ekonomiji. Dalje, Banka je nastavila da radi na izgradnji ciljanog operativnog modela sa digitalnim mogućnostima.

Nastavljajući sa svojom uspješnom prvoibitnom strategijom, Addiko će sada preduzeti dalje korake da postane banka prvog izbora za odabране proizvode koji su u operativnom smislu izvrsni (gotovinski krediti, kartice i plaćanja), koji služe osnovnim bankarskim potrebama sa najjednostavnijim, najpogodnjim i najbržim iskustvom klijenata, i fokusirat će se na transparentno komuniciranje.

3.6. Poslovnice

Naše poslovnice su i dalje najvažniji distributivni kanal za našu prodaju te smo u potpunosti posvećeni povećanju zadovoljstva klijenata tokom njihove posjete Addiko poslovnicama. Preuredili smo nekoliko poslovnica i učinili ih funkcionalnijim i savremenijim, u skladu sa standarima brendiranja Addika.

Na kraju 2018. godine Addiko Bank Sarajevo ima ukupno 38 poslovnica (2017. godine: 38).

3.7. Kratki finansijski pregled

Nakon preokreta u 2017. godini, Addiko nastavlja da ostvaruje adekvatan povrat na kapital i pokazuje dobar napredak knjiženjem dobiti nakon oporezivanja u iznosu od 8,8 miliona KM (2017. godine: 5,2 miliona KM) u 2018. godini, što za bolje razumijevanje zahtijeva isključenje jednokratnih efekata (više o tome poglavje 4.1). što vodi do normalizovanog operativnog rezultata u 2018. godini od 10,0 miliona KM (2017. godine 7,5 miliona KM).

Ovo je rezultat kontinuiranog usmjerenja Addiko banke na promjenu poslovne strukture pretežno sa segmenata hipotekarnog kreditiranja i javnog finansiranja sa niskim maržama na segmente potrošačkog kreditiranja i kreditiranja malih i srednjih preduzeća koji imaju višu dodatnu vrijednost. Usmjerenjem na ove segmente koje smo naslijedili iz ranijeg perioda (uglavnom oprost i otplate kredita sa valutnom klauzulom u CHF-u) smanjena je knjiga kredita za više od 40 miliona KM, ali je nadoknađen natprosječnim tržišnim rastom u segmentima na koje smo se usredstredili, što je dovelo do ukupnog rasta knjige kredita za 8% većeg u odnosu na 2017. Rezultat rasta tržišta u proteklih 12 mjeseci uz nove plasmane jasno pokazuje da Addiko ostvaruje svoju poslovnu strategiju, i nastaviti će razvijati segmente u fokusu poslovanja kao ključne generatore prihoda u narednoj godini.

Evidentirano je povećanje neto kamatnog prihoda za 7,6% na 24,4 miliona KM (2017. godine: 22,6 miliona KM) sa neto kamatnom maržom od 3,3% (+2,7% u 2017.).

Pozitivan razvoj neto kamatne marže vođen povećanjem kamatnog prihoda od potrošačkog kreditiranja i poslovanja sa malim i srednjim preduzećima gotovo je na istom nivou kao i pozitivan uticaj na kamatne troškove od nove cijene depozita (-17 bps), kompenzujući gubitak nastojanog portfolija zdravih kredita.

Uprkos daljem smanjenju prosječnih cijena depozita tokom 2018. godine, depoziti klijenata ostali su stabilni na 655 miliona KM (1,8% više u odnosu na 644 miliona KM u 2017. godini). Stalna poboljšanja u strukturi depozita klijenata omogućavaju neznatno smanjenje viška likvidnosti, uz zadržavanje veoma jakih omjera samofinansiranja (omjer depozita i kredita: 2018. godine 74% (2017. godine: 71%)

Neto prihod od naknada i provizija povećan je za 5,9% na 9,8 miliona KM (2017. godine: 9,3 miliona KM) što je posljedica većeg rasta u potrošačkom kreditnom poslovanju sa novim modelom naknada i novim paketima proizvoda.

Ostali operativni prihodi znatno su vođeni prodajom oduzetih nekretnina, prihodom od kartičnog poslovanja, i nadoknadama prethodno otpisanih iznosa evidentiranih direktno u bilansu uspjeha.

Operativni troškovi smanjeni su na 36,0 miliona KM (2017. godine 37,01 miliona KM) kao rezultat veće produktivnosti i striktnog upravljanja troškovima.

Aktivan rad na utuživanju i naplati je doveo do snažnog pada nekvalitetnih kredita, što je dovelo do smanjenja nekvalitetnih kredita za 31% na 119,3 miliona KM (173,5 miliona KM krajem 2017. godine). Iako je omjer nekvalitetnih kredita 11% prilično visok, važno je naglasiti da nekvalitetni krediti uglavnom dolaze iz naslijedenog portfolija, dok nova

kreditiranja pokazuju odlične rezultate i kvalitet otplate. Naslijedeni portfolio nekvalitetnih kredita i dalje ima snažan pad u omjeru u 2018. godini (učešće nekvalitetnih u ukupnim kreditima - 2017. godina: 16%) i značajno povećanje pokrivenosti rezervisanjima, što je već iznad prosječnog tržišnog nivoa od 87,6% (2017. godine: 84,4%), te time ima minimalan rizik za banku i knjigu kredita.

3.8. Usvajanje MSFI 9

Na dan 1. januara 2018. godine stupio je na snagu novi računovodstveni standard za finansijske instrumente MSFI 9. Ovo zamjenjuje MRS 39, koji je bio prethodni računovodstveni standard za mjerjenja i klasifikaciju finansijskih instrumenata. Propisi iz novog standarda se prije svega odražavaju na rezervisanja za kreditne gubitke, s obzirom na to da se primjenjuju na gubitke od umanjenja vrijednosti finansijske imovine vrjednovane po amortizovanoj vrijednosti ili po fer vrijednosti priznatoj direktno u kapitalu. U skladu sa MSFI 9, zahtjevi za umanjenje vrijednosti se takođe primjenjuju na kreditne obaveze i finansijske garancije. Model koji se koristi za utvrđivanje gubitaka od umanjenja vrijednosti takođe se mijenja, od istorijski orijentisanog modela prema MRS 39 (nastali gubici) do modela orijentisanog ka budućnosti prema MSFI 9 (očekivani kreditni gubici).

Nova pravila vrjednovanja su manjeg značaja. Usvajanje za rezultat ima prilagođavanje zadržane dobiti u iznosu od -6,5 miliona EUR.

4. Finansijski pokazatelji Banke

4.1. Analiza bilansa uspjeha

	u hiljadama KM		
	Banka 2018.	Banka 2017.	Promjena (%)
Neto kamatni prihod	24.366	22.646	7%
Neto prihod od naknada i provizija	9.798	9.252	6%
Neto prihod od trgovanja	-	-	-
Neto prihod od investicija	-	-	-
Neto devizne razlike	2.010	1.759	14%
Ostali operativni prihod	3.594	7.559	-51%
Operativni prihod	39.768	41.216	-3%
Troškovi osoblja	(15.910)	(16.006)	1%
Umanjenje vrijednosti (deprecijacija)	(1.485)	(1.652)	-10%
Amortizacija	(592)	(166)	257%
Ostali operativni troškovi	(18.059)	(19.272)	6%
Operativni troškovi	(36.046)	(37.096)	-3%
Neto gubitak od umanjenja vrijednosti na finansijskoj imovini	5.038	1.129	339%
Ostali gubici od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	-	-	-
Dobit prije oporezivanja	8.760	5.249	67%
Porez na dobit	-	-	-
Neto dobit za godinu	8.760	5.249	67%

2018. godina obilježena je unaprjeđenjem u razvoju neto kamatnog prihoda. Neto kamatni prihod povećan je na 24,3 miliona KM, dok je u decembru iznosio 22,6 miliona KM.

Do ovog pozitivnog razvoja došlo je uslijed snažnog rasta potrošačkih kredita sa visokom maržom kao i nižih kamatnih

3.9. Promjene u kapitalu

Addiko Bank Sarajevo zadržala je visoke regulatorne rezerve za kreditne gubitke iz vremena kada je MRS 39 bio u primjeni. U 2018. godini, prelaskom na MSFI 9, ove regulatorne rezerve više nisu bile potrebne. Iz tog razloga, Addiko Bank Sarajevo je prenijela rezerve na zadržanu dobit u iznosu od 108 miliona KM i djelimično u korist zakonskih rezervi u iznosu od 25 miliona KM. To je za rezultat imalo snažno jačanje kapitala u ukupnom iznosu od 133 miliona KM i povećanje stope adekvatnosti kapitala na 27,3% (2017. godine: 13,2%)

3.10. Opšti propis o zaštiti podataka

Nova direktiva EU o ličnim podacima, koja je stupila na snagu 25. maja 2018. godine, podrazumijeva da su prava subjekata podataka pojačana, i da kontrolori podataka i obrađivači podataka podliježu novim zahtjevima koji se odnose na upravljanje i rukovanje ličnim podacima. Zbog važnosti ove izmjene u propisu, Addiko Grupa je unaprijed sproveo program spremnosti za opšti propis o ličnim podacima.

Imajući u vidu činjenicu da naše domaće zakonodavstvo još uvijek nije uskladeno sa opštim propisom o ličnim podacima, za Addiko banku je jedino moguće da poštuje odredbe koje nisu u suprotnosti sa domaćim zakonom o zaštiti podataka.

stopa za potrošačke kredite zbog našeg strateškog ponovnog pozicioniranja na svim tržištima. Neto kamatna marža je porasla na 316 bp u odnosu na 310bp u prethodnoj godini, kao rezultat kontinuiranog prelaska sa nefokusnih sredstava tj. hipoteka, velikih korporacija i javnih finansija na potrošačko i kreditiranje malih i srednjih preduzeća, kao i kretanje ka

jeftinijem finansiranju.

Neto prihod od naknada i provizija iznosio je 9,8 miliona KM (9,2 miliona KM u poređenom periodu). Do povećanja je došlo najviše zbog većeg prihoda od kartičnog poslovanja, platnog prometa i novih paketa proizvoda.

Troškovi osoblja i ostali administrativni troškovi smanjeni su sa 35,2 miliona KM u 2017. godini na 33,9 miliona KM na tekući datum izvještavanja. Smanjenje od 1,3 miliona KM uglavnom je zbog smanjenja ostalih administrativnih troškova. Smanjenje administrativnih troškova se zasniva na striktnom upravljanju troškovima i praćenju u cijeloj Addiko banci. Omjer troškova i prihoda je smanjen za 90 poena na 84,0% u odnosu na 2017.

Deprecijacija i amortizacija osnovnih sredstava povećana je na 2,1 miliona KM, dok je prethodne godine iznosila

1,8 miliona KM. Ovi povećani troškovi rezultat su ulaganja u informacione tehnologije, uglavnom u nova softverska rješenja.

Ukupni operativni prihod iznosio je 39,8 miliona KM (2017. godine: 41,2 miliona KM), a operativni troškovi 36 miliona KM (2017. godine: 37 miliona KM). Prema tome, operativni rezultat je iznosio 3,8 miliona KM, u odnosu na rezultat u 2017. godini u iznosu od 4,1 milion KM.

Rezultat ispravki vrijednosti sa 1,1 milion KM na 5,0 miliona KM je zbog pozitivnog uticaja od oslobođanja ispravki vrijednosti zbog dobre naplate i povrata.

Rezultat nakon oporezivanja za 2018. godinu u iznosu od 8,8 miliona KM znatno je viši od rezultata u 2017. godini, kada je ostvarena dobit u iznosu od 5,2 miliona KM.

Analiza izvještaja o finansijskoj poziciji

Addiko banka je na dan 1. januara 2018. godine usvojila zahtjeve MSFI 9 "Finansijski instrumenti". Zahtjevi MSFI 9 za klasifikaciju, mjerjenje i umanjenje vrijednosti primjenjeni su retroaktivno prilagođavanjem početnog bilansa na dan prve primjene. Koliko je dozvoljeno prema MSFI 9, Addiko

banka nije prepravila uporedne periode. Prema tome, samo je struktura izvještaja o finansijskoj poziciji u odnosu na 2017. godinu prilagođena novim zahtjevima prema MSFI 9 i stoga je data samo ograničena uporedivost sa podacima iz prethodnog perioda.

	u hiljadama KM		
	Banka 2018.	Banka 2017.	Promjena (%)
Aktiva			
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	101.720	164.862	-38%
Sredstva za trgovanje	-	-	-
Derativativna finansijska sredstva	-	-	-
Plasmani kod drugih banaka	51.254	70.037	-27%
Krediti i potraživanja od klijenata	487.668	453.273	8%
Investicijske vrijednosnice	207.581	164.611	26%
Investiciona imovina	-	855	-100%
Nekretnina i oprema	18.680	18.467	1%
Nematerijalna imovina	4.671	2.270	106%
Stalna sredstva i grupe za otuđenje namijenjene prodaji	4.368	4.771	-8%
Odložena poreska sredstva	164	-	-
Tekuća poreska imovina	1.783	1.783	0%
Ostala aktiva	12.438	11.428	9%
Ukupna aktiva	890.327	892.357	0%

Ukupna aktiva Addiko Bank Sarajevo smanjena je za 2,0 miliona KM, sa 892,3 miliona KM na 890,3 miliona EUR, kao rezultat svjesne optimizacije viška likvidnosti.

Gotovina i stanja gotovog novca kod Centralne banke smanjena je za 63 miliona KM na 102 miliona KM (2017. godine: 165 miliona KM), dok su ostali depoziti po viđenju smanjeni za 19 miliona KM na 51 milion KM (2017. godine: 70 miliona KM).

Ukupna neto potraživanja (bruto potraživanja bez rezervisanja za kreditne gubitke) povećana su sa 453,3 miliona KM (2017.) na 487,7 miliona KM zbog povećanja potrošačkih kredita i kredita u segmentu malih i srednjih preduzeća, pokazujući rast za 8%, čak i nakon značajnog

otpisa naslijedenog portfolija.

Materijalna imovina povećana je za 0,2 miliona KM sa 18,5 miliona KM u 2017. godini na 18,7 miliona KM.

Nematerijalna imovina je povećana za 4,7 miliona KM u odnosu na kraj 2017. godine (2,3 miliona KM) zbog uvođenja novij aplikacija elektronskog bankarstva.

Poreska imovina ostala je na istom nivou kao u 2017. godini i iznosi 1,7 miliona KM.

Ostala aktiva povećana je na 12,4 miliona KM, dok je krajem 2017. godine iznosila 11,4 miliona KM.

	Banka 2018.	Banka 2017.	Promjena (%)
Kapital i obaveze			
Derivativne finansijske obaveze	-	-	-
Tekući računi i depoziti od banaka	611	5.211	-88%
Tekući računi i depoziti od klijenata	654.725	643.733	2%
Pozajmice	-	-	-
Subordinisani dug	-	-	-
Rezervisanja	15.783	18.517	-15%
Ostale obaveze	14.985	12.849	17%
Ukupne obaveze	686.104	680.310	1%
Dionički kapital	100.403	100.403	0%
Dobit za godinu	8.760	5.249	67%
Zadržana dobit/(akumulirani gubici)	70.994	(29.830)	>100%
Rezerve	24.066	136.225	-83%
Ukupni kapital	204.223	212.047	-4%
Ukupni kapital i obaveze	890.327	892.357	0%

Na strani pasive, **depoziti** su povećani za 11,0 miliona KM na 654,7 miliona KM u 2018. godini (2017. godine: 643,7 miliona KM). Glavni pokretač povećanja depozita bilo je povećanje depozita od klijenata, uglavnom fizičkih lica i malih i srednjih preduzeća. Obaveze od banaka su smanjene za 4,6 miliona KM na 0,6 miliona KM u 2018. godini (2017. godine: 5,2 miliona KM).

Rezervisanja su smanjenja sa 18,5 miliona KM krajem 2017. godine na 15,8 miliona KM u 2018. godini, uključujući rezerve za pasivne sudske sporove, koje bi trebalo da se

dalje smanjuju zbog nagodbi koji se postižu i rezultata sudskih presuda.

Promjena u ukupnom **kapitalu** u iznosu od -7,8 miliona KM dolazi kao rezultat sprovođenja MSFI 9 u iznosu od 13 miliona KM. Zadržani gubici su smanjeni kao rezultat pokrića gubitka iz rezervi i dobiti iz tekuće godine.

U skladu sa domaćim propisima, stopa adekvatnosti kapitala je 27,3% i znatno je iznad propisanog minimuma od 14,5% (12% + obavezni kapital 2,5%).

5. Analiza glavnih nefinansijskih pokazatelja

5.1. Upravljanje ljudskim resursima

Strategija upravljanja ljudskim resursima (HR) daje podršku kulturološkoj transformaciji Addiko Bank. Operativni model omogućava zaposlenima na svim nivoima da teže za ostvarenjem rezultata kroz timski rad i saradnju. Izgradnja snažnih procesa upravljanja ljudskim resursima u vidu produktivnosti, zapošljavanja, razvoja talenta, učenja i razvoja liderskih vještina potrebno je kako bi se obezbijedila agilnost u stavovima i sposobnostima zaposlenih.

Okviri za upravljanje produktivnošću i talentom su ključni procesi koji se koriste za identifikovanje, razvijanje, nagradivanje i prepoznavanje visoke produktivnosti i talentovanih zaposlenih. Ova dva procesa omogućavaju Addiko banci da gradi sjajno mjesto za rad, postane poželjni poslodavac, da privlači talente i pruža zaposlenima mogućnost razvoja karijera.

Tokom 2018. godine bilo je mnogo područja na koje se Odjel upravljanja ljudskim resursima usredstvao, kao što je novi edukacijski program s ciljem razvoja liderskih vještina. Standardizacija procesa upravljanja ljudskim resursima nastavljena je i u području zapošljavanja i izvještavanja o troškovima. Pokrenuta je nova online platforma koja je za rezultat imala smanjenje administrativnih troškova i povećanje digitalnog zapošljavanja. Ključni dio koji je omogućio kulturološku promjenu bila je kontinuirana interna komunikacija i uvođenje liderskih standarda za menadžere, kao i poželjnih oblika ponašanja na radnom mjestu ('Vrijednosti i ponašanja' Addika), koji su integrirani u upravljanje produktivnošću, razvojne programe liderstva i upravljanja talentima, te ostale inicijative za 2018. godinu.

Nekoliko programa malih razmjera efikasnosti i smanjenja radne snage nastavljeni su u 2018. godini. Addiko Bank Sarajevo imala je 393 zaposlenika (373 FTE) na kraju 2018. godine). U narednom periodu fokus će biti na podizanju kulturne i poslovne transformacije Addiko banke, osiguravanjem da se 'Vrijednosti i ponašanja' uključuju u svakodnevni rad. To će zahtijevati da postoji metrika upravljanja ljudskim resursima kako bi najkvalifikovaniji zaposleni bili na ključnim pozicijama, te kako bi Banka razvijala ključne vještine koje su joj neophodne da bi bila digitalni inovator u zemljama u kojima posluje.

6. Sistem interne kontrole za računovodstvene procedure

Addiko Bank ima Sistem interne kontrole (SIK) za računovodstvene procedure, kojim su definisane odgovarajuće strukture i procesi i koje se primjenjuju u cijeloj organizaciji. Voditelji organizacionih jedinica odgovorni su za provođenje politika i procedura Banke. Usklađenost sa politikama prati se u okviru revizija koje sprovode interni revizori.

Ciljevi SIK-a, kao dijela sistema za upravljanje rizicima Addiko banke, su sljedeći:

- očuvanje poslovanja i strategija rizika, kao i politika Addiko Banke,
- efektivna i efikasna upotreba svih resursa sa ciljem postizanja ciljanog poslovnog uspjeha,
- osiguranje pouzdanih finansijskih izvještaja,
- podrška usklađenosti sa svim relevantnim zakonima, pravilima i propisima.

Posebni ciljevi koji se odnose na računovodstvene procedure Addiko banke su da SIK osigura da se sve poslovne transakcije evidentiraju odmah, ispravno i na ujednačen način u računovodstvene svrhe. Osim toga, ovaj sistem treba da osigura da nikakve greške ili namjerne radnje (prevara) ne mogu spriječiti prikazivanje činjenica koje adekvatno odražavaju finansijsko stanje i rezultate Banke.

Sistem interne kontrole sam po sebi nije statičan, to je sistem koji se stalno prilagođava promjenama u okruženju. Implementacija Sistema interne kontrole u osnovi se zasniva na integritetu i etičkom ponašanju zaposlenih. Uprava i ostali rukovodioci aktivno i svjesno prihvataju svoju ulogu davanja primjera ostalima.

7. Nefinansijsko izvještavanje

U skladu sa propisima Evropske unije, poslovanje Addiko banke je u potpunosti usklađeno sa Direktivom 2014/95/EU i pravilima o objelodanjivanju nefinansijskih i raznovrsnih informacija. Banka upravlja društvenim temama i temama vezanim za okolinu kroz kontinuiran i odgovoran pristup razvoju poslovanja. U skladu sa tim, nefinansijski izvještaj Banke uključuje politike koje se sprovode u pogledu: zaštite okoline, društvene odgovornosti i tretmana zaposlenih, poštovanja ljudskih prava, sprječavanja korupcije i podmićivanja, te različitosti. Navedeni nefinansijski izvještaj dio je konsolidovanog godišnjeg izvještaja Addiko Grupe.

8. Ostale objave

U vezi sa traženim informacijama u skladu sa zakonom o događajima nakon datuma izvještavanja, vidite napomenu 37. Vidite izvještaj o rizicima za obrazloženja u vezi sa značajnim finansijskim i nefinansijskim rizicima kao i ciljevima i metodama upravljanja rizicima. Pored toga, informacije o upotrebi finansijskih instrumenata prikazane su u napomeni 3.h.

9. Istraživanje i razvoj

Addiko banka ne obavlja nikakve aktivnosti istraživanja i razvoja.

10. Outlook

I u 2019. godini očekujemo rast BDP-a od oko 3,5%. Važno je naglasiti da intenziviranje privrednog rasta u narednom periodu podrazumijeva brže rješavanje trenutne političke situacije, neophodne za otvaranje puta ka većim

infrastrukturnim investicijama, te nastavak jačanja izvoznog potencijala.

Očekujemo da će privatna potrošnja zadržati ulogu glavnog pokretača rasta, zahvaljujući stalnom povećanju plata i zaposlenosti, većim doznakama iz inostranstva, kreditnoj aktivnosti i stalnom većem prilivu od turizma.

Uprkos usporavanju ekonomskog rasta, očekujemo solidnu potražnju od zemalja EU koje bi, zajedno sa ukidanjem zabrane uvoza određenih proizvoda u EU i povećanjem

energetskih kapaciteta, trebalo da povećaju rast izvoza. Međutim, zbog snažne uvozno intenzivne domaće potražnje, neto doprinos privrednom rastu će ostati na negativnoj teritoriji.

Ubrzanje investicija zbog obezbjeđenog finansiranja od strane EBRD-a (700 miliona EUR do 2020. godine), snažnija budžetska podrška i jači rast direktnih stranih investicija u energetskom sektoru takođe treba da podstaknu brži ekonomski rast.

ADDIKO BANK D.D. SARAJEVO

Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2018. i
Izvještaj nezavisnog revizora

Izvještaj Uprave

Uprava ima zadovoljstvo predstaviti svoje finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2018. godine.

Pregled poslovanja

Rezultat Banke za godinu koja je završila 31. decembra 2018. je naveden u izvještaju o bilansu uspjeha na stranici broj 21.

Nadzorni odbor, Uprava Banke i Odbor za reviziju

Tokom 2018. godine i do datuma ovog izvještaja, članovi Nadzornog odbora bili su:

Nadzorni odbor do 31. decembra 2018. godine

Hans-Hermann Anton Lotter	Predsjednik
Biljana Rabitsch	Dopredsjednik
Razvan Munteanu	Član
Meliha Povlakić	Član
Damir Karamehmedović	Član

Tokom 2018. godine i do datuma ovog izvještaja, članovi Odbora za reviziju bili su:

Odbor za reviziju do 31. decembra 2018. godine

Đorđe Lazović	Predsjednik
Siniša Radonjić	Član
Jelena Mažuranić	Član od 28. septembra 2018.
Ivan Trifunović	Član do 27. septembra 2018.
Marlene Schellander-Pinter	Član do 27. septembra 2018.
Claudia Mayrhofer	Član do 27. septembra 2018.

Na dan 31. decembra 2018. godine, Upravu Banke čine Predsjednik Uprave i 2 člana Uprave. Sljedeće osobe su izvršavale spomenute funkcije tokom godine i do datuma ovog izvještaja:

Uprava Banke

Sanela Pašić	Predsjednik Uprave
Belma Sekavić-Bandić	Član Uprave
Selma Omić	Član Uprave

U ime Uprave:

Sanela Pašić
Predsjednik Uprave

Belma Sekavić-Bandić
Član Uprave

Odgovornost za finansijske izvještaje

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju istinit i fer prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njihovog poslovanja i novčanih tokova, u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencijskih koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opću odgovornost za preduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprječavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja na osnovu principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je odgovorna da Nadzornom odboru podnese godišnje izvještaje Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava godišnje finansijske izvještaje.

Finansijski izvještaji prikazani na stranicama 21 do 121 odobreni su od strane Uprave dana 22. marta 2019. godine za podnošenje Nadzornom odboru, te ih potvrđujući ovo, potpisuju:

Potpisali za i u ime Uprave

Sanela Pašić

Predsjednik Uprave

Belma Sekavić-Bandić

Član Uprave

Addiko Bank d.d. Sarajevo

Trg Solidarnosti 12

71000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina

22. mart 2019. godine

Izvještaj nezavisnog revizora vlasnicima Addiko Bank d.d. Sarajevo

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Addiko Bank d.d. Sarajevo (“Banka”) koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2018. godine, bilans uspjeha, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o promjenama u kapitalu i izvještaja o novčanim tokovima za tada završenu godinu te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2018. godine i njenu finansijsku uspješnost te njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS). Naše odgovornosti prema tim standardima su dalje opisane u našem izvještaju u odjeljku *Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Banke u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja, koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključna revizijska pitanja (nastavak)**1. Umanjenje knjigovodstvene vrijednosti kredita i potraživanja**

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tijekom naše revizije
Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) izdao je MSFI 9 - "Finansijski instrumenti" koji danom stupanja na snagu 1. januara 2018. godine zamjenjuje "MRS 39 - Finansijski instrumenti".	U pogledu klasifikacije i mjerena finansijske imovine i finansijskih obaveza, naši revizijski postupci sadržavali su slijedeće: <ul style="list-style-type: none"> • Pročitali smo klasifikaciju i mjerena finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke na temelju MSFI-ja 9 i usporedili je sa zahtjevima MSFI-ja 9; • Stekli smo razumijevanje i provjerili ocjenu poslovnog modela Banke i test ugovornih novčanih tokova, koji dovode do novčanih tokova koji predstavljaju „isključivo plaćanje glavnice i kamata“ [SPPI test]; i • Provjerili smo prikladnost usklađenja početnih stanja.
Ključne promjene koje proizlaze iz usvajanja MSFI-ja 9 su da se kreditni gubici Banke sada temelje na očekivanim gubicima, a ne na modelu nastalog gubitka, te na promjeni klasifikacije i mjerena finansijske imovine i obaveza Banke, koji su detaljno opisani u Napomeni 2 (i) uz finansijske izvještaje.	U vezi metodologije umanjenja vrijednosti, naši revizijski postupci sadržavali su slijedeće: <ul style="list-style-type: none"> • Pročitali smo politiku umanjenja vrijednosti Banke na temelju MSFI-ja 9 i usporedili je s zahtjevima MSFI-ja 9; • Stekli smo razumijevanje ključnih kreditnih procesa Banke koji se sastoje u odobravanju i praćenju, te testirali operativnu efikasnost ključnih kontrola nad tim procesima; • Procijenili smo dizajn i testirali operativnu efikasnost relevantnih kontrola nad: <ol style="list-style-type: none"> a. Podacima koji se koriste za utvrđivanje umanjenja vrijednosti, uključujući transakcijske podatke zabilježene pri odobravanju kredita, tekuće interne procjene kreditne kvalitete, pohranu datuma i sučelja s očekivanim modelom kreditnog gubitka. b. Modelom očekivanog kreditnog gubitka, uključujući izradu i odobravanje modela, stalno praćenje/validaciju, upravljanje modelom i matematičku tačnost. • Za izloženosti za koje je utvrđeno da su pojedinačno umanjene, testirali smo uzorak kredita i potraživanja, te ispitali procjenu rukovodstva o budućim novčanim tokovima, procijenili njihovu opravdanost i provjerili rezultirajući izračun umanjenja; i • Za umanjenja vrijednosti za izloženosti klasificirane kao Stage 1 i Stage 2, dobili smo razumijevanje metodologije umanjenja vrijednosti Banke, ocijenili razumnost pretpostavki i dostatnost podataka koje koristi Uprava.
Na dan 31. decembar 2018. godine bruto krediti i potraživanja Banke iznose 605.245 hiljada KM a pripadajuća umanjenja vrijednosti iznose 117.577 hiljada KM. Politika umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja prikazana je u računovodstvenim politikama u Napomeni 3 (h) uz finansijske izvještaje.	
Banka koristi značajne prosudbe koristeći subjektivne pretpostavke o tome kada i koje iznose treba evidentirati kao umanjenje vrijednosti zajmova, kao i procjenu iznosa umanjenja vrijednosti za kredite i potraživanja. Budući da krediti i potraživanja čine najveći dio imovine Banke, a zbog važnosti prosudbi korištenih u klasificiranju kredita i potraživanja u različitim fazama propisanim u MSFI-ju 9 i određivanju povezanih zahtjeva za umanjenje, ovo područje revizije smatra se ključnim revizijskim rizikom.	
Ključna područja prosudbe uključuju:	
<ul style="list-style-type: none"> • Tumačenje zahtjeva za utvrđivanje umanjenja vrijednosti primjenom MSFI-ja 9, što se odražava u modelu očekivanog kreditnog gubitka Banke. • Identifikacija izloženosti sa značajnim pogoršanjem kreditne kvalitete. • Pretpostavke korištene u modelu očekivanog kreditnog gubitka, kao što su finansijsko stanje druge ugovorne strane, očekivani budući novčani tokovi i makroekonomski faktori u budućnosti (npr. stope nezaposlenosti, kamatne stope, rast bruto domaćeg proizvoda, cijene nekretnina). • Potreba primjene dodatnih slojeva kako bi se odrazili trenutni ili budući vanjski faktori koji nisu prikladno obuhvaćeni očekivanim modelom kreditnog gubitka. 	

Ključna revizijska pitanja (nastavak)**1. Umanjenje knjigovodstvene vrijednosti zajmova i potraživanja**

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo pristupili ključnom revizijskom pitanju tokom naše revizije
	<ul style="list-style-type: none"> • Provjerili smo prikladnost utvrđivanja značajnog povećanja kreditnog rizika i rezultirajuće osnove za razvrstavanje izloženosti u različite faze; • Za uzorak izloženosti, provjerili smo prikladnost klasifikacije po fazama Banke; • Provjerili smo i razumjeli ključne izvore podataka i pretpostavke za podatke korištene u modelima očekivanog gubitka (ECL) koje Banka koristi za određivanje umanjenja vrijednosti; • Za pretpostavke koje se odnose na budućnost, a koje je koristila uprava Banke u izračunima ECL-a, održali smo razgovore s upravom i potvrdili pretpostavke koristeći javno dostupne informacije; • Za uzorak izloženosti, provjerili smo prikladnost utvrđivanja izloženosti u statusu neispunjavanja obaveza, uključujući razmatranje potraživanja i otplata u novčanim tokovima i rezultirajućih aritmetičkih izračuna; • Za vjerojatnost neplaćanja (PD) koja se koristi u izračunima ECL-a provjerili smo izračunavanje PD-a kroz ciklus (TTC) i provjerili prikladnost razvoja PD u određenom trenutku (PIT); • Provjerili smo izračun gubitka uslijed neispunjavanja obaveza (LGD) koji Banka koristi u izračunu ECL-a, uključujući prikladnost korištenja kolaterala i dobivene aritmetičke izračune; • Provjerili smo potpunost zajmova i potraživanja, vanbilansnih stavki i ostale finansijske imovine uključene u izračun ECL-a na dan 31. decembar 2018. godine; Razumjeli smo teoretsku ispravnost i testirali matematički integritet modela; • Za podatke iz vanjskih izvora, razumjeli smo proces odabira takvih podataka, njegovu važnost za Banku i kontrole i upravljanje nad tim podacima; • Tamo gdje je to bilo relevantno, koristili smo stručnjake za informacijski sistem da bismo stekli uvjerenje u integritet podataka; • Provjerili smo konzistentnost različitih ulaznih podataka i pretpostavki koje je rukovodstvo Banke koristilo za utvrđivanje umanjenja vrijednosti; i • Provjerili smo prikladnost usklađenja početnih stanja. <p>Procijenili smo objave finansijskih izvještaja koje proizlaze iz usvajanja MSFI-ja 9 kako bismo utvrdili jesu li u skladu sa zahtjevima Standarda.</p>

Pogledajte računovodstvene politike, ključne računovodstvene procjene i pretpostavke, objave kredita i potraživanja i upravljanje kreditnim rizikom u Napomenama 2., 3., 4. 6., i 19. uz finansijske izvještaje.

Odgovornost Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentiranje finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, kao i za one interne kontrole koje Uprava smatra neophodnim za pripremanje finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili grešaka.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove zasnovane na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje, ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostačni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke.
- Ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenošći korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.

Odgovornost Revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

- Ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopćiti u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopćenja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

Partner u reviziji odgovoran za angažman koji rezultira ovim izvještajem nezavisnog revizora je Sabina Softić.

Deloitte d.o.o.

Sead Bahtanović, direktor i ovlašteni revizor

Sabina Softić, partner i ovlašteni revizor

Zmaja od Bosne 12c

Sarajevo, Bosna i Hercegovina

20. mart 2018. godine

	Napomene	2018.	2017.
Prihodi od kamata i slični prihodi	7	29.480	28.267
Rashodi od kamata i slični rashodi	8	(5.114)	(5.621)
Neto prihod od kamata		24.366	22.646
Prihodi od naknada i provizija	9	13.497	12.850
Rashodi od naknada i provizija		(3.699)	(3.598)
Neto prihod od naknada i provizija		9.798	9.252
Prihod od dividendi		-	812
Neto dobit iz finansijskog poslovanja	10	2.010	1.759
Naplaćena otpisana potraživanja		977	3.501
Ostali poslovni prihodi	11	2.617	3.246
Prihod iz redovnog poslovanja		39.768	41.216
Troškovi zaposlenih	12	(15.910)	(16.006)
Opći i administrativni troškovi	13	(18.059)	(19.272)
Amortizacija	23, 24	(2.077)	(1.818)
Rashodi iz redovnog poslovanja		(36.046)	(37.096)
Dobit prije umanjenja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit		3.722	4.120
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja, neto	14	5.038	1.129
DOBIT PRIJE POREZA NA DOBIT		8.760	5.249
Porez na dobit	15	-	-
NETO DOBIT TEKUĆE GODINE		8.760	5.249
Osnovni dobitak po dionici (KM)	35	16,45	9,86

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

	Napomene	2018.	2017.
Dobit za godinu		8.760	5.249
<i>Ostala sveobuhvatna dobit</i>			
Neto promjena u fer vrijednosti finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		(5.958)	1.646
Odgodeni porez na finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	15	478	(164)
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu		3.280	6.731

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

	Napomene	31. decembar 2018.	31. decembar 2017. (reklasifikovana)
IMOVINA			
Novčana sredstva	16	27.339	27.324
Novčana sredstva na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine	17	74.381	137.538
Novčana sredstva kod drugih banaka	18	51.254	70.037
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	19	487.668	453.273
Imovina namijenjena prodaji	20	4.368	4.771
Finansijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	21	207.581	164.611
Ulaganja u podružnice	22	-	855
Nekretnine i oprema	23	18.680	18.467
Nematerijalna imovina	24	4.671	2.270
Preplaćeni porez na dobit		1.783	1.783
Ostala finansijska imovina	25	7.626	6.274
Ostala imovina	26	4.976	5.154
Ukupna imovina		890.327	892.357
OBAVEZE			
Obaveze prema drugim bankama	27	611	5.211
Obaveze prema klijentima	28	654.725	643.733
Rezervisanja	29	14.476	16.647
Rezervisanja za preuzete i potencijalne finansijske obaveze	30	1.307	1.870
Ostale obaveze	31	14.985	12.849
Ukupne obaveze		686.104	680.310
VLASNIČKI KAPITAL			
Dionički kapital	32	100.403	100.403
Zakonske rezerve	32	25.101	-
Regulatorne rezerve	32	-	133.391
Rezerve fer vrijednosti		(1.035)	2.834
Akumulirana dobit / (gubitak)		79.754	(24.581)
Ukupno vlasnički kapital		204.223	212.047
UKUPNO OBAVEZE I VLASNIČKI KAPITAL		890.327	892.357

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Potpisali u ime Addiko Bank d.d. Sarajevo, Sarajevo, dana 22. marta 2019. godine:

Sanelo Pašić
Predsjednik Uprave

Belma Sekavić-Bandić
Član Uprave

	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Regulatorne rezerve	Rezerva fer vrijednosti	Akumulirana dobit/(gubitak)	Ukupno
31. decembar 2016.	100.403	7.799	133.391	1.352	(37.629)	205.316
Neto dobit za 2017. godinu	-	-	-	-	5.249	5.249
Ostala sveobuhvatna dobit						
Neto promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od realizovanih iznosa	-	-	-	1.646	-	1.646
Neto promjena odgođenih poreza	-	-	-	(164)	-	(164)
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	1.482	-	1.482
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	1.482	5.249	6.731
Transakcije sa vlasnikom						
Pokriće gubitka	-	(7.799)	-	-	7.799	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Ukupno transakcije sa vlasnikom	-	(7.799)	-	-	7.799	-
31. decembar 2017.	100.403	-	133.391	2.834	(24.581)	212.047
Uticaj prve primjene MSFI 9 1. januar 2018.	-	-	-	1.611	(12.715)	(11.104)
Novo stanje na 1. januara 2018.	100.403	-	133.391	4.445	(37.296)	200.943
Raspored sredstava regulatornih rezervi	-	25.101	(133.391)	-	108.290	-
Neto dobit za 2018. godinu	-	-	-	-	8.760	8.760
Ostala sveobuhvatna dobit						
Neto promjena fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, neto od realizovanih iznosa	-	-	-	(5.958)	-	(5.958)
Neto promjena odgođenih poreza	-	-	-	478	-	478
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	(5.480)	-	(5.480)
Ukupno sveobuhvatna dobit	-	-	-	(5.480)	8.760	3.280
Transakcije sa vlasnikom						
Pokriće gubitka	-	-	-	-	-	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Ukupno transakcije sa vlasnikom	-	-	-	-	-	-
31. decembar 2018.	100.403	25.101	-	(1.035)	79.754	204.223

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

	Napomene	2018.	2017.
Poslovne aktivnosti			
Dobit prije poreza na dobit		8.760	5.249
<i>Usklađenja neto gubitka sa neto novcem od poslovnih aktivnosti:</i>			
Amortizacija	23, 24	2.077	1.818
Smanjenje umanjenja vrijednosti i rezervisanja, neto	14	(5.038)	(1.129)
Rezervisanja za primanja zaposlenika	29	350	336
Rezervisanja za restrukturiranje	29	-	61
Obračunati troškovi	31	2.916	3.291
Gubitak / (dubitak) od prodaje i otuđenja materijalne i nematerijalne imovine	11, 13	32	(430)
Neto dobit od prestanka priznavanja imovine koja se vodi kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	10	(257)	(438)
Prihod od dividendi priznat u izvještaju o bilansu uspjeha	-	-	(812)
Usklađivanja kursnih razlika	18, 19, 21, 30	496	602
Prihod od kamata od finansijske imovine imovine koja se vodi kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznat u izvještaju o bilansu uspjeha	7	(1.863)	(1.775)
<i>Novčani tok prije promjena u operativnoj imovini i obavezama:</i>		7.473	6.773
Neto povećanje obavezne rezerve kod Centralne banke Bosne i Hercegovine	17	(973)	(3.793)
Neto smanjenje plasmana kod drugih banaka, prije umanjenja vrijednosti	18	7.548	12.962
Neto povećanje finansijske imovine po amortizovanom trošku, prije umanjenja vrijednosti	19	(39.963)	(78.901)
Neto smanjenje rezervisanja	29	(3.311)	(5.363)
Neto povećanje ostale imovine, prije umanjenja vrijednosti	25, 26	(2.188)	(5.334)
Neto smanjenje obaveza prema drugim bankama	27	(4.600)	(313)
Neto povećanje obaveza prema klijentima	28	10.992	43.414
Neto smanjenje ostalih obaveza	31	(781)	(3.526)
<i>Novčani tok korišten u poslovnim aktivnostima</i>		(25.803)	(34.081)
Plaćeni porez na dobit	-	-	-
Plaćena kamata	-	-	-
Neto novac korišten u poslovnim aktivnostima		(25.803)	(34.081)
Ulagačke aktivnosti			
Neto povećanje materijalne i nematerijalne imovine	23, 24	(4.785)	(3.249)
(Povećanje) / smanjenje finansijske imovine koja se vodi kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	21	(46.878)	9.700
Primici od prodaje udjela u podružnicu	22	855	1.062
Primici od prodaje materijalne i nematerijalne imovine	23, 24	465	3.893
Primljene dividende	-	-	812
Primici od kamata od finansijske imovine koja se vodi kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	7	1.726	1.989
Neto novac (korišten) / ostvaren u ulagačkim aktivnostima		(48.617)	14.207
Finansijske aktivnosti			
Povećanje kapitalnih rezervi	-	-	-
Neto novac ostvaren u finansijskim aktivnostima		-	-
Neto smanjenje novca i sredstava kod banaka		(74.420)	(19.874)
Novac i sredstva kod banaka na početku godine		143.495	163.369
Novac i sredstva kod banaka na kraju godine		69.075	143.495

Napomene u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. OPĆI PODACI

Historijat i osnivanje

Addiko bank d.d. Sarajevo (u dalnjem tekstu: "Banka") je dobila odobrenje Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine koje je izdano na dan 17. januara 2000. godine i Banka je registrovana kod Županijskog suda u Mostaru 21. januara 2000. godine.

Banka obavlja svoje poslovanje u Federaciji Bosne i Hercegovine preko Centrale u Sarajevu, 38 poslovnica u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Banka je registrovana u Federaciji Bosne i Hercegovine za obavljanje platnog prometa, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, u skladu sa propisima Federacije Bosne i Hercegovine.

Direktni vlasnik Banke je Addiko Bank AG Austrija, dok su krajnji vlasnici Advent International Corporation, Sjedinjene Američke Države i Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD).

Banka je do 30. marta 2018. godine bila 100%-tni vlasnik društva Addiko Invest d.o.o. Mostar, koje je zajedno sa Bankom činilo Grupu. Društvo je bilo zaduženo za osnivanje i upravljanje investicijskim fondovima: Investicijski fond CROBIH Fond d.d. Mostar ("IF CROBIH"), Otvoreni investicijski fond Addiko BH Equity, Investicijski fond Fortuna Fond d.d. Cazin i OIF Kapital. Dana 30. marta 2018. godine je izvršena prodaja i prenos udjela temeljem zaključenog Ugovora o prenosu udjela između Banke i kupca te je Rješenjem Općinskog suda u Mostaru o promjeni naziva, člana i prenosa udjela br. Tt-0-270/18 od 18. aprila 2018. godine izvršena registracija predmetnih promjena.

2. OSNOVE PRIPREME

a) Izjava o usklađenosti

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja ("MSFI") koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde.

Ovi finansijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Banke dana 22. marta 2019. godine za podnošenje Nadzornom odboru na usvajanje.

b) Osnova mjerena

Finansijski izvještaji Banke pripremljeni su na principu historijskog troška, s izuzetkom finansijske imovine i obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha odnosno po fer vrijednosti kroz sveobuhvatnu dobit.

c) Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja

Finansijski izvještaji predstavljeni su u konvertibilnim markama (KM), obzirom da je to valuta u kojoj je iskazana većina poslovnih događaja Banke. Konvertibilna marka je fiksno vezana za euro (1 EUR = 1,95583 KM).

d) Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI zahtijeva od Uprave korištenje prosudbi, procjena i prepostavki koje utječu na primjenu računovodstvenih politika, te objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati mogu biti različiti od tih procjena.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

d) Korištenje procjena i prosudbi (nastavak)

Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene, te eventualno budućim periodima ako utječu i na njih.

Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosudbama u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji utjecaj na iznose objavljene u ovim finansijskim izvještajima objavljene su u Napomeni 4.

e) Vremenska neograničenost poslovanja

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja koji podrazumijeva da će Banka nastaviti da posluje u predvidljivoj budućnosti.

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka je iskazala pokazatelj adekvatnosti kapitala u visini od 27,29% (na 31. decembar 2017.: 13,2%), što je iznad propisanog limita od 12%. S obzirom na kapitalnu i likvidnosnu poziciju Banke na dan 31. decembra 2018. godine, Uprava je zaključila da ovi finansijski izvještaji mogu biti sačinjeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumijeva da će Banka nastaviti poslovati u predvidljivoj budućnosti.

f) Standardi i tumačenja na snazi u tekućem razdoblju

Slijedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja koje je izdao od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde bili su na snazi za tekući izvještajni period:

- MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine),
- MSFI 15: „Prihodi iz ugovora s kupcima“ i dalje izmjene i dopune (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine),

MSFI 15 Prihodi od ugovora s kupcima - standard je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine. MSFI 15 uspostavlja model od pet koraka koji se primjenjuje na prihod od ugovora s klijenta, s ograničenim iznimkama. Na temelju provedene analize nije otkriven značajniji utjecaj usvajanjem MSFI-ja 15 u trenutnim ekonomskim i finansijskim volumenima na finansijske izvještaje Banke.

- Izmjene MSFI 2: „Plaćanje temeljeno na dionicama“ - Klasifikacija i vrednovanje transakcija plaćanja temeljenih na dionicama (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine),
- Izmjene MSFI 4: „Ugovori o osiguranju“ - Primjena MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ s MSFI 4: „Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine ili kad MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ bude primijenjen prvi put),
- Izmjene MRS 40: „Ulaganja u nekretnine“ - Prenosi ulaganja u nekretnine (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine),
- Izmjene MSFI 1 i MRS 28 uslijed: „Poboljšanja MSFI-ja (ciklus 2014.-2016.)“ koja su rezultat projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 12 i MRS 28) prvenstveno kroz otklanjanje nekonzistentnosti i raščišćavanje teksta (izmjene za MSFI 1 i MRS 28 će biti na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine),
- IFRIC 22: „Transakcije u stranim valutama i avansno plaćanje naknada“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine).

Usvajanje spomenutih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije vodilo nikakvim materijalnim promjenama u finansijskim izvještajima Banke.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

g) Standardi i tumačenja koji su objavljeni, a nisu još usvojeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, slijedeći novi standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni, ali nisu još na snazi:

- MSFI 16: „Najmovi“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine),
- MSFI 17: „Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021. godine),
- Izmjene MSFI 3: „Poslovna spajanja“ - Definicija poslovanja (na snazi za poslovna spajanja za koja je datum akvizicije na dan ili nakon početka prvog godišnjeg izvještajnog perioda koji počinje na ili nakon 1. januara 2020. godine i na akvizicije imovine koje se događaju na dan ili nakon početka tog razdoblja),
- Izmjene MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ - Značajke pretplate s negativnom naknadom (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene MSFI 10: „Konsolidovani finansijski izvještaji“ i MRS 28: „Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate“ - Prodaja ili kompenzacija imovine između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog poduhvata i dalje izmjene i dopune (stupanje na snagu odgođeno na neodređen period dok se ne zaključi istraživački projekt o metodi udjela),
- Izmjene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ i MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“ - Definicija materijala (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2020. godine),
- Izmjene MRS 19 „Primanja zaposlenih“ - Planiranje izmjene, smanjenja ili izmirenja (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene MRS 28 „Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate“ - Dugoročni udjeli u pridruženim društvima i zajedničkim poduhvatima (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene različitih standarda uslijed „Poboljšanja MSFI-ja (ciklus 2015.-2017.)“ koja su rezultat projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23) prvenstveno kroz otklanjanje nekonzistentnosti i raščišćavanje teksta (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene Referenci na konceptualni okvir u standardima MSFI (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine),
- IFRIC 23: „Nesigurnosti u poreznom tretmanu“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine).

Banka je izabrala da ne usvoji ove standarde, izmjene i tumačenje prije nego oni stupe na snagu. Izuzev MSFI 16: „Najmovi“, Banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena i tumačenja neće imati materijalan utjecaj na finansijske izvještaje Banke u periodu inicijalne primjene.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

h) Reklasifikacija

Banka je, u cilju bolje prezentacije i usklađenosti sa novim MSFI I MRS, primijenila novi format izvještaja i u skladu s tim izvršila reklasifikaciju pojedinih pozicija izvještaja o finansijskom položaju 2017. godine.

Pozicije 2017. reklasifikovane	2017. reklasifikovana	Reklasifikacija	2017. objavljena	Pozicije 2017. objavljene
IMOVINA				IMOVINA
Novčana sredstva	27.324	(116.171)	143.495	Novac i sredstva kod banaka
Novčana sredstva na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine	137.538	73.962	63.576	Obavezna rezerva kod Centralne banke Bosne i
Novčana sredstva kod drugih banaka	70.037	56.084	13.953	Plasmani kod drugih banka
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	453.273	-	453.273	Krediti i avansi klijentima
Imovina namijenjena prodaji	4.771	-	4.771	Imovina namijenjena prodaji
Finansijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	164.611	1.047	163.564	Finansijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
Ulaganja u podružnice	855	-	855	Ulaganja u podružnice
Nekretnine i oprema	18.467	-	18.467	Nekretnine i oprema
Nematerijalna imovina	2.270	-	2.270	Nematerijalna imovina
Preplaćeni porez na dobit	1.783	-	1.783	Preplaćeni porez na dobit
Ostala finansijska imovina	6.274	6.274	-	-
Ostala imovina	5.154	(21.196)	26.350	Ostala imovina
Ukupna imovina	892.357	-	892.357	Ukupna imovina
OBAVEZE				OBAVEZE
Obaveze prema drugim bankama	5.211	-	5.211	Obaveze prema drugim bankama
Obaveze prema klijentima	643.733	-	643.733	Obaveze prema klijentima
Rezervisanja	16.647	-	16.647	Rezervisanja
Rezervisanja za preuzete i potencijalne finansijske obaveze	1.870	-	1.870	Rezervisanja za preuzete i potencijalne finansijske obaveze
Ostale obaveze	12.849	-	12.849	Ostale obaveze
Ukupne obaveze	680.310	-	680.310	Ukupne obaveze
VLASNIČKI KAPITAL				VLASNIČKI KAPITAL
Dionički kapital	100.403	-	100.403	Dionički kapital
Rezerve	-	-	-	Rezerve
Regulatorne rezerve	133.391	-	133.391	Regulatorne rezerve
Rezerve fer vrijednosti	2.834	-	2.834	Rezerve fer vrijednosti
Zadržana dobit	(24.581)	-	(24.581)	Zadržana dobit
Ukupno vlasnički kapital	212.047	-	212.047	Ukupno vlasnički kapital
UKUPNO OBAVEZE I VLASNIČKI KAPITAL	892.357	-	892.357	UKUPNO OBAVEZE I VLASNIČKI KAPITAL

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

i) MSFI 9: "Finansijski instrumenti"

Efekti prve primjene MSFI 9

U julu 2014. godine, IASB je objavio konačnu verziju Međunarodnog standarda finansijskog izvještavanja 9 „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“), koji je obavezan za izvještajne periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine. Zahtjevi MSFI 9 predstavljaju značajnu promjenu u odnosu na MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerjenje“. Novi standard donosi značajne izmjene u računovodstvu finansijske imovine i određenim aspektima računovodstva finansijskih obaveza.

U donjoj tabeli dato je usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine kao posljedica prve primjene MSFI na 1. januar 2018. godine.

	MRS 39		MSFI 9	
	Kategorija mjerjenja	31. decembar 2017	Efekat MSFI 9	Kategorija mjerjenja
				1. januar 2018.
IMOVINA				
Novčana sredstva	Po trošku amortizacije	27.324	-	Po trošku amortizacije
Novčana sredstva na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine	Po trošku amortizacije	137.538	(1.319)	Po trošku amortizacije
Novčana sredstva kod drugih banaka	Po trošku amortizacije	70.037	(916)	Po trošku amortizacije
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	Po trošku amortizacije	453.273	(8.678)	Po trošku amortizacije
Imovina namijenjena prodaji	-	4.771	-	4.771
Finansijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	FVOCI (raspoloživo za prodaju)	164.611	-	FVOCI
Ulaganja u podružnice	Po trošku ulaganja umanjenom za ispravku vrijednosti	855	-	Po trošku ulaganja umanjenom za ispravku vrijednosti
Nekretnine i oprema	-	18.467	-	18.467
Nematerijalna imovina	-	2.270	-	2.270
Preplaćeni porez na dobit	Po trošku amortizacije	1.783	-	Po trošku amortizacije
Ostala finansijska imovina	Po trošku amortizacije	6.274	(956)	Po trošku amortizacije
Ostala imovina	Po trošku amortizacije	5.154	-	Po trošku amortizacije
Ukupna imovina		892.357	(11.869)	880.488
OBAVEZE				
Obaveze prema drugim bankama	Po trošku amortizacije	5.211	-	Po trošku amortizacije
Obaveze prema klijentima	Po trošku amortizacije	643.733	-	Po trošku amortizacije
Rezervisanja	Po trošku amortizacije	16.647	-	Po trošku amortizacije
Rezervisanja za preuzete i potencijalne finansijske obaveze	Po trošku amortizacije	1.870	(765)	Po trošku amortizacije
Ostale obaveze	Po trošku amortizacije	12.849	-	Po trošku amortizacije
Ukupne obaveze		680.310	(765)	679.545
VLASNIČKI KAPITAL				
Dionički kapital	-	100.403	-	100.403
Rezerve	-	-	-	-
Regulatorne rezerve	-	133.391	-	133.391
Rezerva fer vrijednosti	-	2.834	1.611	4.445
Zadržana dobit / (gubitak)	-	(24.581)	(12.715)	(37.296)
Ukupno vlasnički kapital		212.047	(11.104)	200.943
UKUPNO OBAVEZE I VLASNIČKI KAPITAL		892.357	(11.869)	880.488

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

i) MSFI 9: "Finansijski instrumenti" (nastavak)

Efekti prve primjene MSFI 9

Usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti izvršeno je u okviru sljedećih koraka implementacije MSFI 9:

- Isknjižavanje MRS 39 rezervisanja u ukupnom iznosu 158.794 hiljada KM u korist kapitala na poziciji zadržane dobiti (gubitka).
- Vraćanje suspendovane kamate iz vanbilansne evidencije u bilansu u bruto iznosu od 89.048 hiljada KM, sa pripadajućim 100%tnim iznosom ispravke vrijednosti.
- Interni otpis bilansnih potraživanja koja ispunjavaju uslove u skladu sa internim dokumentom „MSFI 9 Finansijski instrumenti - Definicija poslovnog modela“ u iznosu od 85.116 hiljada KM na teret ispravke vrijednosti.
- Konačan saldo MSFI 9 rezervisanja na 1. januar 2018. godine iznosi 175.441 hiljada KM priznat na poziciji zadržane dobiti.

Ukupan efekat na poziciju Zadržana dobit / (gubitak) je dodatni gubitak u iznosu od 12.715 hiljada KM, od čega se 1.611 hiljada KM odnosi na izračun očekivanog kreditnog gubitka vrijednosnih papira čiji je efekat priznat u okviru stavke ostale sveobuhvatne dobiti, tako da ukupan efekat MSFI 9 na poziciju kapitala iznosi 11.104 hiljade dodatnog gubitka.

Klasifikacija i mjerjenje finansijske imovine i finansijskih obaveza

Sa MSFI 9 se uspostavljaju tri glavne kategorije klasifikacije finansijske imovine: mjerjenje po amortizovanom trošku (eng. at amortized cost), po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. fair value through other comprehensive income - FVTOCI) i po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (eng. fair value through profit and loss - FVTPL). Prijašnje kategorije prema MRS 39 - koje se drže do dospijeća, krediti i potraživanja i raspoložive za prodaju - više ne postoje.

Pri početnom priznavanju, finansijska imovina se klasificira u jednu od kategorija, a osnova ove klasifikacije zavisi od poslovnog modela subjekta i ugovorenih karakteristika novčanih tokova finansijske imovine.

Procjena poslovnog modela

Banka je 2017. godine izvršila procjenu poslovnih modela za sve segmente i uspostavila dokumentaciju uključujući politike i ciljeve za svaki relevantni portfolio, jer to najbolje odražava način na koji se upravlja poslovanjem i informacije se pružaju upravi. Informacije koje su uzete u obzir uključuju:

- Navedene politike i ciljeve za portfolio i rad po tim politikama u praksi, uključujući i da li je strategija Uprave usmjerena na zarađivanje ugovorenih prihoda od kamata, zadržavajući određeni profil kamatne stope, usklađujući trajanje finansijske imovine sa trajanjem obaveza kojima se finansira ta imovina ili ostvarujući novčane tokove putem prodaje imovine
- Kako se procjenjuje rad/uspješnost portfolija i kako se o tome obavještava Uprava
- Rizici koji utiču na rad poslovnog modela (i finansijske imovine u okviru tog poslovnog modela) i kako se upravlja tim rizicima
- Šta je cilj poslovnog modela - npr. da li se novčani tok zasniva na prodaji imovine po fer vrijednosti kojom se upravlja ili ugovorenim novčanim tokovima
- Učestalost, obim i vrijeme prodaje u prethodnim periodima, razloge za takvu prodaju i očekivanja o budućoj aktivnosti prodaje. Informacije o aktivnostima prodaje se smatraju dijelom cjelokupne procjene o postizanju navedenog cilja Banke za upravljanje finansijskom imovinom i načinu ostvarivanja novčanih tokova.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

i) MSFI 9: "Finansijski instrumenti" (nastavak)

Karakteristike ugovorenih novčanih tokova

Za procjenu da li su ugovorni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamate, "glavnica" se definiše kao fer vrijednost finansijske imovine od početnog priznanja. "Kamata" se definiše kao naknada za vremensku vrijednost novca, za kreditni rizik povezan sa iznosom glavnice koji je neizmiren tokom određenog vremenskog perioda, kao i za ostale osnovne rizike i troškove kreditnog posla (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i profitna marža.

Prilikom procjene da li su ugovoreni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamata (eng. "SPPI"), Banka je razmatrala ugovorene uslove instrumenta i analizirala postojeći portfolio na osnovu kontrolne liste za kriterijume isključivog plaćanja glavnice i kamata. Ovo uključuje procjenu da li finansijska imovina sadrži ugovoreni rok koji bi mogao da promjeni vremenski period ili iznos ugovorenih novčanih tokova poput onih da ne ispunjava ovaj uslov, s obzirom na sljedeće: potencijalne događaje koji bi promjenili iznos ili vremenski okvir novčanih tokova, djelovanje poluge, uslovi prijevremenog plaćanja i produženja roka, uslovi koji ograničavaju potraživanje Banke na novčane tokove od određene imovine i mogućnosti koje mijenjaju naknadu za vremensku vrijednost novca.

Na osnovu poslovnog modela subjekta i karakteristika ugovornih novčanih tokova, MSFI 9 definiše sljedeće glavne kategorije klasifikacije:

- Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku samo ako je cilj poslovnog modela subjekta da drži finansijsku imovinu, a ugovoreni novčani tokovi su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neplaćenu glavnicu ("SPPI kriterij").
- Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVTOCI), ako se imovina drži u poslovnom modelu u kojem se imovina drži i da bi se naplatili ugovoreni novčani tokovi i da bi se imovina prodala, a ugovoreni novčani tokovi su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neplaćenu glavnicu (jednostavna karakteristika zajma).
- Finansijska imovina koja ne ispunjava ove kriterijume se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (eng. FVTPL). Pored toga, ugrađeni derivati više neće biti odvojeni od osnovnih ugovora o finansijskoj imovini. Finansijski instrument se procjenjuje u cijelini i mjeri se po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Za ulaganja u vlasničke instrumente koji se ne drže za trgovanje, subjekti mogu pri početnom priznavanju neopozivo odabrati da klasifikuju instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVTOCI), pri čemu se sve naknadne promjene u fer vrijednosti priznaju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (eng. OCI). Ovaj izbor se može napraviti za svaku investiciju posebno.

U skladu sa MSFI 9, ugrađeni derivati više neće biti odvojeni od osnovnih ugovora o finansijskoj imovini. Finansijski instrument se procjenjuje u cijelini i mjeri se po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Zahtjevi za klasifikaciju i mjerjenje za finansijske obaveze samo su neznačajno izmijenjeni u odnosu na MRS 39. Izmjene fer vrijednosti obaveza koje proizilaze iz izmjena sopstvenog kreditnog rizika obaveze priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, a preostali iznos promjene fer vrijednosti se prikazuje u dobiti ili gubitku.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

i) MSFI 9: "Finansijski instrumenti" (nastavak)

Umanjenje vrijednosti

MSFI 9 zamjenjuje model "nastalih gubitaka" u MRS 39 sa naprednim modelom "očekivanog kreditnog gubitka" (eng. expected credit loss - ECL). Očekivani kreditni gubitak se u osnovi definiše kao razlika između novčanih tokova koji dospijevaju prema banci u skladu sa ugovorenim uslovima finansijskog instrumenta i novčanih tokova čiji priliv banka očekuje (imajući u vidu vjerovatnoće neplaćanja/neispunjerenja ugovorenih obaveza i očekivanih povrata).

Za ovo će biti potrebno procjena o tome kako promjene u ekonomskim faktorima utiču na očekivane kreditne gubitke (eng. ECLs), koji se određuje po osnovu ponderisane vjerovatnoće.

Novi model umanjenja vrijednosti se odnosi na sljedeće finansijske instrumente koji se ne mijere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak:

- finansijska imovina koja su dužnički instrumenti;
- potraživanja od zakupa; i
- potencijalne kreditne obaveze i ugovori o izdatoj finansijskoj garanciji (ranije se umanjenje vrijednosti mjerilo u skladu sa MRS 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“).

U skladu sa MSFI 9, ne priznaje se gubitak umanjenja vrijednosti po ulaganjima u vlasničke instrumente.

MSFI 9 zahtijeva da se priznaju rezervisanja za umanjenje vrijednosti (eng. loss allowance) u iznosu jednakim ili 12-mjesečnim očekivanim kreditnim gubicima ili očekivanim kreditnim gubicima tokom perioda trajanja finansijskog instrumenta. Očekivani kreditni gubici tokom perioda trajanja imovine predstavljaju očekivane kreditne gubitke proistekle iz svih mogućih događaja neplaćanja (eng. default) tokom perioda trajanja nekog finansijskog instrumenta, dok su 12-mjesečni očekivani kreditni gubici dio očekivanih kreditnih gubitaka koji proizilaze iz događaja neplaćanja koja mogu da se dese u roku od 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma. Primjenjivaće se mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka tokom perioda trajanja ako je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika finansijske imovine na izvještajni datum od početnog priznanja. Subjekat može da ustanovi da nije došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika finansijske imovine ukoliko je imovina imala mali kreditni rizik na izvještajni datum.

Zahtjevi za umanjenje vrijednosti prema MSFI 9 su složeni i od rukovodstva zahtijevaju prosuđivanje, procjenu i prepostavke, naročito u sljedećim područjima, o kojima se detaljno govori u nastavku:

- procjena da li se kreditni rizik instrumenta značajno povećao od početnog priznavanja; i
- uvrštavanje informacija o budućim događajima u mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

i) MSFI 9: "Finansijski instrumenti" (nastavak)

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

Očekivani kreditni gubici predstavljaju procjenu kreditnih gubitaka na osnovu vjerovatnoće i mjere se kako slijedi:

- Finansijska imovina koja na izvještajni datum nije umanjena za kreditne gubitke: sadašnja vrijednosti svih manjkova novca - tj. razlika između novčanih tokova koji subjektu dospijevaju u skladu sa ugovorom i novčanih tokova čiji priliv Banka očekuje;
- Finansijska imovina koja je na izvještajni datum umanjena za kreditne gubitke: razlika između bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova.

Definicija neplaćanja (neispunjjenja ugovornih obaveza)

U skladu sa MSFI 9, Banka će smatrati da je finansijska imovina u defaultu, odnosno da se ne ispunjavaju ugovorene obaveze plaćanja kada:

- je vjerovatno da dužnik neće u potpunosti platiti svoje kreditne obaveze Banci, bez preduzimanja mjera od strane Banke poput izvršenja obezbjeđenja (ukoliko ga ima); ili
- je dužnik više od 90 dana u kašnjenju u pogledu ispunjavanja materijalno značajne obaveze prema Banci po osnovu kredita. Prekoračenja se smatraju dospjelim kada klijent prekrši/premaši odobreni limit (ograničenje) ili mu je odobren limit koji je niži od tekućeg neplaćenog iznosa.

Ova definicija je u velikoj mjeri u skladu sa definicijom koja će se koristiti za regulatorne svrhe (vidi Napomenu 3 s). Prilikom procjene da li je dužnik u default-u, Banka će u obzir uzeti sljedeće indikatore:

- kvalitativni: npr. kršenje ugovorenih odredbi;
- kvantitativni: npr. status kašnjenja u plaćanju i neplaćanje druge obaveze istog klijenta prema Banci; i
- na osnovu interna razrađenih podataka i onih dobijenih iz eksternih izvora.

Podaci (eng. inputs) u procjeni da li je finansijski instrument u default-u i njihov značaj mogu se vremenom razlikovati kako bi se odrazile promjene u okolnostima.

Značajno povećanje kreditnog rizika

U skladu sa MSFI 9, u određivanju da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika (odnosno, rizika od neplaćanja obaveza) po finansijskom instrumentu od početnog priznavanja, Banka će uzimati u obzir razumne i zasnovane podatke relevantne i dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora, uključujući kvantitativne i kvalitativne podatke i analizu koja se zasniva na historijskom iskustvu Banke tamo gdje je to moguće, stručnu procjenu kreditnog posla i budućim događajima.

Banka će prvenstveno utvrditi da li je došlo do značajnog porasta kreditnog rizika za određenu izloženost poređenjem jednogodišnje vjerovatnoće neplaćanja (eng. probability of default - PD) na datum izvještavanja; sa jednogodišnjom vjerovatnoćom neplaćanja (eng. PD) koja je procijenjena po početnom priznavanju izloženosti.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

i) MSFI 9: "Finansijski instrumenti" (nastavak)

Značajno povećanje kreditnog rizika (nastavak)

Procjena da li je kreditni rizik značajno porastao od početnog priznavanja finansijskog instrumenta zahtjeva da se utvrdi datum početnog priznavanja instrumenta. Izmjena ugovorenih uslova finansijskog instrumenta takođe može uticati na ovu procjenu.

Ocjene kreditnog rizika - Banka će dodijeliti svaku izloženost jednoj od ocjena kreditnog rizika na osnovu različitih podataka za koje je utvrđeno da predviđaju rizik od neispunjerenja obaveza (eng. PD) i primjenjivaće iskustvenu kreditnu procjenu. Banka će koristiti ove ocjene u identifikaciji značajnog povećanja kreditnog rizika prema MSFI 9. Ocjene kreditnog rizika se definišu korištenjem kvalitativnih i kvantitativnih faktora koji ukazuju na rizik od neispunjerenja obaveza. Ovi faktori mogu se razlikovati u zavisnosti od prirode izloženosti i vrste dužnika. Ocjene kreditnog rizika su određene tako da ih rizik od nastanka neispunjerenja obaveza povećava kako se pogoršava kreditni rizik - na primjer, razlika u riziku od neispunjerenja obaveze između ocjena 1 i 2 je manja od razlike između ocjena 2 i 3 kreditnog rizika. Svaka izloženost će se pri početnom priznavanju dodijeliti jednoj od ocjena kreditnog rizika na osnovu dostupnih informacija o dužniku.

Izloženost će biti podvrgнутa stalnom praćenju, što može dovesti do toga da se izloženost pomjeri u drugu ocjenu kreditnog rizika.

Stvaranje pojmovne strukture vjerovatnoće neplaćanja (eng. PD) - Ocjene kreditnog rizika će biti primarni doprinos u određivanju pojmovne strukture vjerovatnoće neplaćanja po izloženosti (eng. PD for exposures). Banka će prikupljati podatke o radu i default-u o svojim izloženostima kreditnom riziku analiziranih prema nadležnostima, prema vrsti proizvoda i dužnika i prema ocjeni kreditnog rizika, kad god je to od značaja. Za neka portfolija se mogu koristiti i informacije nabavljene od eksternih kreditnih agencija. Banka će upotrebiti statističke modele za analiziranje prikupljenih podataka i stvaranje procjena preostalog vijeka trajanja vjerovatnoće neplaćanja po izloženostima i kako se očekuje da će se oni mijenjati kao posljedica protoka vremena. Ova analiza će obuhvatiti identifikaciju i kalibraciju odnosa između izmjena u stopama neispunjerenja obaveza i izmjena u ključnim makroekonomskim faktorima, kao i detaljnu analizu uticaja određenih drugih faktora (npr forbearance experience) na rizik od neplaćanja.

Za većinu izloženosti, velika je vjerovatnoća da će ključni makroekonomski indikatori obuhvatiti rast BDP-a, stope nezaposlenosti i drugo. Više o pristupu Banke u vezi sa uvrštavanjem informacija o budućim događajima u ovu procjenu u nastavku.

Banka je uspostavila okvir koji uključuje i kvantitativne i kvalitativne podatke kako bi se utvrdilo da li je kreditni rizik po određenom finansijskom instrumentu značajno porastao od početnog priznavanja. Okvir se uskladjuje sa internim procesom upravljanja kreditnim rizikom Banke. Kriterijum za utvrđivanje da li je kreditni rizik značajno porastao će se razlikovati po portfolijima i obuhvataće zaštitu na osnovu isteka roka dospijeća.

Banka će smatrati da je kreditni rizik određene izloženosti znatno porastao od početnog priznavanja ako se, na osnovu kvantitativnog modeliranja Banke, utvrdi da je jednogodišnja vjerovatnoća povećana u apsolutnom rasponu od 4% do 5%, u zavisnosti od portfolija, od početnog priznavanja.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

i) MSFI 9: "Finansijski instrumenti" (nastavak)

Značajno povećanje kreditnog rizika (nastavak)

U određenim slučajevima, primjenjujući svoje stručno procjenjivanje po pitanju kreditnog posla i, tamo gdje je to moguće, relevantno historijsko iskustvo, Banka može da utvrdi da je po osnovu izloženosti došlo do značajnog porasta kreditnog rizika ako na to ukazuju posebni kvalitativni faktori, a ti indikatori ne mogu biti u potpunosti blagovremeno obuhvaćeni svojom kvantitativnom analizom. Kao povratni korak, i prema zahtjevu MSFI 9, Banka će prepostaviti da do značajnog povećanja kreditnog rizika neće doći sve dok klijent po određenoj imovini ne kasni više od 30 dana sa plaćanjem obaveze. Banka će odrediti prekoračenja dospijeća (dane u kašnjenju) tako što će računati broj dana od najranijeg proteklog datuma dospijeća od kojeg nije bilo potpunog priliva uplate.

Banka ima za cilj da prati efektivnost kriterija koji se koriste za utvrđivanje značajnog povećanja kreditnog rizika putem redovnih revizija kako bi potvrdila da:

- je kriterijima moguće identifikovati značajno povećanje kreditnog rizika prije nego što izloženost dospije (uđe u default);
- kriteriji se ne usklađuju sa trenutkom odnosno, tačkom u vremenu kada je došlo do 30 dana prekoračenja dospijeća po imovini;
- prosječno vrijeme između utvrđivanja značajnog porasta kreditnog rizika i neispunjena obaveza se čini razumnim;
- izloženosti se generalno ne prenose direktno sa 12-mjesečnih mjerena očekivanih kreditnih gubitaka na imovinu umanjuju za kreditne gubitke; i
- nema neopravdane volatilnosti u rezervacijama za umanjenje vrijednosti iz prelaska sa 12-mjesečnih mjerena očekivanih kreditnih gubitaka i mjerena kreditnih gubitaka tokom trajanja imovine.

Podaci (inputi) u mjerenu očekivanih kreditnih gubitaka

Ključni podaci (inputi) u mjerenu očekivanih kreditnih gubitaka će vjerovatno biti sastavljeni od sljedećih varijabli:

- vjerovatnočna neplaćanja (eng. probability of default - PD);
- gubitak zbog neispunjena obaveza (eng. loss given default - LGD); i
- izloženost po neispunjenu obaveza (exposure at default - EAD).

Ovi parametri će biti izvedeni iz interna razvijenih statističkih modela, regulatornih vrijednosti kao i stručnog procjenjivanja. Oni će biti prilagođeni tako da odraze informacije o budućim događajima kao što je opisano u nastavku.

Procjene vjerovatnoće neplaćanja (eng. PD) su procjene na određeni datum, koji će se izračunati na osnovu statističkih modela rejtinga i procjeniti korištenjem alata za utvrđivanje rejtinga prilagođenih različitim kategorijama ugovornih strana i izloženosti. Ovi statistički modeli će se zasnivati na interna sastavljenim podacima koji sadrže i kvantitativne i kvalitativne faktore, bez obzira na to gdje su značajni. Tamo gdje je dostupno, mogu se koristiti i podaci dobijeni iz tržišta/eksterni podaci.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

i) MSFI 9: "Finansijski instrumenti" (nastavak)

Podaci (inputi) u mjerenu očekivanih kreditnih gubitaka (nastavak)

Ako ugovorna strana ili izloženost migriraju iz jedne u drugu klasu rejtinga, onda će to dovesti do promjene u procjeni vezane procjene vjerovatnoće neplaćanja (eng. PD). Dok se procjene vjerovatnoće zasnivaju na statističkim modelima, parametri rizika (LGD, CCF) oslanjaju se na regulatorne vrijednosti i/ili stručnu procjenu.

Informacije o budućim događajima

U skladu sa MSFI 9, Banka će uvrstiti informacije o budućim događajima u svoju procjenu o tome da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika po nekom instrumentu od početnog priznavanja i u svoje mjerenu očekivanih kreditnih gubitaka. Banka će formulisati 'osnovni slučaj' stajališta budućeg pravca relevantnih ekonomskih varijabli i reprezentativni niz ostalih mogućih scenarija prognoze. Ovaj proces će obuhvatiti razvoj jednog ili više dodatnih ekonomskih scenarija i uzimaće u obzir relativne vjerovatnoće za svaki ishod.

Osnovni slučaj će predstavljati najvjerojatniji ishod i biti uskladen sa informacijama koje koristi Banka u druge svrhe, kao što su strateško planiranje i planiranje budžeta. Drugi scenariji će predstavljati optimističnije i pesimističnije rezultate. Banka će periodično vršiti i stresno testiranje (eng. stress-testing) ekstremnijih šokova kako bi kalibrirala svoje određivanje ovih drugih reprezentativnih scenarija.

Banka je identifikovala i dokumentovala ključne pokretače kreditnog rizika za svaki portfolio finansijskih instrumenata i, koristeći analizu historijskih podataka, procijenila je odnose između makroekonomskih varijabli i kreditnog rizika. Ovi ključni pokretači uključuju u okviru drugih faktora i stope nezaposlenosti i prognoze BDP-a. Predviđene veze između ključnih indikatora i zateznih stopa na različita portfolija finansijske imovine su razvijene na osnovu analize historijskih podataka.

Otpisi

Interni otpisi su u cijelosti definirani MSFI 9 i Poslovnim konceptom MSFI 9 - Umanjenje vrijednosti. Banka je u skladu sa navedenim standardom definirala kriterije koji se razmatraju kod prestanka prepoznavanja finansijske imovine.

Kriteriji za interne otpise:

- Neosigurana finansijska imovina koja proizlazi iz ugovora o kreditu ili izvršenog slučaja, ukoliko se nad dužnikom već vodi postupak bankrota.
- Neosigurana finansijska imovina koja proizlazi iz ugovora o kreditu ili izvršenog slučaja (garancije, nepokriveni akreditiv, mjenice ili druge izvršene vanbilansne obaveze), ukoliko nije zabilježena otplata u periodu od jedne godine.
- Finansijska imovina koja proizlazi iz ugovora o kreditu ili izvršenog slučaja osigurana.
- Nekretnina, ukoliko nije zabilježena otplata u periodu od 5 godina.
- Pokretnina, ukoliko nije zabilježena otplata u periodu od 2 godine.
- Ostali kolaterali (garancije, dionice, potraživanja, osiguranje), ukoliko nije zabilježena otplata u periodu od jedne godine.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

i) MSFI 9: "Finansijski instrumenti" (nastavak)

Otpisi (nastavak)

- Neosigurana finansijska imovina koja proizlazi iz ugovora o kreditu ili izvršenog slučaja (garancije, nepokriveni akreditiv, mjenice ili druge izvršene vanbilansne obaveze), koje su bile predmet restrukturiranja 3 ili više puta, i banka je procijenila da dužnici nisu u mogućnosti otplatiti svoje obaveze iz redovnih operacija ili prodaje nepotrebnih sredstava.
- Finansijska imovina za koju je bančino pravo da potražuje povrat od dužnika u sudskim i drugim postupcima prekinuto odobrenjem obaveznog namirenja, u iznosu u kojem je pravo naplate prekinuto.
- Bilo koja druga finansijska imovina, ili dio finansijske imovine koji je prepoznat kao nenaplativ na bazi dodatnih razloga koji nisu navedeni gore.

Prestanak priznavanja i modifikovanje ugovora

MSFI 9 obuhvata uslove MRS 39 za prestanak priznavanja finansijske imovine i finansijskih obaveza bez suštinskih izmjena. Postoji određen nematerijalno značajan uticaj na Banku po osnovu usvajanja novih odredbi.

Finansijska imovina se prestaje priznavati kada:

- Ugovorna prava na primitak novčanih tokova isteknu; ili
- Banka prenese prava na primitak novčanih tokova ili preuzme obavezu da plati primljene novčane tokove trećoj strani putem ugovora o "prenosu prava";
- I ili (i) su preneseni svi značajni rizici i koristi povezani sa vlasništvom nad imovinom ili (ii) nisu prenesni niti zadržani svi značajni rizici i koristi povezani sa vlasništvom nad imovinom ali je prenesena kontrola nad imovinom.

Ugovorne promjene koje nastaju kao rezultat pregovora sa dužnikom mogu dovesti do dvije vrste modifikacija inicijalno ugovorenih novčanih tokova.

Značajne modifikacije koje dovode do prestanka priznavanja finansijske imovine

Ukoliko su novčani tokovi finansijske imovine modifikovani ili značajno izmijenjeni zbog ponovnih pregovora dolazi do prestanka priznavanja (na osnovu isteka ugovornih prava na novčane tokove) finansijske imovine u skladu sa MSFI 9. Nova finansijska imovina sa modifikovanim uslovima se priznaje, a razlika između amortizovanog troška finansijske imovine koja se prestaje priznavati i fer vrijednosti nove finansijske imovine se priznaje u izvještaju o dobiti ili gubitku. Ukoliko je dužnik u default ili značajna modifikacija vodi ka defaultu, onda će nova imovina biti tretirana kao POCI aktiva (eng. purchased or originated credit-impaired). Za POCI finansijsku aktivu ne priznaju se rezervisanja za kreditne gubitke nego je očekivani kreditni gubitak za vijek trajanja finansijske imovine iskazan u okviru kreditno prilagođene efektivne kamatne stope kod inicijalnog priznavanja. Ukoliko dužnik nije u default odnosno značajan modifikacija ne vodi ka defaultu onda će nova imovina biti klasifikovana u okviru Stage 1.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

i) MSFI 9: "Finansijski instrumenti" (nastavak)

Prestanak priznavanja i modifikovanje ugovora (nastavak)

Značajne modifikacije koje dovode do prestanka priznavanja finansijske imovine (nastavak)

Ukoliko su kriteriji prestanka priznavanja primjenjeni na dužnike klasifikovane u Stage 3, onda se procjenjuje promjena u očekivanim novčanim tokovima umjesto ugovorenih novčanih tokova. Revidirani ugovorni uslovi predstavljaju dužnikovu sposobnost da otplati originalne novčane tokove koji su uključeni u procjenu za umanjenje dužnika. Ovo ne predstavlja značajnu modifikaciju zato što u suštini nije istek novčanih tokova.

Beznačajne modifikacije koje ne dovode do prestanka priznavanja finansijske imovine

Ukoliko su novčani tokovi finansijske imovine modifikovani ili ponovo pregovarani na način da ne rezultiraju prestankom priznavanja finansijske imovine u skladu sa MSFI 9 - Finansijski instrumenti, Banka će napraviti novu kalkulaciju bruto knjigovodstvene vrijednosti na bazi ponovo ugovorenih ili modifikovanih novčanih tokova koristeći inicijalnu efektivnu kamatnu stopu za diskontovanje. Dobit ili gubitak koji nastaje kao rezultat modifikacije će se priznati u dobiti ili gubitku.

Sljedeći kriteriji dovode do značajne modifikacije:

- Kvantitativni - značajna promjena ugovorenih novčanih tokova kada diskontovana sadašnja vrijednost novčanih tokova prema novim uslovima diskontovana koristeći inicijalno ugovorenu efektivnu kamatnu stopu razlikuje od diskontovane sadašnje vrijednosti originalnog finansijskog instrumenta za minimalno 10%.
- Kvalitativni:
 - Promjena dužnika
 - Promjena valute
 - Promjena svrhe finansiranja
 - Izmjena ključnih SPPI odredbi u ugovoru o kreditu.

Finansijska obaveza se prestaje priznavati kada je otpuštena, otkazana ili istekla.

Uticaji na planiranje kapitala

Prema MSFI 9.7.2.15, nudi se odabir računovodstvene politike da se prethodni periodi izmjene ili da se priznaju uticaji od početne primjene MSFI 9 u početnom kapitalu sa 1. januarom 2018. godine. Banka ne prikazuje uporedne podatke izmjenjene i predstavlja jednokratni efekat kao smanjenje zadržane dobiti (povećanje akumuliranog gubitka) u iznosu od 12.715 hiljada KM. Ovaj efekat odnosi se na umanjenje vrijednosti.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

i) MSFI 9: "Finansijski instrumenti" (nastavak)

Uticaji od početne primjene

Novi standard ima uticaj na klasifikaciju i mjerjenje finansijskih instrumenata koji se drže zaključno sa 1. januarom 2018. godine, kako slijedi:

- na osnovu dosadašnjih procjena, većinski dio kreditnog portfolia klasifikovanog kao krediti i potraživanja prema MRS 39 i dalje će biti mjereni po amortizovanim troškovima u skladu sa MSFI 9;
- finansijska imovina koja se drži za trgovanje će se dalje mjeriti po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak;
- Banka je klasificovala dužničke instrumente raspoložive za prodaju prema MRS 39. U okviru nove klasifikacije MSFI 9, ove dužničke instrumente će se mjeriti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVTOCI) jer se ta sredstva drže u poslovnom modelu čiji se cilj ostvaruje naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine.
- za vlasničke instrumente koji su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju u skladu sa MRS 39, Banka će iskoristiti opciju da ih neopozivo označi pri početnom priznavanju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVTOCI);

Nije bilo daljih značajnih izmjena u vezi sa klasifikacijom na osnovu kriterijuma poslovnog modela.

Što se tiče klasifikacije i mjerjenja finansijskih obaveza, nije bilo značajnijih uticaja na finansijske izvještaje Banke po osnovu novih propisa MSFI 9.

Primjena

Izmjene u računovodstvenim politikama uslijed usvajanja MSFI 9 generalno će se primjenjivati retrospektivno, osim u slučajevima opisanim u nastavku.

- Banka će iskoristiti prednost izuzetka da se uporedni podaci ne mijenjaju za prethodne periode vezano za izmjene klasifikacije i mjerjenja (uključujući umanjenje vrijednosti). Razlike u knjigovodstvenoj vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza koje proizilaze iz usvajanja MSFI 9 generalno je priznata na teret zadržane dobiti odnosno akumuliranog gubitka na dan 1.1.2018. godine.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

i) MSFI 9: "Finansijski instrumenti" (nastavak)

Objava finansijskog uticaja prve primjene MSFI 9

Promjene između kategorija mjerena i knjigovodstvenih vrijednosti finansijske imovine Banke prema MRS 39 i MSFI 9 na 1.1.2018. godine prikazane su kako slijedi:

Finansijski instrumenti - Klase MRS 39	Finansijski instrumenti - Poslovni modeli MSFI 9
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	Raspoloživo za naplatu i prodaju (eng. Held to Collect and Sale)
Krediti i potraživanja	Držanje radi naplate (eng. Held to Collect)

Kada riječ o klasifikaciji finansijskih obaveza Banke, ista je ostala neizmijenjena u odnosu na MRS 39. Finansijske obaveze Banke pripadaju finansijskim obavezama mjerenim po amortizovanom trošku.

Na bazi analize generisanja novčanih tokova u prošlosti, kao i očekivane prodaje u budućnosti za Banku su definisani sljedeći poslovni modeli:

- Držanje radi naplate (eng. Held to Collect): uključuje kredite klijenata;
- Raspoloživo za naplatu i prodaju (eng. Held to Collect and Sale): uključuje portfolio dužničkih vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju;
- Drugi poslovni model: uključuje portfolio za trgovanje, koji Banka trenutno nema.

j) MSFI 16: "Najmovi"

MSFI 16 „Najmovi“ je objavljen od strane IASB u januaru 2016. godine. MSFI 16 stupa na snagu od 1.1.2019. godine čime se stavlja van snage MRS 17 „Najmovi“.

Standard propisuje osnovne principe vezano za priznavanje, prezentaciju i objavu ugovora o najmu za obje ugovorne strane, najmoprimeca i najmodavca. Osnovni cilj ovog standarda je da najmoprimec priznaje sve ugovore o lizingu i pripadajuća prava i obaveze u izvještaju o finansijskom položaju, odnosno da se izbjegne prezentovanje lizinga u vanbilansnim evidencijama. Prema MSFI 16, lizing se ne klasificira kao finansijski odnosno operativni. Umjesto toga, priznaje se pravo korištenja sredstva i obaveza po najmu za ugovore o lizingu. Pravo korištenja se inicijalno mjeri po trošku, koji predstavlja inicijalnu lizing obavezu prilagođenu za sva lizing plaćanja izvršena prije datuma početka, plus inicijalni direktni troškovi i procjena troškova rastavljanja, uklanjanja ili popravke imovine, umanjeni za primljena lizing plaćanja. Pravo korištenja se naknadno amortizuje koristeći linearnu amortizaciju. Lizing obaveza se inicijalno mjeri kao sadašnja vrijednost lizing plaćanja tokom lizing ugovora, diskontovana koristeći kamatnu stopu navedenu u ugovoru, ukoliko stopa ne može biti utvrđena, koristi se inkrementalna kamatna stopa. Sve lizing obaveze se dakle priznaju kao „pravo korištenja“ u izvještaju o finansijskom položaju. Izuzetak su lizing ugovori zaključeni na period od 12 mjeseci ili kraće, kao i lizing ugovori male vrijednosti, a to su ugovori prema IASB do 5.000 USD ili manji. Za takve slučajevе je moguć nastavak priznavanja lizing obaveza vanbilansno. Za najmodavca, odredbe MRS 17 su uglavnom usvojene u novom MSFI 16. Računovodstvo najmodavca i dalje ovisi od toga koja strana zadržava materijalne koristi i rizike povezane sa lizing sredstvom. Konceptualno, računovodstvo najmodavca i najmoprica su razdvojena što može dovesti do novih izazova kod implementacije novih odredbi.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

j) MSFI 16: "Najmovi" (nastavak)

Priznavanje „prava na korištenje“ sredstva na strani aktive u bilansu stanja i pripadajuće lizing obaveze na strani obaveza i kapitala, dovodi do povećanja ukupne aktive / kapitala i obaveza. S obzirom da dolazi samo do povećanja obaveza na strani kapitala i obaveza, a sve ostale stavke ostaju nepromijenjene, racio kapitala se smanjuje. Dobit i gubitak će također imati efekte novog standarda. Ukupan iznos troškova u toku trajanja ugovora o lizingu ostaje nepromijenjen, ali se mijenja raspored na određene dijelove dobiti ili gubitka. Prema MRS 17, troškovi koji se odnose na lizing ugovore su se priznavali na linearnoj osnovi prema iznosu plaćanja utičući na operativni rezultat. Prema MSFI 16 troškovi se raspoređuju između troška kamate i troška amortizacije kao što je bio slučaj u MRS 17. S obzirom da se trošak kamate računa primjenjujući efektivnu kamatnu stopu i da se troškovi smanjuju tokom ugovora o lizingu, te da se trošak amortizacije priznaje na linearnoj osnovi, to ima za rezultat opadajuće troškove, gdje su troškovi najveći u početnim periodima ugovora. Troškovi kamata se priznaju u okviru finansijskog rezultata. S druge strane godišnja amortizacija prava korištenja prema MSFI 16 je manja od lizing rata što dovodi do povećanja operativnog rezultata. Za pokazatelj EBITDA porast je još značajniji. U izvještaju o novčanim tokovima dolazi do prenosa odliva iz operativnih aktivnosti u novčani tok o finansijskim aktivnostima. U okviru novčanog toka od operativnih aktivnosti će se iskazivati plaćanja kamate, a u okviru novčanog toka od finansijskih aktivnosti će se iskazivati plaćanje lizing glavnice.

Najmovi u kojima je Banka najmodavac

S obzirom da je strateška odluka Banke fokus na osnovnu bankarsku djelatnost, lizing portfolio je smanjen i u skladu s tim MSFI 16 neće imati značajan uticaj na računovodstvo gdje se Banka pojavljuje kao najmodavac. Iste odredbe kao u MRS 17 se primjenjuju u svrhu određenja da li je lizing operativni ili finansijski. Ukoliko je lizing operativni, sredstva ostaju u izvještaju o finansijskom položaju Banke, a prihod koji proizilazi iz tog osnova se prikazuje u bilansu uspjeha. Ukoliko je lizing finansijski, potraživanja po osnovu lizinga se priznaju u izvještaju o finansijskom položaju.

Najmovi u kojima je Banka najmoprimac

Addiko Banka je završila procjenu inicijalnih efekata na finansijske izvještaje uključujući procjenu da li će doći do obnove ugovora o najmu kao i nivoa do kojih će Banka koristiti izuzeća primjene. Zemljište i zgrade su uglavnom predmet lizinga u Banci. Banka uglavnom koristi inkrementalnu stopu posuđivanja kao diskontnu stopu.

Na 31. decembar 2018. godine iznos minimalnih lizing plaćanja za neotkazive ugovore operativnog lizinga iznosi 3.712 miliona KM na nediskontovanoj osnovi prema MRS 17 koje je Banka analizirala za potencijalno priznavanje dodatne lizing obaveze prema MSFI 16.

Na osnovu dostupnih informacija iz inicijalne implementacije MSFI 16, Banka ne očekuje efekte implementacije novog standarda na početnom stanju zadržane dobiti. Efekti primjene MSFI 16 dovode do povećanja na ukupnoj imovini u iznosu od KM 3.639 miliona i porast lizing obaveze u iznosu od KM 3.639 miliona.

2. OSNOVE PRIPREME (NASTAVAK)

j) MSFI 16: "Najmovi" (nastavak)

Primjena

Banka će primjeniti MSFI 16 na 1. januar 2019. godine koristeći modifikovani retrospektivni pristup. Kumulativni efekti primjene MSFI 16 će biti priznati kao uvećanje ukupne imovine i ukupnih obaveza na 1. januar 2019. godine bez korekcije uporednih podataka. Za ugovore gdje je Banka korisnik lizinga, pravo korištenja imovine u iznosu lizing obaveze će biti iskazano u izvještaju o finansijskom položaju (naknadno će pravo korištenja biti prilagođeno za ukalkulisanja i unaprijed primljene update). Banka će primjeniti MSFI 16 na sve ugovore koji su stupili na snagu prije 1. januara 2019. godine i koji su identifikovani kao lizing u skladu sa MRS 17. Banka neće primjeniti MSFI 16 na najam nematerijalne imovine. Banka će koristiti izuzeće za kratkoročne ugovore o lizingu i ugovore male vrijednosti gdje se pravo korištenja neće priznavati. Za najmove klasifikovane kao operativni lizing, primjenjiva diskontna stopa će biti inkrementalna stopa posuđivanja utvrđena na datum inicijalne primjene i koristit će se kao diskontna stopa za najmove klasifikovane kao operativni lizing prema MRS 17.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Računovodstvene politike navedene u nastavku dosljedno su primjenjivane za sve periode prikazane u ovim finansijskim izvještajima.

- a) **Osnove konsolidacije**
 - a) *Poslovne kombinacije*

Poslovne kombinacije obračunavaju se primjenom metode kupovine na datum kupovine, što je datum kad je došlo do prenosa kontrole na Grupu. Grupa kontroliše subjekt kada je izložena ili ima pravo na promjenjive povrate iz svoje povezanosti sa subjektom i kada ima mogućnost utjecati na te povrate kroz svoju moć nad subjektom. Prilikom preispitivanja zaključka o kontroli, Grupa je uzela u obzir strukturirane subjekte i subjekte čija su potraživanja klasificirana kao nenadoknadiva ili djelomično nadoknadiva, te je razmotrila utjecaj Grupe na donošenje ključnih odluka te izloženost Grupe promjenjivim povratima iz svoje povezanosti sa subjektom.

- b) *Podružnice*

Podružnice se konsoliduju od trenutka prenosa stvarne kontrole na Grupu, pa sve do prestanka kontrole odnosno njihove prodaje ili likvidacije. Sve transakcije između subjekata unutar Grupe, te sva stanja i nerealizovani dobici ili gubici koji proizilaze iz transakcija između subjekata unutar Grupe su eliminisani u pripremi konsolidovanih finansijskih izvještaja. Računovodstvene politike koje koriste povezana društva su izmijenjene gdje god je to bilo potrebno radi osiguranja dosljednosti s politikama koje primjenjuje Grupa.

- c) *Transakcije koje se eliminisu prilikom konsolidacije*

Stanja i transakcije unutar Grupe, te nerealizovani prihodi i rashodi (s izuzetkom dobitaka ili gubitaka po osnovi kursnih razlika), koji proizlaze iz transakcija unutar grupe, eliminisu se prilikom sastavljanja konsolidovanih finansijskih izvještaja. Nerealizovani gubici se eliminisu na isti način kao i nerealizovani dobici, ali samo pod uslovom da nema dokaza o umanjenju vrijednosti.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

b) Ulaganja

Podružnica je subjekt koji je pod kontrolom Banke. Kontrola se postiže na način da Banka ima moć učešća u odlukama o finansijskim i poslovnim politikama subjekta na način da ostvari koristi od poslovanja povezane osobe.

Ulaganja u podružnice u ovim finansijskim izvještajima vrednuju se po trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti pojedinačne investicije.

c) Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspjeha za obračunski period na koji se odnose metodom efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskonтуje procijenjene buduće novčane tokove finansijske imovine ili obaveza kroz očekivano trajanje finansijskog instrumenta (ili ako je prikladno kraći period) do njegove knjigovodstvene vrijednosti. Pri izračunu efektivne kamatne stope Banka procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove, ali ne i buduće kreditne gubitke.

Prihod od kamata se obustavlja priznavati za kredite u kašnjenju. Naplaćena obustavljena kamata se iskazuje kao prihod kada se naplati. Kamate na depozite se pripisuju glavnici ako je to ugovorom predviđeno.

d) Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Naknade i provizije sastoje se uglavnom od provizija u domaćem i inostranom platnom prometu, te naknada za odobrenje kredita i drugih kreditnih instrumenata Banke.

Provizije od platnog prometa priznaju se u periodu u kojem su usluge pružene.

Naknade za odobrenje kredita se nakon odobrenja i povlačenja kreditnih sredstava odgađaju (zajedno s povezanim direktnim troškovima odobrenja) i priznaju kao usklađenje efektivnog prinosa na kredit tokom perioda kreditiranja.

e) Neto dobit iz finansijskog poslovanja

Neto dobit iz finansijskog poslovanja obuhvata neto dobitke i gubitke od trgovanja stranim valutama, kao i neto dobitke i gubitke iz preračuna monetarne imovine i obaveza denominiranih u stranoj valuti na datum izvještavanja.

f) Prihod od dividendi

Prihod od dividendi priznaje se u bilansu uspjeha u trenutku nastanka prava za primitak dividende.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

g) Oporezivanje

Porezni rashod s aspekt poreza na dobit predstavlja zbirni iznos tekuće porezne obaveze i odgođenih poreza.

Tekuća porezna obaveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti perioda iskazanoj u bilansu uspjeha jer uključuje stavke prihoda i rashoda koje su oporezive ili neoporezive u drugim godinama, kao i stavke koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obaveza Banke izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum bilansa.

Odgođeni porez jeste iznos za koji se očekuje da će po njemu nastati obaveza ili povrat na osnovu razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u finansijskim izještajima i pripadajuće porezne osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti, a obračunava se metodom bilanske obaveze. Odgođene porezne obaveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena porezna imovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerovatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na osnovu koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju.

Knjigovodstveni iznos odgođene porezne imovine preispituje se na svaki datum bilansa i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerovatno da će biti raspoloživ dovoljan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela porezne imovine. Odgođeni porez obračunava se po poreznim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u periodu u kojem će doći do podmirenja obaveze ili realizacije sredstva. Odgođena porezna imovina i obaveze se ne diskontuju, te se klasificiraju kao dugoročna imovina i/ili obaveze u izvještaju o finansijskom položaju.

Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim ako se odnosi na stavke koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, u kojem slučaju se odgođeni porez također iskazuje u okviru kapitala. Odgođena porezna imovina i obaveze se prebijaju ako se odnose na poreze na dobit koje je nametnula ista porezna vlast i ako Banka namjerava podmiriti svoju tekuću poreznu imovinu i obaveze na neto osnovi.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

h) Finansijski instrumenti

Priznavanje

Finansijska imovina i finansijske obaveze se priznaju kada Banka postane ugovorna strana u ugovoru vezanom za finansijski instrument.

Klasifikacija

Banka klasificira svoje finansijske instrumente u sljedeće kategorije: finansijska imovina po amortizovanom trošku, finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobiti ostale finansijske obaveze. Klasifikacija zavisi od namjere zbog koje su finansijski instrumenti stečeni. Uprava određuje klasifikaciju finansijskih instrumenata kod početnog priznavanja i preispituje tu klasifikaciju na svaki datum izještavanja.

i) *Finansijska imovina po amortizovanom trošku*

Finansijska imovina je klasifikovana i naknadno mjerena po amortizovanom trošku ukoliko se finansijska imovina nalazi u modelu raspoloživo na naplatu i novčani tokovi ispunjavaju SPPI uslov. Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kod početnog priznavanja umanjeno za otplatu glavnice, uvećano ili umanjeno za kumulativnu amortizaciju koristeći efektivnu kamatnu stopu na razliku između iznosa na početku i iznosa po dospijeću usklađeno za bilo koja umanjenja vrijednosti.

Najveći dio finansijske imovine Banke se mjeri po amortizovanom trošku.

ii) *Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit*

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI) ukoliko se imovina drži u poslovnom modelu u kojem se imovinom upravlja s ciljem naplate ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine i ugovoreni novčani tokovi predstavljaju plaćanje glavnice i kamate (SPPI uslov).

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti gdje se promjene priznaju u ostaloj seobuhvatnoj dobiti i podliježe provjeri na umanjenje prema modelu očekivanog kreditnog gubitka (ECL).

Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha uključuju derivative.

iii) *Ostale finansijske obaveze*

Ostale finansijske obaveze čine sve finansijske obaveze koje nisu vrednovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i uključuju obaveze prema klijentima i obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

h) Finansijski instrumenti (nastavak)

Početno i naknadno mjerjenje

Finansijska imovina po amortizovanom trošku mjeri se početno po fer vrijednosti i kasnije po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjenom za ispravku vrijednosti zbog umanjenja. Troškovi prema trećim stranama, kao što su tarife za osiguranje zajma, tretiraju se kao dio troška transakcije.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit se početno vrednuje po fer vrijednosti uvećano za transakcijske troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci ili izdavanju finansijske imovine. Nakon inicijalnog vrednovanja sva finansijska imovina iskazuje se po fer vrijednosti. Izuzetak su vlasničke vrijednosnice koje nemaju cijenu na aktivnom tržištu odnosno čija se fer vrijednost ne može pouzdano izmjeriti i vrednuju se po trošku nabavke uvećanom za transakcijske troškove, umanjenom za eventualna umanjenja vrijednosti.

Ostale finansijske obaveze se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za transakcijske troškove. Ostale finansijske obaveze su naknadno mjerene po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Priznavanje dobitaka i gubitaka od naknadnog vrednovanja finansijskih instrumenata

Dobit i gubitak koji nastaju zbog promjena u fer vrijednosti finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit se priznaju direktno kao kapital tj. revalorizovane rezerve sa izuzetkom gubitaka po ispravci vrijednosti, kamate obračunate po metodu efektivne kamatne stope, i dobitaka i gubitaka po osnovu razlika na monetarnim sredstvima, koji se priznaju u bilansu uspjeha. U slučaju prodaje sredstva ili je sredstvo amortizovano, kumulativna dobit ili gubitak koja je prethodno bila priznata kao revalorizaciona rezerva se uključuje u bilans uspjeha perioda.

Dividende po ovim sredstvima se priznaju u bilansu uspjeha kada Banka uspostavi pravo primanja uplate.

Prestanak priznavanja

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu; ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Banka ne prenese i zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva, i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Banka nastavlja priznavati finansijsku imovinu.

Banka prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada, su obaveze Banke otpuštene, otkazane ili istječu.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

h) Finansijski instrumenti (nastavak)

Reklasifikacija

Standardom je propisano da se klasifikacija utvrđuje u skladu sa poslovnim modelom primjenjivim u trenutku početnog priznavanja imovine. Bez obzira na veći broj prodaja imovine subjekta, nije potrebno raditi reklasifikaciju osim ako nije došlo do suštinske promjene poslovnog modela subjekta. Standard propisuje reklasifikaciju imovine ako je došlo do promjene poslovnog modela subjekta zbog iznenadnih i značajnih promjena okolnosti. Međutim, standard ne propisuje, a ni ne dozvoljava reklasifikaciju u slučaju postepene ili progresivne promjene.

Netiranje finansijskih instrumenata

Finansijska imovina i obaveze se netiraju, a neto iznos se prikazuje u izvještaju o finansijskom položaju kada postoji zakonski provedivo pravo na prijeboj određenih iznosa i kada postoji namjera izravnjanja po neto principu, ili kada se realizacija imovine odnosno podmirivanje obaveza odvija istovremeno.

Prihodi i rashodi se iskazuju u neto iznosu samo ako je to dopušteno računovodstvenim standardima, ili za dobitke i gubitke nastale iz grupe sličnih transakcija, kao što su npr. aktivnosti trgovanja Grupe.

Mjerenje fer vrijednosti

Fer vrijednost je cijena koja bi se dobila za prodaju sredstava ili koja bi se platila za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja na glavnom, ili ako je to nemoguće, na najpovoljnijem tržištu kojem Banka ima pristup na taj dan. Fer vrijednost obaveze izražava njen rizik neizvršavanja.

Fer vrijednost vrijednosnica koje kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cijenama ponude. Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva (i tržište vrijednosnica koje ne kotiraju na berzi) nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrijednost tehnikama procjene. Navedeno uključuje primjenu nedavnih transakcija između nezavisnih strana, pozivanje na druge instrumente koji su suštinski isti, analizu diskontovanih novčanih tokova i druge tehnike vrednovanja.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

h) Finansijski instrumenti (nastavak)

Identifikacija i mjerjenje umanjenja vrijednosti finansijske imovine

i) Finansijska imovina koja se vodi po amortizovanom trošku

Banka na svaki datum izvještavanja provjerava postoje li objektivni dokazi za umanjenje vrijednosti pojedine finansijske imovine ili grupe finansijske imovine. Umanjenje vrijednosti finansijske imovine ili grupe finansijske imovine priznaje se, ukoliko postoji objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti kao rezultat jednog ili više događaja nastalih nakon početnog priznavanja imovine (događaj koji uzrokuje umanjenje vrijednosti), te navedeni događaj (ili događaji) koji uzrokuje umanjenje vrijednosti ima utjecaj na procijenjene buduće novčane tokove od finansijske imovine ili grupe finansijske imovine, koji se može pouzdano procijeniti.

Objektivni dokaz umanjenja vrijednosti finansijske imovine ili grupe finansijske imovine uključuje značajne finansijske poteškoće dužnika, nepodmirenje ili kašnjenje u plaćanju kamata ili glavnice, vjerovatnoča da će dužnik ući u stečajni postupak ili drugu finansijsku reorganizaciju i kad dostupni podaci ukazuju na mjerljivo smanjenje procijenjenih budućih novčanih tokova iz grupe finansijske imovine od njihovog početnog priznavanja, iako se smanjenje ne može identificirati za pojedinačnu finansijsku imovinu unutar Banke.

Za finansijsku imovinu vrednovanu po amortizovanom trošku, Banka prvo provjerava postoji li objektivan dokaz za umanjenje vrijednosti pojedinačno, za finansijsku imovinu koja je pojedinačno značajna, ili grupno, za finansijsku imovinu koja nije pojedinačno značajna. U svrhu grupne procjene grupnog umanjenja vrijednosti, finansijska imovina se grupiše na osnovu sličnih obilježja kreditnog rizika.

Ukoliko postoji objektivni dokaz za umanjenje vrijednosti, gubitak od umanjenja vrijednosti utvrđuje se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova (isključujući očekivane buduće kreditne gubitke koji još nisu nastupili) diskontovanih originalnom efektivnom kamatnom stopom te finansijske imovine važećom u trenutku umanjenja vrijednosti imovine. Knjigovodstvena vrijednost imovine umanjuje se putem računa rezervacija za umanjenje vrijednosti, a iznos gubitka priznaje se u bilansu uspjeha.

Za individualno značajne kredite, iznos umanjenja vrijednosti se određuje na osnovu održivosti poslovnog plana klijenta, njegove sposobnosti da unaprijedi učinkovitost ukoliko nastupe finansijske poteškoće, postojanje druge finansijske podrške i ostvariva vrijednost kolateralna kao i vrijeme očekivanog novčanog prilieva.

Umanjenje vrijednosti se utvrđuje grupno za kreditne gubitke koji nisu individualno značajni. Za ocjenu grupnog umanjenja vrijednosti Banka koristi statističke modele i historijske podatke o vjerovatnosti nastanka događaja koji uzrokuju umanjenje vrijednosti, vremenu potrebnom za oporavak, te ukupnom iznosu nastalog gubitka, prilagođene za procjenu uprave o tome jesu li tekući ekonomski i kreditni uvjeti takvi da je vjerovatno da će stvarni gubici biti veći ili manji od onih izračunatih na osnovu historijskih podataka.

Ukoliko se u sljedećem periodu iznos gubitka od umanjenja vrijednosti smanji i to smanjenje se može objektivno povezati s događajem koji je nastao nakon što je priznato umanjenje vrijednosti (kao što je poboljšanje kreditne sposobnosti dužnika), prethodno priznati gubitak od umanjenja vrijednosti se poništava usklađenjem računa ispravke vrijednosti. Iznos poništenja priznaje se u bilansu uspjeha.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

h) Finansijski instrumenti (nastavak)

i) Finansijska imovina koja se vodi po amortizovanom trošku

Kada je kredit nenaplativ, otpisuje se u korist povezanog računa ispravke vrijednosti. Takvi krediti otpisuju se nakon što su poduzete sve neophodne aktivnosti i utvrđen iznos gubitka. Naknadno naplaćeni otpisani iznosi priznaju se kao ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti u bilansu uspjeha.

U skladu sa relevantnim propisima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine ("Agencija" ili "FBA") Banka također računa i rezervacije u skladu sa tim propisima. Relevantni plasmani klasificiraju se u odgovarajuće skupine za potrebe Agencije u skladu sa navedenim propisima ovisno o danima kašnjenja, finansijskom položaju dužnika i instrumentima osiguranja, te rezervišu se u skladu sa propisanim postocima rezervisanja. Opća rezervacija se u skladu sa ovim propisima također obračunava po stopi od 2% na sve izloženosti koje nisu posebno umanjene.

Rezervisanja izračunata na način opisan u prethodnom paragrafu („FBA rezerve“) nisu priznata u ovim finansijskim izvještajima Banke. Ukoliko je umanjenje vrijednosti za potencijalne gubitke izračunato u skladu sa propisima Agencije veće od umanjenja vrijednosti izračunatog u skladu sa zahtjevima MSFI-a, navedena razlika prikazuje se kao usklađenje kod izračuna adekvatnosti kapitala na poziciji "Regulatorne rezerve".

ii) Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Banka na svaki datum izvještavanja provjerava postoji li objektivni dokaz za umanjenje vrijednosti pojedine finansijske imovine ili grupe finansijske imovine. U slučaju vlasničkih ulaganja klasificiranih u okviru ostalog poslovnog modela u skladu sa MSFI 9 sa neopozivom opcijom za mjerjenje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, značajno ili produženo smanjenje fer vrijednosti ulaganja ispod troška sticanja uzima se u obzir kod utvrđivanja je li vrijednost imovine umanjena.

Specifični finansijski instrumenti

i) Derativivni finansijski instrumenti

Banka koristi derivativne finansijske instrumente kako bi se na optimalan način zaštitila od izloženosti valutnom i riziku koji proizlazi iz poslovnih, finansijskih i ulagačkih aktivnosti. Banka ne drži niti izdaje derivativne finansijske instrumente u špekulativne svrhe. Računovodstvo zaštite od rizika se ne primjenjuje.

Derativivni finansijski instrumenti koji uključuju terminske ugovore u stranoj valuti, inicijalno se priznaju u izvještaju o finansijskom položaju i naknadno mjere po fer vrijednosti. Fer vrijednosti se utvrđuju na osnovu modela koji koriste diskontovane novčane tokove.

Svi derivativi klasificiraju se kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ukoliko je njihova fer vrijednost pozitivna, odnosno kao finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako je njihova fer vrijednost negativna.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

h) Finansijski instrumenti (nastavak)

Specifični finansijski instrumenti (nastavak)

ii) Novac i novčani ekvivalenti

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti obuhvataju gotovinu, raspoloživa sredstva kod Centralne banke Bosne i Hercegovine („CBBH“) i stanja na žiro računima kod drugih banaka. Novac i novčani ekvivalenti isključuju obaveznu minimalnu rezervu kod Centralne banke, budući da sredstva obavezne rezerve nisu na raspolaganju Banci u njenom svakodnevnom poslovanju. Obavezna minimalna rezerva kod CBBH je iznos koji su obavezne izdvajati sve poslovne banke koje imaju dozvolu za rad u Bosni i Hercegovini.

iii) Plasmani bankama i obavezna rezerva kod Centralne banke

Plasmani bankama i obavezna rezerva kod Centralne banke klasificirani su kao dati krediti i potraživanja i vrednuju se po amortizovanom trošku umanjenom za gubitke od umanjenja vrijednosti.

i) Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema početno se iskazuju po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene te investicijskog održavanja manjeg obima priznaju se kao rashod kad su nastali. Naknadni troškovi se uključuju u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se priznaju kao posebna imovina, samo u onim slučajevima kada postoji vjerovatnoča da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od te imovine i ako se njena vrijednost može pouzdano utvrditi. Dobici i gubici temeljem rashodovanja ili otuđenja dugotrajne materijalne imovine iskazuju se u bilansu uspjeha u periodu u kojem su nastali.

Nekretnine u izgradnji iskazane su po trošku nabavke umanjenom za eventualne gubitke od umanjenja. Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Amortizacija se obračunava linearном metodom na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva, koji je kako slijedi:

	2018.	2017.
Zgrade	2%	2%
Uredska oprema	10-33,3%	10-33,3%
Vozila	20%	20%
Ulaganja u tuđu imovinu	20%	20%

Ulaganja u tuđu imovinu kapitalizuju se i amortizuju linearnom metodom ili tokom njihovog vijeka upotrebe ili tokom perioda najma, ovisno o tome šta je kraće. Dobici i gubici po osnovu otuđenja imovine utvrđuju se kao razlika novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u bilansu uspjeha u okviru prihoda ili rashoda od prodaje nekretnina i opreme.

Banka pregleda procijenjeni vijek trajanja nekretnina i opreme na kraju svakog godišnjeg izvještajnog perioda. Tokom 2018. godine nije bilo promjene životnog vijeka dugotrajne imovine.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

j) Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina početno se iskazuje po trošku nabavke umanjenom za ispravku vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata sve troškove koji su direktno vezani za nabavku imovine.

Amortizacija se obračunava na svu nematerijalnu imovinu, osim imovine u pripremi, prema linearnoj metodi kako bi se otpisao trošak nabavke imovine kroz njen procijenjeni vijek trajanja. Korištene su sljedeće stope amortizacije:

Softver	14,29% - 20%
---------	--------------

k) Ulaganja u nekretnine

Ulaganja u nekretnine obuhvataju ulaganja Banke u nekretnine s namjerom ostvarivanja zarade od najamnine i/ili porasta tržišne vrijednosti, ali ne i ona ulaganja namijenjena prodaji u sklopu redovnog poslovanja, ulaganja koja se koriste u svrhu pružanja usluga ili u administrativne svrhe.

Ulaganja u nekretnine početno su iskazana po trošku nabavke uključujući transakcijske troškove. Nakon početnog priznavanja, ulaganja u nekretnine vode se po trošku nabavke umanjenom za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti.

Ulaganja u nekretnine amortizuaju se linearnom metodom kroz period od 50 godina.

Ulaganja u nekretnine prestaju se priznavati prilikom otuđenja ili kod konačnog povlačenja ulaganja u nekretnine iz upotrebe kada se ne očekuju bilo kakve buduće ekonomske koristi od otuđenja. Dobici i gubici od povlačenja ili otuđenja ulaganja u nekretnine priznaju se u bilansu uspjeha u periodu povlačenja ili otuđenja.

l) Stečena materijalna imovina

Banka povremeno preuzima nekretnine i pokretnine u zamjenu za podmirivanje svojih potraživanja po kreditima i potraživanjima.

U skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom ("MRS") 2: "Zalihe" takve nekretnine inicijalno se priznaju po trošku stjecanja. Nakon početnog priznavanja ova imovina se iskazuje po nižoj od sljedeće dvije vrijednosti - nabavnoj vrijednosti ili neto ostvarivoj vrijednosti. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u svim slučajevima kada je knjigovodstvena vrijednost imovine veća od njene neto ostvarive vrijednosti. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se u bilansu uspjeha tekuće godine.

Dobici i gubici od prodaje priznaju se u bilansu uspjeha tekuće godine.

m) Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Na svaki datum izvještaja o finansijskom položaju Banka preispituje postojanje naznaka za umanjenje te preispituje knjigovodstvene iznose svoje ostale imovine da bi utvrdila postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem. Banka redovno vrši i preispitivanje preostalog vijeka trajanja imovine.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

m) Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine (nastavak)

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, ovisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjeni nadoknadivi iznos imovine manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos te imovine umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako je predmetna imovina iskazano po revalorizovanom iznosu, u kojem slučaju se gubitak od umanjenja iskazuje kao smanjenje vrijednosti nastalo revalorizacijom sredstva.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos imovine povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa te imovine, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na toj imovini uslijed umanjenja vrijednosti.

Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetna imovina ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

n) Primanja zaposlenih

Kratkoročna primanja zaposlenih

Banka vrši plaćanja obaveza u smislu poreza, doprinosa, kao i naknada po osnovu radnog odnosa u skladu sa kolektivnim ugovorima u Federaciji BiH, tj. naknade za topli obrok, prevoz, jednokratne naknade, i sl. Ovi troškovi su priznati u bilansu uspjeha u istom periodu kao i troškovi plata osoblja.

Dugoročna primanja zaposlenih: otpremnine za mirovine

U skladu sa važećim pravnim propisima, te odredbama Pravilnika o radu Banke koji je usvojen u junu 2018. godine, isplata otpremnina se vrši ovisno o vrsti prekida radnog odnosa i za slučajevе za koje je određena isplata iste. U slučaju prestanka radnog odnosa zbog odlaska u mirovinu, Banka isplaćuje otpremninu u visini 3 neto individualnih plaća zaposlenika, a u slučaju prestanka radnog odnosa iz ekonomskih, tehničkih i organizacijskih razloga, zaposleniku se jedna trećina (1/3) prosječne mjesечne plaće isplaćene radniku u posljednja tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu, za svaku navršenu godinu rada kod Poslodavca. Pored naprijed navedenih iznosa, dodatni iznos otpremnine može biti odobren od strane Uprave Banke, uzimajući u obzir okolnosti konkretnog slučaja.

Rezervisanja za otpremnine se zasnivaju na aktuarskim izvještajima i koriste se samo za što su namijenjeni. Na kraju svake godine vrše se provjere ispravnosti obračuna rezervisanja za otpremnine i prava po osnovu korištenja godišnjeg odmora.

U skladu sa izmjenama i dopunama Međunarodnog računovodstvenog standarda ("MRS") 19: "Primanja zaposlenih", promjena rezervisanja po osnovu otpremnina prikazuju se bilansu uspjeha u okviru „Troškova zaposlenih“ uz prepostavku da se ne odnose na aktuarske dobitke i gubitke, u protivnom isti se odmah iskazuju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti. Otpremnine koje dospijevaju u periodu dužem od 12 mjeseci nakon datuma bilansa svode se na sadašnju vrijednost.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

o) Preračunavanje stranih valuta

Poslovni događaji koji nisu iskazani u konvertibilnim markama početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Monetarna imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovno se preračunavaju na dan bilansa primjenom kursa važećeg na taj datum. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom valutnog kursa važećeg na datum procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po historijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na dan bilansa. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u bilans uspjeha perioda.

Banka vrednuju svoju imovinu i obaveze prema srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji je važeći na dan izvještaja o finansijskom položaju. Kuresevi Centralne banke Bosne i Hercegovine za najznačajnije valute koje je Banka primjenjivala u izradi bilansa na izvještajne datume su kako slijedi:

31. decembar 2018.	1 EUR = 1,95583 KM	1 USD = 1,70755 KM
31. decembar 2017.	1 EUR = 1,95583 KM	1 USD = 1,63081 KM

p) Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju ako Banka trenutno ima pravnu ili izvedenu obavezu kao posljedicu događaja iz prošlog perioda, ako postoji vjerovatnost da će Banka morati podmiriti navedenu obavezu i ako pouzdano može biti određen iznos te obaveze.

Iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procjena naknade koja je potrebna za podmirenje sadašnje obaveze na datum izvještajnog perioda, uzimajući u obzir rizike i neizvjesnosti obaveza. Gdje su rezervisanja mjerena pomoću novčanih tokova koji se procjenjuju za podmirenje sadašnjih obaveza, njihov knjigovodstveni iznos je sadašnja vrijednost tih novčanih tokova.

Rezervisanja treba iskoristavati samo za izdatke za koje su rezervisanja izvorno priznata. Kada više nije vjerojatno da će podmirivanje obaveza zahtijevati odliv resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi, rezervisanje se otpušta.

r) Kapital i rezerve

Dionički kapital

Dionički kapital obuhvata uplaćene obične dionice i izražava se u KM po nominalnoj vrijednosti.

Rezerva za kreditne gubitke formirane iz dobiti

Rezerva za kreditne gubitke formirana iz dobiti predstavlja višak rezervisanja za umanjenje vrijednosti izračunate u skladu sa propisima Agencije u odnosu na umanjenje vrijednosti izračunate prema zahtjevima MSFI. Rezerva je objavljena direktno u kapitalu (kao rezerva koju nije moguće rasporeediti) i do 2012. godine povećanje je bilo pokriveno prenosom iz zadržane dobiti, nakon odobrenja dioničara.

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

s) Kapital i rezerve (nastavak)

Prije 2012. godine, potreba za prenos iz zadržane dobiti u predviđene rezerve u sklopu kapitala (regulatorne rezerve za kreditne gubitke) je izračunata za cijeli kreditni portfolij na neto osnovi, pri čemu su se uzimala u obzir oba slučaja, slučaj gdje je primjena propisa Agencije rezultirala većim rezervisanjima kao i slučaj gdje je primjena propisa Agencije rezultirala manjim rezervisanjima u odnosu na MSFI rezerve. Međutim, od 2012. godine, banke su obavezne da izračunaju iznos regulatornih rezervi za kreditne gubitke, uzimajući u obzir samo slučajevе gdje primjena propisa Agencije rezultira većim rezervisanjima. Retroaktivna primjena ove promjene u propisima Agencije nije potrebna. Na osnovu Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom i klasifikaciju aktive banaka donesenu od strane Agencije u februaru 2013. godine, višak regulatornih rezervi se neće prikazivati kao kretanje rezervi u okviru kapitala, niti se mogao koristiti prilikom izračuna adekvatnosti kapitala. Odlukom Agencije iz novembra 2018. godine bankama se dozvoljava uključivanje formiranih rezervi za kreditne gubitke u redovan osnovni kapital. Odlukom Skupštine Banke formirane rezerve za kreditne gubitke u iznosu od 133 miliona KM se djelimično prenose u zadržanu dobit u iznosu od 108 miliona KM, a preostali dio u iznosu od 25 miliona KM na zakonske rezerve. Uključivanjem ovih rezervi u redovan osnovni kapital došlo je do povećanja stope regulatornog kapitala na 27,29%.

Dividende

Dividende na obične dionice priznaju se kao obaveza do isplate korisnicima u periodu u kojem su odobrene od strane dioničara Banke.

t) Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive, neiskorištene kreditne okvire i limite po kreditnim karticama. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju ako i kada iste postanu plative.

u) Sredstva u ime i na račun drugih osoba

Banka upravlja sredstvima u ime i za račun pravnih osoba i građana. Navedena sredstva ne čine dio imovine Banke, te su stoga isključena iz njenog izvještaja o finansijskom položaju. Za pružene usluge Banka ostvaruje naknadu.

v) Izvještavanje po segmentima

Dužnički vrijednosni papiri ili dionice Banke nisu predmetom trgovanja na javnim tržištima i ovi finansijski izvještaji ne podliježu regulativi Komisije za vrijednosne papire u svrhu izdavanja bilo kakve vrste instrumenata na javnom tržištu. Prema tome, Banka posluje kroz jedan poslovni i geografski segment, a to je pružanje bankarskih usluga u Bosni i Hercegovini.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE

Kod primjene računovodstvenih politika, opisanih u Napomeni 3., Uprava donosi odluke, te daje procjene i pretpostavke koje utječu na iznose imovine i obaveza, koji se ne mogu izvesti iz ostalih izvora. Procjene i pretpostavke zasnovaju se na prijašnjim i ostalim relevantnim faktorima. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od procijenjenih. Značajne procjene od strane Uprave na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine u ovim finansijskim izvještajima su predstavljene ispod.

Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose na taj period, ili u periodu izmjene i budućim periodima ukoliko utječe na tekuće i buduće.

Gubici od umanjenja vrijednosti finansijske imovine po amortizovanom trošku

Banka, u kontinuitetu, prati kreditnu sposobnost svojih klijenata. Potreba za umanjenjem vrijednosti bilansne i vanbilansne izloženosti Banke kreditnom riziku, procjenjuje se mjesечно.

Gubici od umanjenja vrijednosti uglavnom se priznaju u odnosu na knjigovodstvenu vrijednost kredita pravnim osobama i građanima te kao rezervisanja za potencijalne i preuzete obaveze koje proizilaze iz vanbilansne izloženosti klijentima, uglavnom u vidu neiskorištenih okvirnih kredita, garancija i akreditiva i ostale imovine.

Umanjenja vrijednosti se također razmatraju za kreditnu izloženost bankama i za ostalu imovinu koja se ne vodi po fer vrijednosti gdje primarni rizik umanjenja nije kreditni rizik.

Banka prvo procjenjuje da li postoji objektivan dokaz umanjenja vrijednosti posebno za imovinu koja je pojedinačno značajna. Međutim, imovina procijenjena zasebno kao imovina čija vrijednost nije umanjena se tada uključuje u grupu imovine sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika, te razmatra na portfolio osnovi radi umanjenja vrijednosti.

Banka procjenjuje umanjenja vrijednosti u slučajevima kada procijeni da dostupni podaci ukazuju na vjerovatnost mjerljivog umanjenja budućih procijenjenih novčanih tokova imovine ili portfolija imovine. Kao dokaz se uzima nerodovnost otplate ili ostale naznake finansijskih poteškoća korisnika kredita te nepovoljne promjene u ekonomskim uslovima u kojima dužnici posluju i u vrijednosti ili naplativosti instrumenata osiguranja, kada se te promjene mogu povezati s navedenim nepoštivanjem uslova.

Banka je nakon inicijalne implementacije, a u sklopu redovnog godišnjeg procesa preispitivanja i validacije parametara i modela, u decembru izvršila ažuriranje parametara i određenih rating i PD modela.

Prvi i glavni kriterij za određivanje vrste umanjenja vrijednosti je utvrđivanje je li se dogodio objektivni faktor za umanjenje vrijednosti (tzv. „okidač“), kako je definisano u politici utvrđivanja neurednog plaćanja obaveza i sanacije.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE (NASTAVAK)

Gubici od umanjenja vrijednosti finansijske imovine po amortizovanom trošku (nastavak)

Klijenti koji nisu u defaultu će se rezervisati po portfolio principu, dok će se defaultni klijenti rezervisati individualno ili kolektivno u zavisnosti od značaja izloženosti pri defaultu njihove grupe povezanih lica. Pojedinačna rezervisanja za rizike predstavljaju ispravku vrijednosti imovine za iznos za koji se očekuje da se neće moći naplatiti u ugovorenom roku dospijeća. Iznos gubitka za koji se koriguje preostala izloženost je rezultat bruto izloženosti (bilansno i/ili vanbilansno) umanjene za očekivane buduće novčane tokove diskontovane na sadašnju vrijednost. Gubitak od umanjenja vrijednosti finansijske imovine koja se vodi po amortizovanom trošku će se računati kao razlika knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova, diskontovanih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi.

Portfolio rezervisanja za rizik predstavljaju umanjenje vrijednosti imovine za nastale i očekivane kreditne gubitke. Neizvršenje obaveze plaćanja se ne mora dogoditi kako bi se procijenio portfolio rezervisanja za rizik, već predstavlja generalnu mjeru očekivanog kreditnog rizika unutar portfolija korigovanu za period identifikacije gubitka.

Sudski postupci

Na dan 31. decembra 2018. godine otvorenih sudskega postupaka koji se vode protiv Banke bilo je 802, ukupne nominalne vrijednosti 231,7 miliona KM, ne uključujući eventualne zatezne kamate. U ovaj iznos je uključeno 11 predmeta nominalne vrijednosti 3,7 miliona KM po kojima je tužbeni zahtjev već plaćen u ranijim periodima, tako da ne predstavljaju dodatni rizik gubitka, ali imaju otvoreni sudski postupak po pravnom lijeku. Također, u ovaj iznos uključena su 33 predmeta nominalne vrijednosti 42 miliona KM, koji su u skladu sa ugovorima o ustupanju potraživanja (Brush) odgovornost preuzimatelja potraživanja s kojim su povezani i ne predstavljaju rizik za Banku. Ovi predmeti koji ne predstavljaju rizik za Banku (već plaćeni ili rizik prenesen na preuzimatelja potraživanja) se knjigovodstveno ne evidentiraju.

Najveći broj sporova se odnosi na tužbeni zahtjev u vezi sa CHF valutnom klauzulom i povećanjem kamatne marže - ukupno 648 sporova nominalne vrijednosti 14 miliona KM, te 4 predmeta nominalne vrijednosti 36 miliona KM u kojima je uz CHF valutnu klauzulu i povećanje marže kombinovan i tužbeni zahtjev za štetu.

Banka procjenjuje iznos rezervisanja za troškove po sudske postupcima. Procjene se temelje na procijenjenoj vjerovatnosti budućih novčanih tokova koji proističu iz obaveza iz prošlosti ili zakonskih obaveza. Banka je priznala rezervisanja u iznosu od 13,6 miliona KM za sudske sporove na dan 31. decembra 2018. godine, što Uprava procjenjuje dovoljnim.

U 2018. godini Banka je nastavila sa intenzivnim aktivnostima na rješavanju sudskega sporova i upravljanju pravnim rizikom u sporovima. Ažurno se revidiraju strategije po sporovima u skladu sa promjenama, nastavljena je praksa adekvatnog pravnog zastupanja i intenzivnog koordiniranja odbrane Banke u postupcima, nastavljen je proces vansudskog rješavanja sporova, te se ažurno vode evidencije i vrši izvještavanje o sporovima. To je imalo za rezultat okončanje određenog broja predmeta, te donošenje značajnih odluka sudova u korist Banke.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE (NASTAVAK)

Sudski postupci

Od značajnijih sudskeh odluka koje su donesene u korist Banke u 2018. godini izdvajamo: odluku Konkurenčijskog vijeća kojom je odbijen zahtjev Udruženja "Švicarac" za utvrđenje zabranjenih sporazuma i zloupotrebe dominantnog položaja, 6 odluka u predmetima za naknadu štete (ZADA PHARMACEUTICALS d.o.o. Tuzla 27,1 miliona KM - rješenje o povlačenju tužbe, CENTROTRANS-TRANSPORT ROBE d.o.o. Sarajevo 18,3 miliona KM - drugostepena presuda o odbijanju tužbenog zahtjeva, HERMES d.o.o. Ljubuški 16 miliona KM - drugostepena presuda o odbijanju tužbenog zahtjeva, CARESOS d.o.o. Ljubuški 1,5 miliona KM - prvostepena presuda o odbijanju tužbenog zahtjeva), 1 odluku u predmetu CHF i naknada štete (SARA KOMPANI d.o.o. ILIDŽA, Avdija Cenanovic 2,2 miliona KM - drugostepena presuda o vraćanju predmeta na prvostepeni postupak) i 3 pravosnažne presude Kantonalnog suda u Mostaru po tužbama fizičkih lica kojima je potvrđena zakonitost valutne klauzule u CHF-u (Kemal Duraković, Rusmir Avdić, Sanja Ivić).

U predmetu M-ROZIĆ d.o.o. Mostar, Kantonalni sud u Mostaru donio je pravosnažno rješenje kojim je uvažio žalbu Banke i dozvolio protivizvršenje u predmetu M-ROZIĆ d.o.o. Mostar, na osnovu kojeg je u oktobru 2018. godine Općinski sud u Mostaru donio rješenje o protivizvršenju na bankovnim računima i imovini M-ROZIĆ d.o.o. Mostar (nekretninama) radi naplate iznosa kojeg je Banka isplatila po preinačenoj presudi. Na predmetno rješenje o protivizvršenju M-ROZIĆ d.o.o. Mostar je izjavio prigovor o kojem još uvjek nije odlučeno. Također, u vezi predmeta M-ROZIĆ d.o.o. Mostar, sud je donio pravosnažnu odluku o određivanju mjere osiguranja na nekrentninama koje M-ROZIĆ d.o.o. Mostar ima u objektu Orca, čime je onemogućeno da iste otuđi (radi se o većem broju etažnih jedinica).

Banka je dobila i prvostepenu presudu u predmetu kojeg je pokrenula protiv Kemala Durakovića i Udruženja "Švicarac" radi klevete. Postupak je po uloženim žalbama na drugom stepenu.

Od značajnijih sudskeh odluka koje nisu donesene u korist Banke u 2018. godini izdvajamo 2 odluke u CHF predmetima pravnih lica (Bihaćka pivovara d.d. Bihać 1,5 miliona KM i Petrić d.o.o. za ugostiteljstvo Posušje 0,3 miliona KM - drugostepene presude kojima je zakonitost valutne klauzule u CHF potvrđena, ali je Banka obavezana na plaćanje valutnih razlika, isplata je izvršena, te uložena revizija na presude), 1 odluka u CHF predmetu fizičkog lica (Aldin Kovač - drugostepena presuda kojima je zakonitost valutne klauzule u CHF potvrđena, ali je ugovor poništen kao neodređen i neodrediv, Banka nije obavezana na plaćanje), te 1 odluka u deklatornom predmetu (Dioničari PETROL d.d. 2,9 miliona KM - pravosnažna drugostepena presuda radi poništenja uloga firme Energopetrol u firmu Petrol d.d., Banka nema obavezu na isplatu ili ustupanje ikakvih prava).

Banka zaključno sa 31. decembrom 2018. godine vodi izvršne, parnične i stecajne postupke radi naplate svojih potraživanja i ostvarivanja drugih prava i interesa. Na isti dan protiv Banke postoji određeni broj parničnih postupaka, pokrenut od strane pravnih i fizičkih osoba.

U cilju naplate potraživanja po osnovu kredita, garancija, akreditiva ili po drugim osnovama Banka na dan 31. decembra 2018. godine od strane Odjela upravljanja kreditnim rizikom / Tim naplate za retail vodi ukupno 7.058 aktivnih sudskeh sporova, s ukupnom vrijednošću sporova od 115.160 hiljada KM, a od strane Odjela upravljanja kreditnim rizikom / Tim kreditnih operacija vodi se ukupno 10 aktivnih sudskeh sporova i to: sporovi za predmete banke ukupno 2 sa ukupnom vrijednošću sporova od 3.215 hiljada KM i sporovi za predmete sintetičkog portfolija ukupno 8 sa ukupnom vrijednošću 21.432 hiljade KM.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE (NASTAVAK)

Krediti s valutnom klauzulom u CHF-u

Banka je u cilju rješavanja kreditnog portfolija sa valutnom klauzulom u CHF-u, 8. marta 2016. godine pokrenula CHF projekat.

Banka je u martu 2016. godine ponudila olakšice fizičkim licima korisnicima kredita sa valutnom klauzulom u švicarskim francima u vidu smanjenja kreditnih obaveza za 30% uz konverziju u domaću valutu i uz fiksnu kamatnu stopu novog kredita od 5,99%. Projekat je zvanično okončan u decembru 2016. godine ali je Banka nastavila i u toku 2018. godine sa razmatranjem i realizacijom pristiglih ponuda. Banka je u 2018. godini po ovom osnovu pretrpjela gubitak u iznosu od 1,5 miliona KM.

U skladu sa stanjem na dan 29. februar 2016. godine, Banka je kao obim projekta utvrdila 2.544 kreditne partije fizičkih osoba. Projekt je zvanično okončan 5. decembra 2016. godine s tim da je Banka nastavila sa realizacijom pristiglih zahtjeva, a svi naknadni zahtjevi klijenata razmatraju se individualno kao dio redovne aktivnosti. Zaključno sa 31. decembrom 2018. godine realizovano je 1.755 zahtjeva (69% od ukupnog broja partija) dok je u toku trajanja izvjestan broj partija zatvoren redovnom otplatom, odnosno bez korištenja olakšica 260 partija). Preostali broj partija fizičkih osoba s valutnom klauzulom u CHF u portfoliju banke na 31. decembar 2018. godine je 529.

Ukupan iznos odobrenih olakšica (otpisa) za bilansna potraživanja iznosi 39.518 hiljada KM (15.175 hiljada KM za prihodujuće klijente i 24.343 hiljade KM za neprihodujuće klijente). Za neprihodujuće klijente otpis je proveden indirektno (na teret formiranih ispravki vrijednosti u iznosu od 23.963 hiljada KM), stoga ukupan efekat provedene konverzije i likvidacije na račun dobiti i gubitka iznosi 15.555 hiljada KM.

Porezi

Banka formira poreznu obavezu u skladu sa poreznim zakonima Federacije Bosne i Hercegovine. Porezna prijava podložna je odobravanju od strane poreznih vlasti koje imaju pravo naknadno pregledati poslovne knjige poreznog obaveznika. Može se dogoditi da se tumačenje poreznih zakona od strane Porezne uprave kako je primjenjena na transakcije i poslove Banke ne podudara s tumačenjem Uprave, a rezultat toga je da Porezna uprava može preispitivati neke poslove Banke ili razrezati dodatni porez ili novčane kazne ili kamate, koje mogu biti značajne. Prema zakonu o Poreznoj upravi Federacije BiH, porezne obaveze zastarjevaju nakon pet godina. To praktično znači da porezne vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala.

Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena da vrši inspekcije poslovanja Banke i zahtijeva izmjene knjigovodstvene vrijednosti imovine, obaveza i kapitala, u skladu sa odgovarajućom regulativom.

Stečena materijalna imovina

Banka povremeno preuzima nekretnine u zamjenu za podmirivanje svojih potraživanja po kreditima i avansima. Takve nekretnine priznaju se po neto nadoknadivoj vrijednosti zavisnog potraživanja po kreditima i potraživanjima ili po trenutnoj fer vrijednosti navedene imovine umanjenoj za troškove prodaje u zavisnosti od toga koja je niža. Dobici i gubici od prodaje se priznaju u izvještaju o bilansu uspjeha.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE (NASTAVAK)

Otpremnine

Troškovi za dugoročna rezervisanja koja se odnose na buduće odlive za otpremnine kod odlaska zaposlenih u mirovinu, formiraju se na bazi aktuarskog obračuna u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom ("MRS") 19: "Primanja zaposlenih". Za ovaj obračun Banka angažuje ovlaštenog aktuara koji vrši obračun na bazi podataka iz kadrovske evidencije Banke prema predviđenom vremenu umirovljenja zaposlenih. Sadašnja vrijednost buduće obaveze izračunava se primjenom diskontne kamatne stope. Ova rezervisanja se upotrebljavaju isključivo za pokrivanje troškova za koja su i formirana. Na kraju svake poslovne godine Banka provjeri realnu vrijednost ovih rezervisanja. Ukoliko se procijeni da su rezervisanja veća/manja od procijenjenog iznosa, razlika će se odraziti kroz prihod ili rashod osim u slučaju kada je promjena posljedica aktuarskih pretpostavki pa se ta promjena evidentira u kapitalu u okviru aktuarskih gubitaka ili dobitaka.

Ovlašteni aktuar je u decembru 2018. godine izvršio obračun rezervisanja u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom ("MRS") 19: "Primanja zaposlenih" sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine. Prema obračunu Banka je knjižila smanjenje/otpuštanje ranije obračunatih rezervisanja za otpremnine, a za godišnje odmore dodatni trošak. Procjena kratkoročnih rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore vrši se prema broju dana neiskorištenih godišnjih odmora na dan izvještaja o finansijskom položaju i prosječnoj mjesecnoj bruto plati po zaposlenom.

Umanjenje vrijednosti sredstava finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Banka utvrđuje da su kapitalna ulaganja raspoloživa za naplatu i prodaju umanjena kada je došlo do značajnog dužeg smanjenja fer vrijednosti ispod njihove cijene. Utvrđivanje značenja značajnog i produženog smanjenja zahtijeva procjenu. Prilikom vršenja te procjene, Banka, između ostalih faktora, procjenjuje i normalnu promjenljivost cijena dionica.

Pored toga, umanjenje vrijednosti može biti primjerno kada postoje dokazi lošeg finansijske situacije, uspjeha industrije ili sektora, promjena u tehnologiji, i operativnih i finansirajućih gotovinskih tokova.

Fer vrijednost nekretnina i investicijskih nekretnina

Fer vrijednost nekretnina i investicijskih nekretnina se procjenjuje na osnovu tržišne vrijednosti slične imovine na sličnim lokacijama, od strane certificiranih procjenitelja na redovnoj osnovi. Fer vrijednost je određena putem metode kapitalizacije dobiti uzimajući u obzir stvarni ili moguće ostvarivi godišnji prihod od procjenjivane nekretnine, koji se nakon toga stavi u odnos sa vrijednošću investicije. Stvarni godišnji prihod se umanjuje za troškove održavanja, amortizacije, poreza i rizika od izostanka najamnine ili neizdavanja nekretnine u zakup. Specifični faktori koji su korišteni u procjeni se odnose na tržište Bosne i Hercegovine.

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Banka prati poslovanje po poslovnim segmentima (javna preduzeća, privreda, stanovništvo) i po geografskom segmentu (poslovnice) za svrhe grupnog izještavanja Matične banke i radi internih finansijskih analiza, a u cilju upravljanja rezultatom Banke i postizanja veće profitabilnosti.

Segmenti prepoznati za potrebe izještavanja po segmentima u skladu sa MSFI 8 uključuju sljedeće:

- Poslovanje sa maloprodajnim segmentom - Retail (RET), u okviru kojeg se prepoznaju tri podsegmenta i to:
 - podsegment fizičkih lica (PI) ,
 - affluent podsegment (AFF),
 - kao i podsegment malih i srednjih preduzeća (SME)
- Poslovanje sa korporativnim segmentom - Corporate (COR)
- Poslovanje sa segmentom javnih preduzeća - Public (PUB)
- Riznica (RIZ)
- Ostalo (OST)

Tabele u nastavku prikazuje ukupnu analizu bilansa uspjeha za Banku, s obzirom da ona predstavlja glavni segment konsolidovanog bilansa uspjeha.

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (NASTAVAK)

	RET	COR	PUB	RIZ	OST	Ukupno
Za godinu koja je završila 31. decembar 2018.						
Prihodi po osnovu kamata	23.441	3.501	997	266	1.275	29.480
Rashodi po osnovu kamata	(4.585)	(144)	(113)	(272)	-	(5.114)
Neto prihod od kamata	18.856	3.357	884	(6)	1.275	24.366
Prihodi po osnovu naknada i provizija	9.833	1.040	151	2.469	4	13.497
Rashodi po osnovu naknada i provizija	(363)	-	-	(3.336)	-	(3.699)
Neto prihod od naknada i provizija	9.470	1.040	151	(867)	4	9.798
Ostali prihodi	2.677	113	326	2.488	-	5.604
Prihodi iz redovnog poslovanja	31.003	4.510	1.361	1.615	1.279	39.768
Rashodi iz redovnog poslovanja	(22.154)	(3.946)	(2.152)	(1.138)	(6.656)	(36.046)
Dobit prije umanjenja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit	8.849	564	(791)	477	(5.377)	3.722
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	402	2.563	794	623	656	5.038
DOBIT PRIJE POREZA NA DOBIT	9.251	3.127	3	1.100	(4.721)	8.760
Porez na dobit	-	-	-	-	-	-
NETO DOBIT TEKUĆE GODINE	9.251	3.127	3	1.100	(4.721)	8.760

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (NASTAVAK)

	RET	COR	PUB	RIZ	OST	Ukupno
Za godinu koja je završila 31. decembar 2017.						
Prihodi po osnovu kamata	22.609	3.438	932	285	1.003	28.267
Rashodi po osnovu kamata	(5.064)	(153)	(167)	(237)	-	(5.621)
Neto prihod od kamata	17.545	3.285	765	48	1.003	22.646
Prihodi po osnovu naknada i provizija	8.819	1.162	148	2.718	3	12.850
Rashodi po osnovu naknada i provizija	(41)	-	-	(3.368)	(189)	(3.598)
Neto prihod od naknada i provizija	8.778	1.162	148	(650)	(186)	9.252
Ostali prihodi	5.474	632	298	7.184	173	13.761
Prihodi iz redovnog poslovanja	31.797	5.079	1.211	6.582	990	45.659
Rashodi iz redovnog poslovanja	(20.805)	(2.293)	(1.208)	(692)	(12.098)	(37.096)
Dobit prije umanjenja vrijednosti, rezervisanja i poreza na dobit	10.992	2.786	3	5.890	(11.108)	8.563
Umanjenja vrijednosti i rezervisanja	4.437	(2.211)	(68)	(5.472)	-	(3.314)
DOBIT PRIJE POREZA NA DOBIT	15.429	575	(65)	418	(11.108)	5.249
Porez na dobit	-	-	-	-	-	-
NETO DOBIT TEKUĆE GODINE	15.429	575	(65)	418	(11.108)	5.249

Tabela u nastavku prikazuje ukupnu imovinu i obaveze po segmentima za Banku, s obzirom da ona predstavlja glavni segment konsolidovanog izvještaja o finansijskom položaju.

BANKA	RET	COR	PUB	RIZ	OST	Ukupno
31. decembar 2018. godine						
Ukupna imovina	392.232	124.644	91.012	225.907	56.532	890.327
Ukupne obaveze	549.912	77.951	32.276	436	25.529	686.104
31. decembar 2017. godine						
Ukupna imovina	391.273	99.220	66.796	269.367	65.701	892.357
Ukupne obaveze	468.437	131.641	4.700	50.366	25.166	680.310

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Strategija sistema upravljanja rizicima u Banci jeste održavanje stabilnog poslovanja u budućnosti. Banka ima model upravljanja internim rizicima. Najvažnija sredstva i metode korištene u modelu za upravljanje internim rizicima su: interni sistem procjene kredita (za preduzeća, stanovništvo i banke), kolaterali, interni pokazatelji u pogledu rezervisanja/nenaplativih dugovanja itd. Upotreba sredstava za upravljanje rizicima ima veliki utjecaj na kvalitetu imovine, strukturu likvidnosti, efikasnost, omjere i pravovremena upozorenja, te umanjuju izloženost Banke svim vrstama rizika.

Banka je izložena sljedećim najvažnijim vrstama rizika: kreditni rizik, tržišni rizik, rizik likvidnosti, operativni rizici.

a) Upravljanje kreditnim rizikom

Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja rizik nemogućnosti naplate kredita i drugih potraživanja sa pripadajućim kamatama u ugovorenim rokovima. Na temelju raspoređivanja plasmana, odnosno zajmoprimeca u rizične skupine, Banka identificira, odnosno utvrđuje mogući nivo kreditnih gubitaka, tj. opći kreditni rizik i potencijalni kreditni gubitak.

Procjenu kreditnih gubitaka Banka vrši pojedinačno po svakom dužniku odnosno grupi povezanih osoba i/ili na nivou portfolija segmentiranim prema relevantnim kriterijima. Banka redovno prati navedene rizike i preispituje ih u skladu sa internim programima i politikama i Odlukama Agencije za bankarstvo Federacije BiH.

Banka upravlja kreditnim rizikom redovnom analizom kreditne sposobnosti postojećih i potencijalnih zajmoprimeaca da otplate svoje obaveze po glavnici i kamatama, te promjenama granice zaduženosti tamo gdje je to neophodno. To se vrši u skladu sa postavljenim procedurama za odobravanje kredita, dodatna zaduživanja, aktivnosti ulaganja, te pretpostavkama za potencijalne vanbilansne obaveze. Pored toga, svojom izloženošću kreditnom riziku Banka dodatno upravlja i suočenjem na najmanju moguću mjeru svih oblika rizika vezanih za kvalitet, koncentraciju, osiguranje naplate (svi krediti osigurani su instrumentima osiguranja i to garancijama, hipotekama i drugim vrstama osiguranja), dospijeće i valutu.

Banka ima оформljene posebne organizacijske jedinice zadužene za upravljanje, kontrolu kreditnog rizika kao i naplatu problematičnih potraživanja shodno organizacijskoj šemi korištenoj unutar Addiko Bank Grupe. Banka je uvela jasnije i strožije kriterije kod odobravanja svih novih zaduženja. Banka je također podigla nivo odgovornosti za kontinuirani monitoring i rano prepoznavanje rizika i poduzimanje aktivnosti na otklanjanju istoga. Procjena kreditnog rizika i odgovornost za isti je djelimično prebačena sa kreditnih odbora na ličnu odgovornost, a u cilju kvalitetnije procjene rizika (ne samo na nivou kreditnog odbora).

Banka odobrava kredite u skladu sa definisanim procesima odobrenja kredita, a na osnovu kreditne sposobnosti dužnika odnosno isključivo na osnovu njegovog održivog novčanog toka, kao primarnog izvora povrata kredita. Kreditne odluke se donose, odnosno nositelj nadležnosti se određuje na osnovu ukupne obaveze/limita grupe povezanih osoba.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

a) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Za sve plasmane u Banci postoji više nivoa ovlaštenja za odobravanje plasmana, od kojih je najviši Nadzorni odbor Banke. Relevantni odjel zadužen za upravljanje kreditnim rizicima daje neobavezujuće mišljenje prilikom svakog odobrenja, ovlašten je za odobravanje plasmana do 250.000 EUR izloženosti dužnika i/ili grupe povezanih osoba (kroz sistem „4 oka“), te ima pravo glasa na lokalnom kreditnom odboru sa kompetencijom odlučivanja do 5.000.000 EUR.

U cilju osiguranja poslovnih aktivnosti i na osnovu procijenjenih rizika od potencijalnih gubitaka, Banka vrši obračun umanjenja vrijednosti, a na osnovu izloženosti riziku koje proizlaze iz kredita i vanbilansnih potraživanja.

Banka vrši izračun umanjenja vrijednosti za relevantna potraživanja primjenom jednog od tri pristupa (metoda):

- Stage 1 uključuje finansijske instrumente koji nisu imali značajan porast kreditnog rizika od početnog priznavanja ili koji imaju mali kreditni rizik na datum izvještavanja.
- Stage 2 uključuje finansijske instrumente koji su imali značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja (osim ako imaju mali kreditni rizik na dan izvještavanja i ova opcija je preuzeta od strane subjekta) ali nemaju objektivne dokaze o umanjenju vrijednosti i ne radi se o kupljenoj ili nastaloj imovini umanjenoj za kreditne gubitke.
- Stage 3 uključuje finansijsku imovinu koja ima objektivan dokaz o umanjenu vrijednosti na datum izvještavanja. Za ovu imovinu, period trajanja očekivanog kreditnog gubitka se priznaje, ali se prihod od kamate obračunava na neto knjigovodstvenu vrijednost imovine. Očekivani kreditni gubitak biće diskontovan na datum izvještavanja koristeći efektivnu kamatnu stopu ili njegovu aproksimaciju.

Upravljanje problematičnim plasmanima

Pod problematičnim plasmanima (status „NPL“) se podrazumijevaju plasmani koji su u kašnjenju preko 90 dana (materijalno značajno kašnjenje podrazumijeva da su dospjele obaveze veće od 2.5% ukupne izloženosti i da su veće od 250 EUR-a te da je kašnjenje od ulaska u materijalno značajno kašnjenje veće od 90 dana) ili koji imaju iskazane probleme u poslovanju. Po kategorizaciji to su plasmani u C, D i E kategoriji ili sredstva sa posebnim rezervisanjima u skladu sa MRS („NPL plasmani“) sa internim rejtingom 5A ili lošijim. Plasmani u kategoriji B i/ili internim rejtingom u rasponu 4A i 4E se dodatno prate uz aktivno učešće Funkcije restrukturiranja, ali se ne smatraju NPL plasmanima.

Upravljanje problematičnim plasmanima je od marta 2016. godine organizovano kroz rad Odjela Upravljanja kreditnim operacijama (funkcija restrukturiranja i funkcija workout-a) koji je nadležan za poslovanje sa korporativnim segmentom (COR) i segmentom javnih poduzeća (PUB) uključujući i fizičke osobe (u cjelini ili djelimično) u slučaju da sa jednim ili više pravnih osoba - čine grupu povezanih osoba i Odjela upravljanja kreditnim rizikom i naplatom u retail segmentu koji je nadležan za segment malih i srednjih poduzeća (Micro) i fizičkih osoba.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

a) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Upravljanje problematičnim plasmanima (nastavak)

Funkcija restrukturiranja unutar Odjela upravljanja kreditnim operacijama nadležna je za sve klijente COR i PUB (sa svim njihovim povezanim osobama) sa statusom kašnjenja preko 90 dana, rejtinga 5A i lošiji, lokalne klasifikacije C, D i E kategorije, a prenos klijenata iz Tržišta radi se odmah po stjecanju ovih uvjeta. Prije prenosa u Odjel upravljanja kreditnim operacijama, Tržište radi Protokol o prenosu klijenta, odobrenje prenosa je u nadležnosti kreditnih odbora. Dodatno, Funkcija restrukturiranja ima pravo povlačenja i drugih klijenata koji imaju rejting bolji od 5A u svim slučajevima u kojima Funkcija restrukturiranja procijeni da bi moglo doći do pogoršanja kreditnog rizika.

Prilikom identifikacije klijenta kao „NPL“ klijenta, Funkcija restrukturiranja preuzima odgovornost i nadležnost za cijelu grupu klijenata u Banci i odgovorna je za definisanje strategije naplate na nivou grupe klijenata. Prenos klijenata u Funkciju restrukturiranja se radi na nivou grupe povezanih osoba, a svi članovi jedne grupe dobijaju rejting najlošijeg člana grupe. U izuzetnim slučajevima, Funkcija restrukturiranja može preuzeti samo određenog člana grupe, ili dodijeliti različit rejting članovima grupe, a što mora biti posebno obrazloženo, dokumentovano i odobreno od nadležnih organa.

Nakon preuzimanja predmeta u Funkciju restrukturiranja, ista dobija funkcije i Tržišta i Credit Menadžmenta, nadležan je za obradu klijenata, monitoring istih, predlaganje načina rješavanja i mogućnosti naplate potraživanja Banke, izračun kreditnog rizika na nivou partije/klijenta po lokalnoj regulativi i MSFI standardima, pribavljanje validnih procjena kolateralna, korekcije rejtinga, vrši procjenu i predlaganje formiranja visine NPL rezervisanja, te naplatu potraživanja svim raspoloživim pravnim sredstvima.

Za sve klijente iz nadležnosti funkcije restrukturiranja i funkcije workout-a obavezan je monitoring svakih šest mjeseci u vidu kreditnog izvještaja, koji ide na odobrenje u skladu sa nadležnostima kreditnih odbora.

Odjel upravljanja kreditnim operacijama u smislu vrste/tipa organizacijske jedinice se sastoji od sljedećih organizacijskih jedinica:

- Funkcija underwritinga,
- Funkcija finansijske analize,
- Funkcija korporativnog praćenja,
- Funkcija restrukturiranja,
- Workout funkcija

Odjel naplate je nadležan za naplatu potraživanja od fizičkih osoba i MICRO poduzeća i organizovan je na način da obavlja svoje poslove kroz sljedeće funkcije:

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

a) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Upravljanje problematičnim plasmanima (nastavak)

- Funkcija rane naplate je nadležna za servisiranje neurednih klijenata/dužnika, sudužnika i jamaca sa kašnjenjem od 1 do 90 dana.
- Funkcija kasne naplate pravnih poslova i povrata imovine je nadležna za servisiranje neurednih klijenata / dužnika, sudužnika i jamaca čiji ugovori su otkazani kao i za pokretanje i vođenje sudskog postupka za naplatu potraživanja.
- Funkcija za restrukture je nadležna za provođenje mjera finansijskog restrukturiranja za portfolij u nadležnosti Sektora.
- Funkcija administracije svojim djelovanjem pruža administrativnu podršku Sektoru u procesu naplate i odgovorna je za slanje opomena i obaveštenja o dugu klijentima putem SMS i pisama. Zadužena je za aktiviranje instrumenata osiguranja, izračune dugovanja, otkaze ugovora, saradnju sa eksternim agencijama za naplatu, prigovore, i sl.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku

Tabela u nastavku prikazuje maksimalnu izloženost Banke kreditnom riziku po statkama izvještaja o finansijskom položaju.

	2018.	2017.
<i>Uključeno u izvještaje o finansijskom položaju</i>		
Novčana sredstva	27.339	27.324
Novčana sredstva na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine	74.381	137.538
<i>od toga: Obavezna rezerva</i>	<i>64.549</i>	<i>63.576</i>
Novčana sredstva kod drugih banaka	51.254	70.037
<i>Od toga: Tekući računi</i>	<i>31.117</i>	<i>42.229</i>
<i>od toga: Novčana sredstva sa rokom dopjeća preko 30 dana</i>	<i>6.584</i>	<i>13.953</i>
<i>od toga: Posebni tekući računi</i>	<i>13.553</i>	<i>13.875</i>
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	487.668	453.273
Finansijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	207.332	164.264
<i>od toga: dužnički vrijednosni papiri</i>	<i>207.332</i>	<i>164.264</i>
Ostala finansijska imovina	7.626	6.274
Ukupno finansijska imovina	855.600	858.710
<i>Vanbilansna izloženost</i>		
Potencijalne i preuzete obaveze	145.848	127.324
Ukupna izloženost kreditnom riziku	1.001.448	986.034

Za stavke iz izvještaja o finansijskom položaju, izloženost predstavljena u prethodnoj tabeli zasnovana je na neto knjigovodstvenoj vrijednosti. Pozicije vanbilansa su također prikazane u neto knjigovodstvenoj vrijednosti kako su prikazane u finansijskim izvještajima.

Maksimalna izloženost iskazana je bez umanjenja za vrijednost instrumenata osiguranja naplate. Krediti i potraživanja od klijenata su prikazani sa umanjenjem za naplaćenu neprihodovanu naknadu.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

a) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku - Sistem rangiranja

Sistem rangiranja u Banci (kao i u čitavoj Addiko Grupi) mora biti predstavljen u skladu sa Glavnom skalom (pet rejting klasa i po pet nivoa u okviru svake klase). Putem internih rejtinga se iskazuje vjerovatnoća neplaćanja („probability of default“) određenog klijenta kome je dodijeljen neki rejting sa interne rejting skale Addiko Grupe.

Rejting klijenta se revidira i ažurira u skladu sa internim aktima Banke odnosno Addiko Grupe.

Svi rezultati rejtinga se prikazuju shodno glavnoj ljestvici Addiko Grupe, koja ima 25 rejtinga (5 za neuredne slučajeve/neplaćanje i 20 za uredne).

Addiko Grupa grupiše rejtinge u 5 rejting klasa:

- Rejting klasa 1 (rejtinizi 1A-1E) koja obuhvata klijente od najbolje do vrlo dobre kreditne sposobnosti;
- Rejting klasa 2 (rejtinizi 2A-2E) koja obuhvata klijente od dobre do umjerene kreditne sposobnosti;
- Rejting klasa 3 (rejtinizi od 3A-3E) koja obuhvata klijente od prihvatljive do nedovoljne kreditne sposobnosti;
- Rejting klasa 4 (rejtinizi od 4A-4E) koja obuhvata klijente pod mjerama nadgledanja uslijed kratkoročnih ili dugoročnjih indikatora otežanog poslovanja prisutnih kod određenog klijenta ili unutar određene industrijske grane;
- Rejting klasa 5 (rejtinizi od 5A-5E) koja obuhvata klijente kod kojih postoji značajno kašnjenje u plaćanju obaveza odnosno u kreditnu sposobnost klijenta.

Na izvještajni datum se mogu identificirati i izloženosti „Bez rejtinga“ a koje se odnose na novoodobrene plasmane koji prvi behavioural rating dobiju 6 mjeseci nakon odobrenja ili klijente koji su izašli iz statusa „default“ te kojima se u narednom mjesecnom ciklusu obračuna rejtinga dodjeljuje isti.

Izloženost Banke kreditnom riziku po osnovu finansijske imovine mjerene po amortizovanom trošku po kategorijama, data je u nastavku:

	Pravna lica		Stanovništvo		Ukupno	
	Bruto	Umanjenja za rizik	Bruto	Umanjenja za rizik	Bruto	Umanjenja za rizik
31. decembar 2018						
Bez rejtinga	4.228	(232)	3.196	(253)	7.424	(485)
1A-1E	37.074	(32)	87.034	(932)	124.108	(964)
2A-2E	81.206	(366)	107.213	(1.914)	188.419	(2.280)
3A-3E	92.204	(1.087)	24.137	(1.660)	116.341	(2.747)
4A-4E	9.430	(1.687)	41.557	(6.247)	50.987	(7.934)
5A-5E	15.298	(10.070)	102.668	(93.097)	117.966	(103.167)
Ukupno	239.440	(13.474)	365.805	(104.103)	605.245	(117.577)
Ukupno (neto)		225.966		261.702		487.668

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

a) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku - Sistem rangiranja (nastavak)

	Pravna lica		Stanovništvo		Ukupno	
	Bruto	Umanjenja za rizik	Bruto	Umanjenja za rizik	Bruto	Umanjenja za rizik
31. decembar 2017.						
Bez rejtinga	499	(27)	1.604	(108)	2.103	(135)
1A-1E	11.007	(13)	65.186	(1.123)	76.193	(1.136)
2A-2E	50.802	(834)	112.253	(2.163)	163.055	(2.997)
3A-3E	102.142	(2.284)	29.927	(617)	132.069	(2.901)
4A-4E	17.837	(2.011)	46.425	(1.441)	64.262	(3.452)
5A-5E	38.243	(23.247)	133.278	(122.062)	171.521	(145.309)
Ukupno	220.530	(28.416)	388.673	(127.514)	609.203	(155.930)
Ukupno (neto)		192.114		261.159		453.273

Izloženost Banke kreditnom riziku po osnovu finansijske imovine mjerene po amortizovanom trošku po nivoima kreditnog rizika, data je u nastavku:

	STAGE 1		STAGE 2		STAGE 3		UKUPNO	
	Bruto	Umanjenja za rizik	Bruto	Umanjenja za rizik	Bruto	Umanjenja za rizik	Bruto	Umanjenja za rizik
31. decembar 2018.								
Bez rejtinga	6.873	(307)	550	(178)	1	-	7.424	(485)
1A-1E	123.228	(836)	880	(128)	-	-	124.108	(964)
2A-2E	184.780	(1.783)	3.633	(492)	6	(5)	188.419	(2.280)
3A-3E	108.950	(1.502)	7.379	(1.235)	12	(10)	116.341	(2.747)
4A-4E	18.283	(559)	32.366	(7.141)	338	(234)	50.987	(7.934)
5A-5E	-	-	-	-	117.966	(103.167)	117.966	(103.167)
Ukupno	442.114	(4.987)	44.808	(9.174)	118.323	(103.416)	605.245	(117.577)
Ukupno (neto)		437.127		35.634		14.907		487.668

Izloženost Banke kreditnom riziku po osnovu novčanih sredstava na računu kod drugih banaka, data je u nastavku:

	STAGE 1		STAGE 2		STAGE 3		UKUPNO	
	Bruto	Umanjenja za rizik	Bruto	Umanjenja za rizik	Bruto	Umanjenja za rizik	Bruto	Umanjenja za rizik
31. decembar 2018.								
Bez rejtinga	-	-	-	-	-	-	-	-
1A-1E	16.597	(39)	-	-	-	-	16.597	(39)
2A-2E	1.556	(9)	-	-	-	-	1.556	(9)
3A-3E	33.587	(438)	-	-	-	-	33.587	(438)
4A-4E	-	-	-	-	-	-	-	-
5A-5E	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	51.740	(486)	-	-	-	-	51.740	(486)
Ukupno (neto)		51.254		-		-		51.254

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

a) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit - Sistem rangiranja

Izloženost Banke kreditnom riziku po osnovu finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit po nivoima kreditnog rizika, data je u nastavku:

	STAGE 1		STAGE 2		STAGE 3		UKUPNO	
	Bruto	Umanjenja za rizik	Bruto	Umanjenja za rizik	Bruto	Umanjenja za rizik	Bruto	Umanjenja za rizik
31. decembar 2018.								
Bez rejtinga	43	-	-	-	-	-	43	-
1A-1E	189.027	(332)	-	-	-	-	189.027	(332)
2A-2E	12.944	(1)	-	-	-	-	12.944	(1)
3A-3E	5.567	(104)	-	-	-	-	5.567	(104)
4A-4E	-	-	-	-	-	-	-	-
5A-5E	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	207.581	(437)	-	-	-	-	207.581	(437)

Umanjenja za rizik u iznosu od 437 hiljada KM su iskazane u okviru ostale sveobuhvatne dobiti.

Finansijska imovina po osnovu preuzetih i potencijalnih obaveza - Sistem rangiranja

Izloženost Banke kreditnom riziku po osnovu preuzetih i potencijalnih obaveza po nivoima kreditnog rizika, data je u nastavku:

	STAGE 1		STAGE 2		STAGE 3		UKUPNO	
	Bruto	Umanjenja za rizik	Bruto	Umanjenja za rizik	Bruto	Umanjenja za rizik	Bruto	Umanjenja za rizik
31. decembar 2018.								
Bez rejtinga	1.488	(82)	4	(1)	-	-	1.492	(83)
1A-1E	33.405	(42)	40	(3)	-	-	33.445	(45)
2A-2E	57.506	(152)	97	(8)	2	(1)	57.605	(161)
3A-3E	51.785	(503)	147	(15)	1	(1)	51.933	(519)
4A-4E	750	(14)	1.538	(212)	5	(3)	2.293	(229)
5A-5E	-	-	-	-	387	(270)	387	(270)
Ukupno	144.934	(793)	1.826	(239)	395	(275)	147.155	(1.307)
Ukupno (neto)		144.141		1.587		120		145.848

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

a) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku: analiza po učinku

	2018.	2017.
Nedospjeli neumanjeni	486.041	435.555
Dospjeli neumanjeni	881	1.162
Neprihodujući krediti	118.323	172.486
Bruto	605.245	609.203
Kolektivno i individualno umanjenje vrijednosti STAGE 3 / (SRPii / SRPci)	(103.416)	(146.048)
Portfolio rezervisanja za latentne gubitke STAGE 1 / STAGE 2 (PRPLL)	(14.161)	(9.882)
Neto	487.668	453.273

Nedospjeli krediti neumanjene vrijednosti

Nedospjeli neumanjeni krediti i potraživanja po sektorskoj strukturi mogu se prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Pravna lica	223.647	181.283
Stanovništvo	262.394	254.272
	486.041	435.555

Dospjeli krediti, neumanjene vrijednosti

Dospjeli neumanjeni (neobezvređeni) krediti i potraživanja po sektorskoj strukturi i danima kašnjenja mogu se prikazati kako slijedi:

31. decembar 2018.	do 30 dana	od 30 do 60 dana	od 60 do 90 dana	od 90 do 180 dana	preko 180 dana	Ukupno
Pravna lica	493	-	-	-	-	493
Stanovništvo	328	36	24	-	-	388
	821	36	24	-	-	881

31. decembar 2018.	do 30 dana	od 30 do 60 dana	od 60 do 90 dana	od 90 do 180 dana	preko 180 dana	Ukupno
Pravna lica	966	-	1	-	-	967
Stanovništvo	131	49	15	-	-	195
	1.097	49	16	-	-	1.162

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

a) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku: analiza po učinku (nastavak)

Krediti umanjene vrijednosti

Krediti umanjene vrijednosti zajedno sa fer vrijednosti povezanih kolaterala koje Banka drži kao sredstva osiguranja, mogu se prikazati kako slijedi:

	Pravna lica	Stanovništvo	Ukupno
31. decembar 2018.			
Bruto	15.298	103.025	118.323
Kolektivno i individualno umanjenje vrijednosti STAGE3	(10.070)	(93.346)	(103.416)
Neto	5.228	9.679	14.907
Fer vrijednost kolaterala	8.267	26.821	35.088
31. decembar 2017.			
Bruto	38.280	134.206	172.486
Kolektivno i individualno umanjenje vrijednosti (SRPi/ SRPci)	(23.270)	(122.778)	(146.048)
Neto	15.010	11.428	26.438
Fer vrijednost kolaterala	15.839	23.272	39.111

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

a) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku: analiza po danima kašnjenja

Krediti klijentima Banke (u bruto i neto iznosu) po danima kašnjenja prikazani su u tabeli ispod:

	Pravna lica	Stanovništvo	Ukupno
31. decembar 2018.			
Bez kašnjenja	233.464	247.881	481.345
Kasni između 1 i 90 dana	45	20.488	20.533
Kasni preko 90 dana	5.931	97.436	103.367
Ukupno bruto krediti i potraživanja	239.440	365.805	605.245
Portfolio rezervisanja za latentne gubitke (STAGE 1 / STAGE 2)	3.404	10.757	14.161
Kolektivno i individualno umanjenje vrijednosti (STAGE 3)	10.070	93.346	103.416
Ukupno rezervisanja za potencijalne gubitke	13.474	104.103	117.577
Neto krediti i potraživanja	225.966	261.702	487.668
31. decembar 2017.			
Bez kašnjenja	203.492	248.831	452.323
Kasni između 1 i 90 dana	572	17.677	18.249
Kasni preko 90 dana	16.466	122.165	138.631
Ukupno bruto krediti i potraživanja	220.530	388.673	609.203
Portfolio rezervisanja za latentne gubitke (PRPLL)	5.144	4.738	9.882
Kolektivno i individualno umanjenje vrijednosti (SRPi/ SRPci)	20.250	125.798	146.048
Ukupno rezervisanja za potencijalne gubitke	25.394	130.536	155.930
Neto krediti i potraživanja	195.136	258.137	453.273

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

a) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Reprogramirana i restrukturirana potraživanja

Reprogram predstavlja plasman koji je refinansiran, reprogramiran ili na neki drugi način konvertiran, odnosno plasman kod kojeg su, zbog korisnikovih promijenjenih uslova i otplatnih sposobnosti, odnosno zbog njegove nemogućnosti otplate prema inicijalno ugovorenom planu ili zbog izmijenjene (na niže) tekuće tržišne stope, ranije ugovoreni rokovi (rok ili otplatni plan) i/ili drugi uslovi naknadno promijenjeni da bi se dužniku omogućilo lakše (a za sebe sigurnije) servisiranje duga.

Pregled restrukturiranih i refinansiranih kredita na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine dat je u nastavku:

	Broj ponovno ugovorenih kredita	Vrijednost
31. decembar 2018.		
Pravne osobe	1	2.048
Fizičke osobe i poduzetnici	180	2.373
Ukupno	181	4.421
31. decembar 2017.		
Pravne osobe	2	9.047
Fizičke osobe i poduzetnici	268	10.946
Ukupno	270	19.993

Granska koncentracija

Analiza finansijskih sredstava Banke po industrijskim sektorima na bruto i neto principu (umanjeno za rezervacije) je prikazana u sljedećoj tabeli:

	2018.	%	2017.	%
Stanovništvo	359.107	59,33	388.600	63,79
Trgovina	99.810	16,49	88.859	14,59
Administracija i druge javne usluge	21.952	3,63	34.573	5,68
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	19.460	3,22	9.006	1,48
Građevinarstvo	16.031	2,65	10.893	1,79
Finansijske institucije	10.600	1,75	10.647	1,75
Rudarstvo i industrija	8.997	1,49	-	-
Energetika	7.353	1,21	2.597	0,43
Transport i komunikacije	6.170	1,02	7.307	1,20
Trgovina nekretninama	5.918	0,98	4.988	0,82
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	1.936	0,32	2.710	0,44
Ostalo	47.911	7,91	49.023	8,03
<i>Minus: Rezervisanja za umanjenje vrijednosti</i>	(117.577)	-	(155.930)	-
	487.668	100	453.273	100

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

a) Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Vanbilansne stave

Iznosi ugovorenih iznosa finansijskih obaveza Banke iz vanbilansa kojima se obavezala na kreditiranje komitenata su prikazani u tabeli ispod.

	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2018.				
Obaveze po kreditima	50.424	28.198	9.647	88.269
Plative, činidbene garancije i akreditivi	49.846	9.040	-	58.886
	100.270	37.238	9.647	147.155
Na dan 31. decembra 2017.				
Obaveze po kreditima	55.331	22.959	9.475	87.765
Plative, činidbene garancije i akreditivi	3.778	37.481	171	41.430
	59.109	60.440	9.646	129.195

b) Tržišni rizik

S obzirom da Banka predstavlja glavni segment konsolidovanog izvještaja o finansijskom položaju, sljedeće poglavlje obrađuje tržišni rizik sa aspekta Banke.

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih novčanih tokova finansijskog instrumenta uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proizilazi iz otvorenih pozicija kamatne stope, strane valute i kapitalnih proizvoda, koji su svi izloženi općim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou promjenjivosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijena kapitala.

Opći zahtjevi

Banka razvija svoju strategiju tržišnog rizika na osnovu strateških rasprava između odgovornih odjeljenja Riznice i Kontrole rizika. Odluke o kombinovanim poslovnim i strategijama rizika donosi Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO).

Kao sastavni dio dnevног izvještavanja, Uprava prima podatke o rizičnosti vrijednosti (value-at-risk, VaR) i poslovanju vezanom za prodajne transakcije na dnevnoj osnovi, te podatke o bankarskim ulaganjima i upravljanju tržišnim rizikom na sedmičnoj osnovi. Također postoji dnevni izvještaj Upravi u kojem se podnose ključni podaci o riziku i poslovanju podružnica. U ovim izvještajima, rizičnost vrijednosti na nivou filijale se upoređuje sa definisanim limitima. Prekoračenja limita pokreću definisane procese eskalacije na nivou Uprave.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

b) Tržišni rizik (nastavak)

Mjerenje rizika

Osnovni alat koji se koristi za mjerenje i kontrolu izloženosti tržišnom riziku unutar portfolija za trgovanje Banke je Value-at-Risk („VaR“). VaR trgovačkog portfolija je procijenjeni gubitak koji proizilazi iz portfolija tokom određenog perioda (period držanja) zbog nepovoljnih kretanja uz definisanu vjerovatnost (nivo pouzdanosti). Model procjene rizika računa VaR za period držanja od jednog dana uzimajući u obzir 250 historijskih scenarija te uz nivo pouzdanosti od 99%. Korištenje 99%-tnog nivoa pouzdanosti znači da se dnevni gubici iznad iznosa VaR-a u prosjeku neće dogoditi više od jednom unutar perioda od 100 dana.

Banka koristi VaR za mjerenje sljedećih tržišnih rizika:

- opći kamatni rizik u knjizi banke;
- rizik promjene kursa strane valute na razini izvještaja o finansijskom položaju (knjiga trgovanja i knjiga banke);
- rizik vlasničkih i dužničkih vrijednosnih papira u knjizi banke;
- rizik kreditne marže.

VaR Banke prema vrstama rizika za 2018. i 2017. godinu iznosi:

	Minimum	Maksimum	Prosjek	31. decembar
2018.				
Kamatni rizik	75	276	135	175
Devizni rizik	1	3	2	1
Cjenovni rizik	1	5	2	3
Rizik kreditne marže	76	288	170	192
	153	572	309	371
2017.				
Kamatni rizik	89	212	134	141
Devizni rizik	1	2	1	1
Cjenovni rizik	1	2	2	2
Rizik kreditne marže	23	73	45	33
	114	290	181	177

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

c) Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem utjecaju promjena deviznih kurseva i opasnost da nepovoljne promjene rezultiraju gubicima u KM (domaćoj valuti), pri čemu nivo FX rizika predstavlja funkciju visine i dužine trajanja izloženosti Banke (klijenta) mogućim promjenama deviznih kurseva i ovisi o visini zaduženja banke u inostranstvu i stepena valutne usklađenosti finansijske imovine i obaveza i vanbilansa Banke, odnosno stepena usklađenosti njenih valutnih i novčanih tokova.

Izloženost deviznom riziku kontroliše se dnevno prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te za finansijsku imovinu i obaveze denominirane u stranim valutama. Tokom godine otvorene devizne pozicije održavale su se u okviru limita propisanih Odlukama Agencije za bankarstvo Federacije BiH i u okviru internih limita utvrđenih prema grupnoj metodologiji. Devizna usklađenost finansijske imovine i obaveza među ostalim održava se kroz aktivnosti kupoprodaje svih valuta, ugovaranje depozita sa valutnom klauzulom i praćenjem odobravanja kredita sa ugovorenom valutnom klauzulom. Aktivnosti i odgovornosti za upravljanje deviznim rizikom utvrđene su Programom za upravljanje deviznim rizikom Banke.

Krediti i depoziti plasirani u KM koji imaju ugovorenu valutnu klauzulu prikazani su odgovarajućim pozicijama strane valute.

Analiza osjetljivosti

Tabela u nastavku prikazuje valute u kojima je Banka imala značajnu izloženost na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine, s obzirom da Banka predstavlja glavni segment konsolidovanih izvještaja. Valuta EUR nije razmatrana s obzirom da je kurs KM vezan za kurs eura.

Valuta	Otvorena devizna pozicija na 31. decembar 2018.	Povećanje 10%	Smanjenje 10%	Otvorena devizna pozicija na 31. decembar 2017.	Povećanje 10%	Smanjenje 10%
USD	302	52	(52)	(37)	(6)	6
CHF	(621)	(108)	108	(152)	(25)	25

Otvorena pozicija u stranoj valuti predstavlja neto izloženost u stranoj valuti. Analiza pokazuje utjecaj razumno mogućih promjena kurseva stranih valuta u odnosu na KM te njihov utjecaj na dobitak i gubitak, dok se sve ostale varijable ne mijenjaju. Negativni iznosi prikazani u tabeli odražavaju moguće neto smanjenje dobiti, dok pozitivni iznosi odražavaju moguće neto povećanje dobiti.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

c) Devizni rizik (nastavak)

Banka je imala sljedeću deviznu poziciju:

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	KM	Ukupno
31. decembar 2018.						
AKTIVA						
Novčana sredstva	4.907	751	833	1.240	19.608	27.339
Novčana sredstva na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine	-	-	-	-	74.381	74.381
Novčana sredstva kod drugih banaka	17.733	1.808	1.041	2.402	28.270	51.254
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	280.611	-	7.141	-	199.916	487.668
Imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	4.368	4.368
Finansijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	178.179	23.636	-	-	5.766	207.581
Ulaganja u podružnice	-	-	-	-	-	-
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	18.680	18.680
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	4.671	4.671
Pretplaćeni porez na dobit	-	-	-	-	1.783	1.783
Ostala finansijska imovina	2.224	3.793	4	14	1.591	7.626
Ostala imovina	166	62	-	2	4.746	4.976
Ukupna aktiva	483.820	30.050	9.019	3.658	363.780	890.327
PASIVA						
Obaveze prema drugim bankama	491	70	18	14	18	611
Obaveze prema klijentima	292.879	29.393	3.984	3.653	324816	654.725
Rezervisanja	-	-	-	-	14476	14.476
Rezervisanja za preuzete i potencijalne finansijske obaveze	219	6	-	-	1082	1.307
Ostale obaveze	3.805	6	25	10	11.139	14.985
Ukupne obaveze	297.394	29.475	4.027	3.677	351.531	686.104
Aktiva - vanbilansne obaveze	10.659	-	-	-	281.016	291.675
Pasiva - vanbilansne obaveze	195.583	273	5.638	-	1.956	203.450
Neto devizna pozicija	1.502	302	(646)	(19)	291.309	292.448

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

c) Devizni rizik (nastavak)

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	KM	Ukupno
31. decembar 2017.						
AKTIVA						
Novčana sredstva	4.103	558	742	972	20.949	27.324
Novčana sredstva na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine	-	-	-	-	137.538	137.538
Novčana sredstva kod drugih banaka	32.752	2.404	555	4.838	29.488	70.037
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	293.806	-	13.116	-	146.351	453.273
Imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	4.771	4.771
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	134.573	19.754	-	-	10.284	164.611
Ulaganja u podružnice	-	-	-	-	855	855
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	18.467	18.467
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	2.270	2.270
Pretplaćeni porez na dobit	-	-	-	-	1.783	1.783
Ostala finansijska imovina	782	3.491	-	14	1.985	6.274
Ostala imovina	178	59	-	6	4.911	5.154
Ukupna aktiva	466.194	26.266	14.415	5.830	379.652	892.357
PASIVA						
Obaveze prema drugim bankama	556	50	4.502	15	88	5.211
Obaveze prema klijentima	293.091	25.992	3.462	5.723	315.465	643.733
Rezervisanja	-	-	-	-	16.647	16.647
Rezervisanja za preuzete i potencijalne finansijske obaveze	252	15	-	24	1.579	1.870
Ostale obaveze	2.205	6	22	10	10.606	12.849
Ukupne obaveze	296.104	26.063	7.986	5.772	344.385	680.310
Aktiva - vanbilansne obaveze	7.921	-	1.221	-	185.804	194.946
Pasiva - vanbilansne obaveze	187.026	293	7.621	-	-	194.940
Neto devizna pozicija	(9.015)	(90)	29	58	221.069	212.051

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

d) Upravljanje rizikom kamatne stope

Rizik kamatne stope podrazumijeva opasnost da se smanje planirani ili očekivani prinosi kamatonosnih ili kamatno osjetljivih pozicija uslijed promjene kamatnih stopa i/ili prinosa na tržištima novca i kapitala.

Rizici kamatnih stopa se javljaju kada se transakcije aktive ili pasive ne slažu prema sredstvima i/ili kapitalnim investicijama kod stopa podudarnosti i dospijeća. U slučaju viška fiksne kamatne stope na strani aktive, rastuće bi kamatne stope, na primjer, imale negativan utjecaj na sadašnju vrijednost banke i/ili neto kamatni prihod. Do istih posljedica bi došlo u okviru kamatnih stopa u opadanju u slučaju viška fiksne kamatne stope na strani pasive.

Sljedeća tablica prikazuje osjetljivost trenutne vrijednosti portfolija banke na razumnu promjenu kamatnih stopa (paralelni pomak) uz konstantne sve ostale varijable.

	Osjetljivost na promjene kamatne stope	Osjetljivost na promjene kamatne stope	Osjetljivost na promjene kamatne stope	Osjetljivost na promjene kamatne stope
31. decembar 2018.				
KM	+200bp 2.188	-200bp -3.062	+100bp 1.189	-100bp -1.406
EUR	-13.169	15.920	-6.885	7.569
CHF	-1.158	1.247	-590	612
USD	-1.009	1.109	-516	541
OST	2	-2	1	-1
	-13.146	15.213	-6.801	7.314
31. decembar 2017.				
KM	+200bp 3.789	-200bp (4.336)	+100bp 1.958	-100bp (2.095)
EUR	(14.427)	18.164	(7.616)	8.545
CHF	(27)	19	(13)	11
USD	(123)	133	(63)	65
OST	103	(107)	52	(53)
	(10.685)	13.873	(5.682)	6.473

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

e) Upravljanje rizikom likvidnosti

Banka definije rizik likvidnosti kao rizik nemogućnosti plaćanja dospjelih obaveza na vrijeme, u punom iznosu, ili - u slučaju krize likvidnosti - mogućnosti da se samo osigura refinansiranje po povišenim tržišnim cijenama, ili mogućnosti samo da se proda imovina sa popustom u odnosu na tržišnu cijenu.

Najvažniji cilj upravljanja i kontrole rizika likvidnosti je osigurati da Banka održava svoju sposobnost izvršavanja plaćanja i poduzmu aktivnosti refinansiranja u bilo koje vrijeme.

Praćenje rizika likvidnosti se, s jedne strane, provodi na osnovu likvidnosti i "time to wall" ključnih pokazatelja (maksimalna likvidnost na duže vrijeme), pod normalnim i stresnim uslovima, te s druge strane, kroz integraciju strukturnih rizika likvidnosti u ukupnu kontrolu banke (podnošenje rizika).

Limiti za kratkoročnu likvidnost, kao i za ograničenje dugoročne strukturne likvidnosti postavljeni su, kako na nivou grupacije tako i za pojedine filijale, a prate se stalno. Kako bi se osiguralo da se postojeći jaz likvidnosti može zatvoriti u bilo koje vrijeme kroz mobilizaciju likvidnih potencijala, granične vrijednosti su definisane za sve scenarije i ako se oni pređu, mjere moraju biti uvedene za smanjivanje identificiranih rizika likvidnosti.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

e) Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Tabela u nastavku prikazuje analizu sredstava i obaveza Banke po njihovom dospjeću, a na osnovu preostalog vremenskog perioda od datuma bilansa do dogovorenog datuma plaćanja obaveza.

	Do 1 mjeseca	1 - 3 mjeseca	3-12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
Na dan 31. decembra 2018.					
AKTIVA					
Novčana sredstva	27.339	-	-	-	27.339
Novčana sredstva na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine	74.381	-	-	-	74.381
Novčana sredstva kod drugih banaka	51.254	-	-	-	51.254
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	108.427	21.651	87.206	270.384	487.668
Imovina namijenjena prodaji	-	-	4.368	-	4.368
Finansijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	207.581	-	-	-	206.508
Ulaganja u podružnice	-	-	-	-	-
Nekretnine i oprema	-	-	-	18.680	18.680
Nematerijalna imovina	-	-	-	4.671	4.671
Ulaganja u nekretnine	-	-	-	-	-
Preplaćeni porez na dobit	-	-	-	1.783	1.783
Ostala finansijska imovina	7.626	-	-	-	7.626
Ostala imovina	4.976	-	-	-	4.976
Ukupna aktiva	481.584	21.651	91.574	295.518	890.327
PASIVA					
Obaveze prema drugim bankama	611	-	-	-	611
Obaveze prema klijentima	467.108	35.794	56.992	94.831	654.725
Rezervisanja	-	-	-	14.476	14.476
Rezervisanja za preuzete i potencijalne finansijske obaveze	-	-	-	1.307	1.307
Ostale obaveze	14.985	-	-	-	14.985
Ukupne obaveze	482.704	35.794	56.992	110.614	686.104
Ročna neusklađenost	(1.120)	(14.143)	34.582	184.904	204.223

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

e) Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

	Do 1 mjeseca	1 - 3 mjeseca	3-12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
Na dan 31. decembra 2017.					
AKTIVA					
Novčana sredstva	27.324	-	-	-	27.324
Novčana sredstva na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine	137.538	-	-	-	137.538
Novčana sredstva kod drugih banaka	58.357	-	11.680	-	70.037
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	115.669	14.187	75.492	247.925	453.273
Imovina namijenjena prodaji	-	-	4.771	-	4.771
Finansijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	164.611	-	-	-	164.611
Ulaganja u podružnice	-	-	-	855	855
Nekretnine i oprema	-	-	-	18.467	18.467
Nematerijalna imovina	-	-	-	2.270	2.270
Ulaganja u nekretnine	-	-	-	-	-
Pretplaćeni porez na dobit	-	-	-	1.783	1.783
Ostala finansijska imovina	6.274	-	-	-	6.274
Ostala imovina	5.154	-	-	-	5.154
Ukupna aktiva	514.927	14.187	91.943	271.300	892.357
PASIVA					
Obaveze prema drugim bankama	718	-	4.493	-	5.211
Obaveze prema klijentima	437.291	12.587	72.352	121.503	643.733
Rezervisanja	-	-	-	16.647	16.647
Rezervisanja za preuzete i potencijalne finansijske obaveze	-	-	-	1.870	1.870
Ostale obaveze	12.849	-	-	-	12.849
Ukupne obaveze	450.858	12.587	76.845	140.020	680.310
Ročna neusklađenost	64.069	1.600	10.327	136.051	212.047

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**e) Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)***Analiza finansijskih obaveza po preostalom nediskontovanom ugovorenom dospijeću*

Tabela u nastavku prikazuje preostalo nediskontovano dospijeće finansijskih obaveza Banke:

	Do 1 mjeseca	1 - 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
Na dan 31. decembra 2018.						
Obaveze prema bankama - depoziti	611	-	-	-	611	611
Obaveze prema klijentima	467.109	35.964	57.377	99.664	660.114	654.725
	467.720	35.964	57.377	99.664	660.725	655.336
Na dan 31. decembra 2017.						
Obaveze prema bankama - depoziti	718	-	4.583	-	5.301	5.211
Obaveze prema klijentima	437.291	12.629	73.219	127.777	650.916	643.733
	438.009	12.629	77.802	127.777	656.217	648.944

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

f) Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza

MSFI 13 definije fer vrijednost kao cijenu koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke sredstava ili plaćena za prenos neke obaveze u urednoj transakciji među tržišnim učesnicima na datum mjerjenja.

Radi veće dosljednosti i uporedivosti mjera fer vrijednosti te s tim povezanih informacija za ovaj MSFI utvrđuje hijerarhiju fer vrijednosti koja klasificira u tri nivoa inpute za tehnike procjene vrijednosti:

- Inputi nivoa 1: cijene (neusklađene) koje kotiraju na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obaveze i kojima entitet ima pristup na datum odmjeravanja.
- Inputi nivoa 2: inputi koji nisu kotirane cijene uključene u nivo 1 koje su uočljive za imovinu ili obavezu, bilo direktno ili indirektno.
- Inputi nivoa 3: neuočljivi inputi za imovinu ili obavezu.

MSFI 13 navodi tri tehnike vrednovanja koje subjekti mogu koristiti u utvrđivanju fer vrijednosti.

- Tržišni pristup - Koriste se cijene i druge relevantne informacije iz tržišnih transakcija identičnim ili uporedivim (tj. sličnom) sredstvima i obavezama ili grupom sredstava i obaveza.
- Prihodovni pristup - Budući iznosi se svode na jedan tekući (tj. diskontovani) iznos.
- Troškovni pristup - Tehnika vrednovanja kojom se dobija iznos koji bi bio potreban u sadašnjem trenutku da bi se zamjenio uslužni kapacitet neke imovine (koji se često naziva i tekućim troškom zamjene).

Fer vrijednosti imovine i obaveza Banke po nivoima u skladu sa MSFI 13, mogu biti prikazani kako slijedi:

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

f) Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza (nastavak)

Fer vrijednosti imovine i obaveza Banke po nivoima u skladu sa MSFI 13, mogu biti prikazani kako slijedi:

Na dan 31. decembra 2018.	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost ukupno	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Finansijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti					
Finansijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	207.581	207.581	201.919	5.567	95
Finansijska imovina koja ne se vodi po fer vrijednosti					
Novčana sredstva	27.339	27.339	-	-	27.339
Novčana sredstva na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine	74.381	74.381	-	-	74.381
Novčana redstva kod drugih banaka	51.254	51.257	-	-	51.257
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	487.668	498.963	-	-	498.963
Ulaganja u podružnice	-	-	-	-	-
Ostala finansijska imovina	7.626	7.626	-	-	7.626
Ostala imovina	4.976	4.976	-	-	4.976
Ostala aktiva za koju je fer vrijednost objavljena					
Nekretnine i oprema	18.680	18.680	-	-	18.680
Nematerijalna ulaganja	4.671	4.671	-	-	4.671
Imovina namijenjena prodaji	4.368	4.368	-	-	4.368
	888.544	899.842	201.919	5.567	692.356
Finansijske obaveze koje se ne vode po fer vrijednosti					
Obaveze prema drugim bankama	611	611	-	-	611
Obaveze prema klijentima	654.725	660.431	-	-	660.431
Ostale obaveze	14.985	14.985	-	-	14.985
	670.321	676.027	-	-	676.027

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

f) Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza (nastavak)

Na dan 31. decembra 2017.	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost ukupno	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Finansijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti					
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	164.611	164.611	144.263	20.001	347
Finansijska imovina koja ne se vodi po fer vrijednosti					
Novčana sredstva	27.324	27.324	-	-	27.324
Novčana sredstva na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine	137.538	137.538	-	-	137.538
Novčana sredstva kod drugih banaka	70.037	70.037	-	-	70.037
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	453.273	469.221	-	-	469.221
Ulaganja u podružnice	855	855	-	-	855
Ostala finansijska imovina	6.274	6.274	-	-	6.274
Ostala imovina	5.154	5.154	-	-	5.154
Ostala aktiva za koju je fer vrijednost objavljena					
Nekretnine i oprema	18.467	18.467	-	-	18.467
Nematerijalna ulaganja	2.270	2.270	-	-	2.270
Imovina namijenjena prodaji	4.771	4.771	-	-	4.771
	890.574	906.522	144.263	20.001	742.258
Finansijske obaveze koje se ne vode po fer vrijednosti					
Obaveze prema drugim bankama	5.211	5.317	-	-	5.317
Obaveze prema klijentima	643.733	651.927	-	-	651.927
Ostale obaveze	12.536	12.536	-	-	12.536
	661.480	669.780			669.780

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

f) Fer vrijednost finansijske imovine i obaveza (nastavak)

Fer vrijednost je po definiciji vrijednost koju će treća strana platiti za ugovor u fer transakciji. Da bi mogli izračunati fer tržišnu vrijednost potrebno je buduće tokove novca svesti na sadašnju vrijednost, a koji imaju jasne tokove novca definisane ugovorom. Investitor je voljan preuzeti ugovor ukoliko isti fer kompenzira cijenu po svim rizicima uključenim ovim ugovorom. To znači da investitor zahtjeva odgovarajuću stopu povrata koja pokriva sve ove rizike. U skladu s tim investitor će diskontovati sve buduće tokove novca sa ovom stopom povrata što dovodi do sadašnje vrijednosti koju je investitor spremam da plati za ugovor. Ova sadašnja vrijednost kroz način na koji je dobijena garantuje investitoru potrebnu godišnju stopu povrata i predstavlja fer vrijednost.

U sljedećoj tabeli prikazano je kretanje finansijskih sredstva koja spadaju u Nivo 3 i koja imaju ponavljajuće mjerjenje:

BANKA	S.W.I.F.T SCRL	Registar vrijednosnih papira FBiH	Sarajevska berza	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2018.	52	43	32	127
Povećanje za godinu	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2018.	52	43	32	127
Stanje na dan 1. januara 2017.	52	43	32	127
Povećanje za godinu	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2017.	52	43	32	127

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

g) Operativni rizici

Upravljanje operativnim rizikom je važan dio poslovanja Banke, koji omogućava njeno dugoročno uspješno poslovanje i očuvanje ugleda.

U okviru operativnih rizika Banka provodi sljedeće aktivnosti:

- definisanje i identifikacija operativnog rizika,
- razvoj i primjena metoda i sistema za mjerjenje, analizu, ograničenje i kontrolu operativnog rizika u skladu sa regulatornim i zahtjevima Addiko Group,
- mjerjenje, analiza i nadgledanje operativnog rizika u skladu sa standardima za upravljanje operativnim rizikom,
- održavanje baze podataka o gubicima po osnovu operativnog rizika - redovno prikupljanje podataka i izještavanje o štetnim događajima,
- redovno ažuriranje postojećih i izrada novih politika, priručnika i procedura u skladu sa zakonskom regulativom i standardima Addiko Group,
- provođenje kvalitativnih procjena (analize scenarija i procjene rizika) s ciljem identifikacije i procjene rizika u poslovnim procesima,
- upravljanje reputacijskim rizikom s ciljem identificiranja, procjene, kontrole, praćenja i prijavljivanja reputacijskog rizika,
- edukacija svih zaposlenika s ciljem poboljšanja njihovog znanja i iskustva, osviještenosti i vještina u operativnom riziku uopće ili u specifičnim procesima (npr. prikupljanje podataka o gubitku, procjena rizika),
- razvoj sistema internih kontrola kroz sistem mapiranja svih SIK relevantnih procesa unutar banke, definisanim vlasnika istih, prepoznavanjem rizika koji se pojavljuju unutar datog procesa, adekvatnog načina umanjenja istih te testiranja učinkovitosti postavljenih kontrola,
- procjena i uspostava adekvatnog upravljanju operativnim rizicima prilikom razvoja novih proizvoda,
- procjena rizika eksternalizacije i upravljanje eksternaliziranim aktivnostima unutar Banke u saradnji sa poslovnim jedinicama nositeljima eksternaliziranih aktivnosti.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

g) Operativni rizici (nastavak)

U cilju unapređenja procesa upravljanja operativnim rizicima u Banci su planirane sljedeće aktivnosti:

- kontinuirana edukacija svih zaposlenika Banke s ciljem povećanja znanja i svijesti o važnosti upravljanja Operativnim rizikom - jačanje OpRisk kulture,
- definisanje i praćenje ključnih pokazatelja operativnog rizika,
- razvoj matrice rizika u definisanim poslovnim procesima banke zasnovanom na rezultatima provedbe internog kontrolnog sistema,
- testiranje kontrole rizika ustanovljenih za SIK relevantne procese banke,
- razvoj metodologije praćenja novih kategorija rizika, model risk i „conduct“ risk.

h) Upravljanje rizikom kapitala

U skladu sa Zakonom o bankama („Službene novine Federacije BiH“, broj 39/98, 32/00, 48/01, 27/02, 41/02, 58/02, 13/03, 19/03, 28/03 i 27/17), minimalni iznos uplaćenog novčanog kapitala Banke i najniži iznos neto kapitala koji Banka mora održavati ne može biti manji od 15.000 hiljada KM. Banka ima dionički kapital u iznosu od 100.403 hiljade KM i usklađena je sa odredbama ovog zakona. Banka je pokrila akumulirani gubitak 2016. godine u iznosu od 29.830 hiljada iz dobiti ostvarene u 2017. godini u iznosu od 5.249 hiljada, a preostali dio u iznosu od 24.581 hiljada iz rezervi za kreditne gubitke koje su prenesene na akumuliranu dobit.

Regulatorni kapital predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala, nakon regulatornih usklađivanja.

Osnovni kapital Banke predstavlja zbir redovnog osnovnog kapitala nakon regulatornog usklađivanja i dodatnog osnovnog kapitala nakon regulatornog usklađivanja.

Stavke redovnog osnovnog kapitala banke postoje se od instrumenata kapitala, računa premija na dionice, zadržane dobiti, akumulirane ostale sveobuhvatne dobiti, ostalih rezervi i rezervi za opće bankarske rizike. Banka od stavki redovnog osnovnog kapitala odbija tekuće finansijske godine, nepokriveni gubitak iz prethodnih godina, nematerijalnu imovinu, odgođenu poreznu imovinu i sl. Dodatni osnovni kapital Banke sastoji se od stavki dodatnog osnovnog kapitala nakon regulatornih usklađenja. Stavke dodatnog osnovnog kapitala su instrumenti kapitala i računi premija na dionice koji se odnose na instrumente.

Dopunski kapital Banke sastoji se od stavki dopunskog kapitala banke nakon umanjenja za regulatorna usklađenja. Dopunski kapital ne može biti veći od jedne trećine osnovnog kapitala. Stavke dopunskog kapitala postoje se od instrumenata kapitala i subordinisanih dugova, računa premija na dionice koji se odnose na instrumente kapitala i opće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke do 1,25% iznosa izloženosti ponderisanih rizikom.

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- osigurati usaglašenost sa zahtjevima Agencije za bankarstvo,
- osigurati usaglašenost sa standardima Addiko Grupe,
- osigurati i jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke,
- osigurati mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz osiguranje prihoda dioničarima.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

h) Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)

Banka je u obavezi održavati adekvatnost kapitala na minimalno 12%, odnosno da obim i strukturu svog poslovanja uskladi sa pokazateljima poslovanja koji su definisani propisima Agencije za bankarstvo, tj. Odlukom izračunavanju kapitala banke i drugim odlukama Agencije za bankarstvo iz oblasti nadzora i kontrole rada banaka i Zakonom o bankama Federacije BiH.

Uprava Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja, a izvještaji u propisanoj formi o ostvarenim vrijednostima pokazatelja kvartalno se dostavljaju Agenciji za bankarstvo.

	2018.	2017.
Osnovni kapital - Tier I kapital		
Dionički kapital	100.403	100.403
Zakonske rezerve	25.101	-
Zadržana dobit (Nepokriveni i tekući gubitak)	70.994	(29.830)
Nematerijalna imovina	(4.671)	(2.270)
Akumulirana ostala sveobuhvatna dobit	(1.035)	-
Odbici od redovnog osnovnog kapitala	(17.957)	
Ukupno osnovni kapital	172.835	68.303
Dopunski kapital - Tier II kapital		
Opće ispravke vrijednosti za kreditne rizike	7.039	7.472
Pozitivne revalorizacijske rezerve	-	2.834
Odbici od dopunskega kapitala	(7.039)	-
Ukupno dopunski kapital	-	10.306
Neto kapital	172.835	78.609
Iznos izloženosti ponderisani rizikom za kreditni rizik / Ukupna ponderirana rizična aktiva	563.089	543.474
Ukupan iznos izloženosti riziku za pozicijski, valutni i robni rizik	3.163	-
Ponderirani operativni rizik	67.178	54.312
Ukupno ponderirani rizici	633.430	597.786
Adekvatnost kapitala na dan 31. decembar	27,29%	13,2%
Stopa osnovnog kapitala u odnosu na ukupno ponderirane rizike	27,29%	11,4%

*Iznosi kapitala i ostalih bilansnih pozicija u prethodnoj tabeli su obračunati u skladu sa regulativom Agencije za bankarstvo FBiH.

7. PRIHODI OD KAMATA

	2018.	2017.
Kamatni prihod finansijske imovine po amortizovanom trošku	20.097	19.251
Od toga: stanovništvo	7.254	7.103
Od toga: pravnim licima	266	138
Kamate na finansijske instrumente kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.863	1.775
	29.480	28.267

8. RASHODI OD KAMATA I SLIČNI RASHODI

	2018.	2017.
Kamate na depozite od stanovništva	4.552	5.026
Kamate na depozite od pravnih lica	290	357
Kamate na sredstva drugih banaka	272	237
Ostale kamate	-	1
	5.114	5.621

9. PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	2018.	2017.
Naknade od ostalih usluga stanovništvu	7.240	6.868
Naknade od ostalih usluga pravnim licima	3.017	2.772
Naknade od usluga bankama	2.484	2.478
Naknade od izdanih garancija	756	732
	13.497	12.850

10. NETO DOBIT IZ FINANSIJSKOG POSLOVANJA

	2018.	2017.
Konverzija imovine i obaveza u stranoj valuti, neto	1.753	1.321
Neto dobit od prestanka priznavanja imovine koja se vodi kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	257	438
	2.010	1.759

11. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	2018.	2017.
Prihodi od kartičnog poslovanja	1.054	1.103
Neto prihod od prodaje preuzetih kolaterala	856	707
Otpuštanje rezervisanja za naknade zaposlenima (Napomena 29.)	159	117
Neto prihod od zakupnina	78	122
Prihodi od prefakturisanih troškova povezanim stranama	24	57
Dobici od prodaje vlastitih nekretnina i opreme	17	432
Prihod od osiguravajućih kuća	9	26
Prihod od brokerskih usluga	-	-
Ostali prihodi	420	682
	2.617	3.246

12. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	2018.	2017.
Bruto plaće	12.220	12.625
Ostali troškovi zaposlenih	3.690	3.381
	15.910	16.006

Prosječan broj zaposlenih u Banci za godine koje su završile na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine bio je 388, odnosno 420.

13. OPĆI I ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

	2018.	2017.
Održavanje i popravke	5.084	6.029
Članarine i druge naknade	2.543	2.388
Troškovi zakupnine	2.467	2.000
Reklamiranje, marketing i sponzorisanje	1.418	1.320
Konsultantske usluge	1.252	1.959
Ostale usluge	1.056	900
Troškovi osiguranja	974	1.064
Troškovi komunalnih usluga	895	994
Troškovi telekomunikacija	692	914
Osiguranje	377	429
Ostali porezi i doprinosi	343	365
Troškovi sudskih sporova	226	251
Otpis sitnog inventara	195	264
Gubitak od rashodovane materijalne i nematerijalne imovine	49	2
Ostali troškovi	488	393
	18.059	19.272

14. UMANJENJA VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA, NETO

	2018.	2017.
Finansijska imovina po amortizovanom trošku (Napomena 19.)	(5.135)	(5.997)
Olakšice za klijente s kreditima s valutnom klauzulom u CHF	1.230	1.533
Rezervisanje za sudske sporove (Napomena 29.)	790	744
Direktno otpisana finansijska imovina po amortizovanom trošku	299	1.122
Preuzete i potencijalne finansijske obaveze - otpuštanje rezervisanja (Napomena 30.)	203	313
Umanjenje stecene imovine	-	501
Ostala finansijska imovina (Napomena 25.)	58	(206)
Umanjenje vrijednosti imovine van upotrebe	-	18
Novčana sredstva na računu kod Centralne Banke BiH (Napomena 17.)	(798)	-
Promjena vrijednosti očekivanih kreditnih gubitaka finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (Napomena 21.)	(1.178)	-
Novčana sredstva kod drugih banaka (Napomena 18.)	(507)	18
Umanjenje materijalne i nematerijalne imovine (napomene 23. i 24.)	-	31
Umanjenje vrijednosti ulaganja u podružnice (Napomena 22.)	-	794
	(5.038)	(1.129)

Otpuštanje rezervisanja u poslovnoj 2018. godini za kreditne rizike, rezultat su pojačane aktivnosti u naplati potraživanja i ažuriranih parametara korištenih u kalkulaciji kreditnih rizika.

15. POREZ NA DOBIT

a) Komponente poreza na dobit

	2018.	2017.
Tekući porez	-	-
Odgođeni porez	-	-
Ukupni porez kroz bilans uspjeha	-	-
Odgođeni porez kroz sveobuhvatnu dobit	478	(164)

Porezna obaveza Banke izračunava se na temelju računovodstvene dobiti, uzimajući u obzir porezno nepriznate troškove i neoporezive prihode. Stopa poreza na dobit za godine koje su završile 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. bila je 10%.

15. POREZ NA DOBIT (NASTAVAK)

a) Komponente poreza na dobit (nastavak)

Usklađivanje između poreza na dobit prikazanog u poreznom bilansu i računovodstvenog poreza na dobit je predstavljeno kako slijedi:

	2018.	2017.
Dobit prije oporezivanja	8.760	5.249
<i>Porezni rashod po stopi od 10%</i>	876	525
Efekti nepriznatih rashoda	13.822	956
Efekti nepriznatih prihoda	(824)	(392)
Iskorišteni poreski gubici iz prethodnih godina	(13.874)	(1.089)
Efekat neiskorištenih poreskih gubitaka iz prethodnih godina	(8.692)	(22.538)
Tekući porez na dobit	-	-
Nepriznata odgodena poreska imovina	(8.692)	(22.538)

U skladu sa Zakonu o porezu na dobit, porezni gubici se mogu prenositi i koristiti u periodu od pet sljedećih godina. Odgođena porezna imovina koja se odnosi na gubitke nije zabilježena u finansijskim izvještajima u tekućoj godini, jer je neizvjesno da će Banka imati dovoljnu poreznu dobit na koju može koristiti pogodnosti iz neiskorištenih poreskih gubitaka i odgodene porezne imovine.

Banka nema odgodene porezne imovine koja proizlazi iz poreznih gubitaka a koje namjerava koristiti.

Banka ima porezno nepriznate gubitke u iznosu od 554 hiljada KM koji ističu u 2021. godini i 8.138 hiljada KM koje ističu 2020.

Odgođena porezna imovina / (obaveze)

	2018.	2017.
Odgođena porezna imovina (obaveze)		
Finansijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (Napomena 21.)	164	(314)
	164	(314)

Kretanje odgođenih poreza može se prikazati kako slijedi:

BANKA	31. decembar 2017.	Priznato u tekućem rezultatu	Priznato u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	31. decembar 2018.	Odgođena porezna imovina	Odgodene porezne obaveze
Finansijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(314)	-	478	164	164	-
	(314)	-	478	164	164	-

16. NOVČANA SREDSTVA

	2018.	2017.
Novčana sredstva	27.339	27.324
<i>Od toga: Novac u blagajni i trezoru Banke u domaćoj valuti</i>	19.608	20.950
<i>Od toga: Novac u blagajni i trezoru Banke u stranoj valuti</i>	7.731	6.374
	27.339	27.324

17. NOVČANA SREDSTVA NA RAČUNU CENTRALNE BANKE

	2018.	2017.
Obavezna rezerva kod Centralne banke Bosne i Hercegovine	64.549	63.576
Višak iznad Obavezne rezerve	10.353	73.962
Ukupno novčana sredstva na računu Centralne Banke BiH	74.902	137.538
<i>Manje: Umanjenje vrijednosti za moguće gubitke</i>	(521)	-
	74.381	137.538

Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine („CBBiH“) je donijelo Odluku o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade CBBiH bankama na iznos rezerve. Ovom odlukom, osnovicu za obračun obavezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva, bez obzira na to u kojoj se valutu nalaze. Odlukom se utvrđuje jedinstvena stopa obavezne rezerve od 10% koju CBBiH primjenjuje na osnovicu za obračun obavezne rezerve. Ova odluka stupila je na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“, a primjenjuje se od 1. jula 2016. godine. Odlukom je, također, utvrđeno da CBBiH na iznos sredstava obavezne rezerve ne obračunava naknadu. Na iznos sredstava iznad obavezne rezerve, CBBiH obračunava naknadu po stopi koja je jednaka 50% stopi koju primjenjuje Europska središnja banka (ECB) na depozite komercijalnih banaka.

Prethodna odluka regulisala je sljedeće: stope obavezne rezerve su iznosile 10% od ukupnih kratkoročnih depozita i kredita i 7% od ukupnih dugoročnih depozita i kredita.

Kretanje bruto izloženosti za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	STAGE 1	STAGE 2	STAGE 3	UKUPNO
Bruto izloženost 1. januar 2018.	137.538	-	-	137.538
Efekat MSFI 9	-	-	-	-
Bruto izloženost 1. januar 2018.	137.538	-	-	137.538
Promjena bruto izloženosti	(62.636)	-	-	(62.636)
<i>od toga: povećanje</i>	80.163	-	-	80.163
<i>od toga: smanjenje</i>	(142.799)	-	-	(142.799)
Bruto izloženost 31. decembar 2018.	74.902	-	-	74.902

17. NOVČANA SREDSTVA NA RAČUNU CENTRALNE BANKE (NASTAVAK)

Kretanje umanjenja vrijednosti za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	STAGE 1	STAGE 2	STAGE 3	UKUPNO
Umanjenje vrijednosti 1. januar 2018.	-	-	-	-
Efekat MSFI 9	(1.319)	-	-	(1.319)
Umanjenje vrijednosti 1. januar 2018.	(1.319)	-	-	(1.319)
Promjena na umanjenju vrijednosti (Napomena 14.)	798	-	-	798
od toga: povećanje	(4.437)	-	-	(4.437)
od toga: smanjenje	5.235	-	-	5.235
Umanjenje vrijednosti 31. decembar 2018.	(521)	-	-	(521)

18. NOVČANA SREDSTVA KOD DRUGIH BANAKA

	2018.	2017.
Tekući računi	31.383	42.209
Posebni tekuci računi	13.760	13.875
Kratkoročni depoziti u bankama u sljedećim zemljama:	6.597	14.018
<i>Od toga: zemlje OECD-a</i>		
Novčana sredstva sa rokom dospjeća preko 30 dana	6.597	14.018
Ukupno bruto novčana sredstva kod drugih banaka	51.740	70.102
<i>Manje: Umanjenje vrijednosti za moguće gubitke</i>	(486)	(65)
	51.254	70.037

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka je imala nekoliko plasmana depozita na međubankarskom tržištu u valuti EUR i USD. Iznosi plasmana bili su:

- 2.500.000 EUR, rok dospijeća 4. januar 2019. godine, a kamatna stopa 0,59% godišnje.

Kretanje bruto izloženosti za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	STAGE 1	STAGE 2	STAGE 3	UKUPNO
Bruto izloženost 1. januar 2018.	70.102	-	-	70.102
Efekat MSFI 9	-	-	-	-
Bruto izloženost 1. januar 2018.	70.102	-	-	70.102
Promjena bruto izloženosti	(18.058)	-	-	(18.058)
od toga: povećanje	39.886	-	-	39.886
od toga: smanjenje	(57.944)	-	-	(57.944)
Imovina za koju je prestalo priznavanje	(419)	-	-	(419)
Kursne razlike	115	-	-	115
Bruto izloženost 31. decembar 2018.	51.740	-	-	51.740

1.000.000 USD, rok dospijeća 3. januar 2019. godine, a kamatna stopa 2,40% godišnje,

18. NOVČANA SREDSTVA KOD DRUGIH BANAKA (NASTAVAK)

Kretanje umanjenja vrijednosti za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	STAGE 1	STAGE 2	STAGE 3	UKUPNO
Umanjenje vrijednosti 1. januar 2018.	(65)	-	-	(65)
Efekat MSFI 9	(916)	-	-	(916)
Umanjenje vrijednosti 1. januar 2018.	(981)	-	-	(981)
Promjena na umanjenje vrijednosti (Napomena 14.)	502	-	-	502
od toga: povećanje	(1.174)	-	-	(1.174)
od toga: smanjenje	1.676	-	-	1.676
Imovina za koju je prestalo priznavanje (Napomena 14.)	5	-	-	5
Kursne razlike	(12)	-	-	(12)
Umanjenje vrijednosti 31. decembar 2018.	(486)	-	-	(486)

Promjene na umanjenju vrijednosti za 2017. godinu (uporedno razdoblje) bile su iskazane kako slijedi:

	2017.
Stanje na dan 1. januara	47
Promjene u umanjenju vrijednosti za moguće gubitke, neto (Napomena 14.)	18
Stanje na dan 31. decembra	65

19. FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

	Pravna lica		Stanovništvo		Ukupno	
	2018.	2017.	2018.	2017.	2018.	2017.
Ukupno finansijska imovina po amortizovanom trošku	239.440	220.530	365.805	388.673	605.245	609.203
<i>Manje: Umanjenje vrijednosti</i>	(13.474)	(28.416)	(104.103)	(127.514)	(117.577)	(155.930)
Ukupno	225.966	192.114	261.702	261.159	487.668	453.273

Krediti su uglavnom odobreni klijentima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Kretanje bruto izloženosti za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	STAGE 1	STAGE 2	STAGE 3	UKUPNO
Bruto izloženost 1. januar 2018.	383.674	52.078	173.451	609.203
Efekat MSFI 9	-	-	3.932	3.932
Bruto izloženost 1. januar 2018.	383.674	52.078	177.383	613.135
Promjena bruto izloženosti	(83.533)	3.436	6.902	(73.195)
<i>od toga: povećanje</i>	277.785	5.469	22.293	305.547
<i>od toga: smanjenje</i>	(350.672)	(13.404)	(14.666)	(378.742)
<i>od toga: transfer između nivoa</i>	(10.646)	11.371	(725)	-
Otpisi	(1.036)	(527)	(54.053)	(55.616)
Novoodobrena imovina	269.469	6.677	686	276.832
Imovina za koju je prestalo priznavanje	(126.644)	(16.923)	(16.629)	(160.196)
Kursne razlike	184	67	4.034	4.285
Bruto izloženost 31. decembar 2018.	442.114	44.808	118.323	605.245

Kretanje umanjenja vrijednosti za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	STAGE 1	STAGE 2	STAGE 3	UKUPNO
Umanjenje vrijednosti 1. januar 2018.	(7.163)	(2.719)	(146.048)	(155.930)
Efekat MSFI 9	2.468	(11.146)	(3.932)	(12.610)
Umanjenje vrijednosti 1. januar 2018.	(4.695)	(13.865)	(149.980)	(168.540)
Promjena na umanjenju vrijednosti (Napomena 14.)	(1.395)	2.173	(9.352)	(8.574)
<i>od toga: povećanje</i>	(5.998)	(18.798)	(31.234)	(56.030)
<i>od toga: smanjenje</i>	3.934	25.869	17.653	47.456
<i>od toga: transfer između nivoa</i>	669	(4.898)	4.229	-
Efekat na kamatni prihod	-	-	(1.243)	(1.243)
Otpisi	122	138	46.215	46.475
Novoodobrena imovina (Napomena 14.)	(3.901)	(1.407)	(586)	(5.894)
Imovina za koju je prestalo priznavanje (Napomena 14.)	877	3.776	11.623	16.276
Promjena u modelima/parametrima (Napomena 14.)	4.088	(761)	-	3.327
Kursne razlike	(83)	772	(93)	596
Umanjenje vrijednosti 31. decembar 2018.	(4.987)	(9.174)	(103.416)	(117.577)

19. FINANSIJSKA IMOVINA PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (NASTAVAK)

Promjene na umanjenju vrijednosti za 2017. godinu (uporedno razdoblje) bile su iskazane kako slijedi:

	2017.
Stanje na dan 1. januara	185.470
Povećanje umanjenja vrijednosti kredita datih pravnim licima (Napomena 14.)	4.140
Smanjenje umanjenja vrijednosti kredita datih stanovništvu (Napomena 14.)	(10.137)
Smanjenje - unwinding (kamatni prihod na umanjena potraživanja)	(1.840)
CHF olakšice	(7.852)
Otpis	(13.218)
Efekti promjene kursa stranih valuta	(633)
Stanje na dan 31. decembra	155.930

Ponderisane kamate po kreditima mogu se prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Pravna lica	3,35%	3,73%
Stanovništvo	7,26%	7,44%

20. IMOVINA NAMIJENJENA PRODAJI

Banka je u 2018. godini zadržala reklassifikovane nekretnine u 2017. godini na nekretninama namijenjenim prodaji jer se i dalje aktivno radi na prodaji istih putem Agencija za prodaju i putem bančnih kanala prodaje. Banka je u toku 2018. godine prodala jednu etažu zgrade u Tuzli i stan u Mostaru vrijednosti 405 hiljada KM te izvršila ulaganje na nekretnini u Tuzli u vrijednosti od 2 hiljade KM, tako da na 31. decembar 2018. godine ukupna vrijednost imovine namijenjene prodaji iznosi 4.368 hiljada KM.

21. FINANSIJSKA IMOVINA KROZ OSTALU SVEOBUVATNU DOBIT

	2018.	2017.
<i>Dužničke vrijednosnice</i>		
<i>Obveznice</i>		
Republika Bugarska	14.867	15.064
Vlada Španjolske	14.759	9.574
Vlada Italije	14.634	9.749
Republika Rumunjska	14.498	15.140
BNP Paribas	14.313	-
Barclays PLC	14.108	14.536
Lloyds Bank	13.549	14.607
Credit Agricole	13.289	-
Vlada Republike Srbije	12.945	12.716
Commerzbank AG	11.273	11.629
Societe Generale	10.923	11.622
Republika Mađarska	10.691	7.037
Banco Santader SA	9.988	-
Daimler International BV	9.612	-
JP Morgan Chase and CO	8.447	8.500
JP Autoceste FBiH	5.502	-
KA Finanz AG	4.943	4.966
Toyota	3.647	3.706
LVMH MOET HENNESSY LOUIS VUITTON SE	3.638	3.696
Total Capital S.A.	1.641	1.721
Vlada Federacije BiH	65	46
<i>Trezorski zapisi</i>		
Vlada Republike Srpske	-	19.955
	207.332	164.264
<i>Vlasničke vrijednosnice</i>		
CROBIH Fond	122	174
S.W.I.F.T SCRL	52	52
Registar vrijednosnih papira FBiH	43	43
Sarajevska berza d.d. Sarajevo	32	32
Uzajamni fond Addiko BH Equity	-	46
	249	347
	207.581	164.611

21. FINANSIJSKA IMOVINA KROZ OSTALU SVEOBUVATNU DOBIT (NASTAVAK)

Struktura obveznica po nominalnoj vrijednosti na dan 31. decembra 2018. godine se može prikazati kako slijedi:

Imovina	Broj	Diskontna cijena	Nominalna Cijena	Datum dospijeća	Kupon
Obveznice					
JP Morgan Chase and CO	4.300	8.444	8.410	27.1.2020.	0,55 + 3M EURIBOR
Republika Bugarska	7.000	14.666	13.691	21.3.2023.	1,88%
Vlada Španjolske	6.300	14.668	12.322	31.10.2023.	4,40%
LVMH MOET HENNESSY LV SE	1.800	3.630	3.520	13.11.2020.	1,75%
Barclays Bank	7.000	13.909	13.691	23.3.2021.	1,88%
Total Capital S.A.	800	1.570	1.565	28.1.2019.	4,88%
Toyota Motor Credit Corp.	1.800	3.619	3.520	23.7.2020.	1,80%
KA Finanz AG	2.500	4.936	4.890	11.8.2020.	0,38%
Republika Mađarska	2.300	4.133	3.927	29.3.2021.	6,38%
Republika Srbija	7.400	12.731	12.636	25.2.2020.	4,88%
Republika Mađarska	3.500	6.448	5.976	22.11.2023.	5,75%
Lloyds Bank	7.300	13.547	14.278	21.6.2024.	0,78 + 3M EURIBOR
Republika Italija	7.600	14.625	14.864	1.11.2021.	0,35%
Commerzbank AG	6.000	11.256	11.735	13.9.2023.	0,50%
Republika Rumunjska	2.300	4.810	4.498	18.9.2020.	4,63%
Republika Rumunjska	4.500	9.584	8.801	28.10.2024.	2,88%
Societe Generale	5.800	10.918	11.344	22.5.2024.	0,8 + 3M EURIBOR
BNP Paribas	5.000	9.428	9.779	7.6.2024.	0,75 + 3M EURIBOR
BNP Paribas	2.500	4.870	4.890	10.10.2023.	1,13%
Vlada Federacije BiH	64	65	64	30.6.2019.	2,50%
Credit Agricole	7.000	13.287	13.691	6.3.2023.	0,60% + 3M Euribor
Daimler Internetaional BV	5.000	9.611	9.779	11.5.2022.	0,30% + 3M Euribor
Banco Santander SA	5.000	9.868	9.779	9.2.2022.	1,38%
JP Autoceste FBiH	5.500	5.502	5.500	28.12.2020.	2,60%
Potraživanja za nedospjelu kamatu		1.072	-		
Potraživanja za obračunate kamate		125	-		
		207.322	203.150		

21. FINANSIJSKA IMOVINA KROZ OSTALU SVEOBUVATNU DOBIT (NASTAVAK)

Struktura obveznica i trezorskih zapisa po nominalnoj vrijednosti na dan 31. decembra 2017. godine se može prikazati kako slijedi:

JP Morgan Chase and CO	4.300	8.497	8.410	27.1.2020.	0,55 + 3M EURIOBOR
Republika Bugarska	7.000	14.863	13.691	21.3.2023.	1,88%
Vlada Španjolske	4.000	9.516	7.823	31.10.2023.	4,40%
LVMH MOET HENNESSY LV SE	1.800	3.688	3.520	13.11.2020.	1,75%
Barclays Bank	7.000	14.337	13.691	23.3.2021.	1,88%
Total Capital S.A.	800	1.650	1.565	28.1.2019.	4,88%
Toyota Motor Credit Corp.	1.800	3.678	3.520	23.7.2020.	1,80%
KA Finanz AG	2.500	4.959	4.890	11.8.2020.	0,38%
Republika Mađarska	2.300	4.163	3.751	29.3.2021.	6,38%
Republika Srbija	7.400	12.512	12.068	25.2.2020.	4,86%
Republika Mađarska	1.500	2.799	2.446	22.11.2023.	5,75%
Lloyds Bank	7.300	14.605	14.278	21.6.2024.	0,78 + 3M EURIBOR
Republika Italija	5.000	9.743	9.779	1.11.2021.	0,35%
Commerzbank AG	6.000	11.612	11.735	13.9.2023.	0,50%
Republika Rumunjska	6.800	14.965	13.300	18.9.2020.	4,63%
Societe Generale	5.800	11.617	11.344	22.5.2024.	0,8 + 3M EURIBOR
Vlada Federacije BiH	46	46	46	30.9.2018.	2,61%
Potraživanja za nedospjelu kamatu		1.048	-		
Potraživanja za obračunate kamate		12	-		
		144.310	135.857		
Trezorski zapisi					
Vlada Republike Srpske	1.000	9.963	10.000		
Vlada Republike Srpske	1.000	9.992	10.000		
		19.955	20.000		
		164.265	155.857		

21. FINANSIJSKA IMOVINA KROZ OSTALU SVEOBUVATNU DOBIT (NASTAVAK)

Kretanje bruto izloženosti dužničkih vrijednosnih papira za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	STAGE 1	STAGE 2	STAGE 3	UKUPNO
Bruto izloženost 1. januar 2018.	164.264	-	-	164.264
Efekat MSFI 9	-	-	-	-
Bruto izloženost 1. januar 2018.	164.264	-	-	164.264
Promjena bruto izloženosti	10.363	-	-	10.363
<i>od toga: povećanje</i>	14.016	-	-	14.016
<i>od toga: smanjenje</i>	(3.653)	-	-	(3.653)
Novoodobrena imovina	52.706	-	-	52.706
Imovina za koju je prestalo priznavanje	(20.001)	-	-	(20.001)
Bruto izloženost 31. decembar 2018.	207.332	-	-	207.332

Kretanje iznosa očekivanog kreditnog gubitka dužničkih vrijednosnih papira mjerenih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	STAGE 1	STAGE 2	STAGE 3	UKUPNO
Umanjenje vrijednosti 1. januar 2018.	-	-	-	-
Efekat MSFI 9	(1.611)	-	-	(1.611)
Umanjenje vrijednosti 1. januar 2018.	(1.611)	-	-	(1.611)
Promjena na umanjenju vrijednosti (Napomena 14.)	774	-	-	774
<i>od toga: povećanje</i>	(931)	-	-	(931)
<i>od toga: smanjenje</i>	1.705	-	-	1.705
Novoodobrena imovina (Napomena 14.)	(221)	-	-	(221)
Imovina za koju je prestalo priznavanje (Napomena 14.)	625	-	-	625
Kursne razlike	(4)	-	-	(4)
Umanjenje vrijednosti 31. decembar 2018.	(437)	-	-	(437)

22. ULAGANJA U PODRUŽNICE

Ulaganja u podružnice na dan 31. decembra 2017. godine predstavljena su po trošku sticanja:

	2018.	2017.
Addiko Invest d.o.o. Mostar	-	855
	855	

Naziv	Djelatnost	Sjedište	% vlasništva
Addiko Invest d.o.o. Mostar	Finansijske usluge	Bosna i Hercegovina	100

23. NEKRETNINE I OPREMA

	Gradevine i zemljište	Uredska oprema i vozila	Investicije u toku	Ulaganja na tuđoj imovini	Ukupno
NABAVNA VRJEDNOST					
31. decembar 2016.	48.623	23.864	220	2.471	75.178
Nabavke	73	73	1.279	4	1.429
Prenos sa/na	25	519	(984)	440	-
Prijenos na nekretnine namijenjene prodaji (Napomena 20.)	(16.032)	-	-	-	(16.032)
Otuđenja	(1.009)	(1.883)	-	(150)	(3.042)
31. decembar 2017.	31.680	22.573	515	2.765	57.533
Nabavke	17	88	1.108	271	1.484
Prenos sa/na	290	149	(463)	24	-
Otuđenja	-	(4.706)	(27)	(5)	(4.738)
31. decembar 2018.	31.987	18.104	1.133	3.055	54.279
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA					
31. decembar 2016.	25.668	21.111	-	2.123	48.902
Amortizacija za godinu	482	740	-	213	1.435
Prijenos na nekretnine namijenjene prodaji (Napomena 20.)	(9.317)	-	-	-	(9.317)
Otuđenja	(409)	(1.424)	-	(150)	(1.983)
Gubitak od umanjenja vrijednosti	29	-	-	-	29
31. decembar 2017.	16.453	20.427	-	2.186	39.066
Amortizacija za godinu	402	533	-	258	1.193
Otuđenja		(4.657)		(3)	(4.660)
31. decembar 2018.	16.855	16.303	-	2.441	35.599
SADAŠNJA VRJEDNOST					
31. decembar 2018.	15.132	1.801	1.133	614	18.680
31. decembar 2017.	15.227	2.146	515	579	18.467

Banka je do 30. marta 2018. godine bila 100%-tni vlasnik društva Addiko Invest d.o.o. Mostar, koje je zajedno sa Bankom činilo Grupu. Društvo je bilo zaduženo za osnivanje i upravljanje investicijskim fondovima: Investicijski fond CROBIH Fond d.d. Mostar ("IF CROBIH"), Otvoreni investicijski fond Addiko BH Equity, Investicijski fond Fortuna Fond d.d. Cazin i OIF Kapital. Dana 30. marta 2018. godine je izvršena prodaja i prenos udjela temeljem zaključenog Ugovora o prenosu udjela između Banke i kupca te je Rješenjem Općinskog suda u Mostaru o promjeni naziva, člana i prenosa udjela br. Tt-0-270/18 od 18. aprila 2018. godine izvršena registracija predmetnih promjena.

24. NEMATERIJALNA IMOVINA

NABAVNA VRIJEDNOST	
31. decembar 2016.	25.043
Povećanja	1.820
31. decembar 2017.	26.863
Povećanja	3.301
Smanjenja - otpis	(16)
31. decembar 2018.	30.148
AKUMULIRANA AMORTIZACIJA	
31. decembar 2016.	24.216
Povećanja	377
31. decembar 2017.	24.593
Povećanja	884
Smanjenja - otpis	-
31. decembar 2018.	25.477
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST	
31. decembar 2017.	2.270
31. decembar 2018.	4.671

25. OSTALA FINANSIJSKA IMOVINA

	2018.	2017.
Potraživanja za sredstva kod nebanskarske finansijske organizacije (VISA, MasterCard)	3.773	3.493
Kartično poslovanje	3.260	1.409
Otkupljena potraživanja	924	924
Potraživanja za naknade i provizije	95	79
Ostala potraživanja	1.504	1.298
Ukupno ostala finansijska imovina	9.556	7.203
Manje: Umanjenje vrijednosti	(1.930)	(929)
	7.626	6.274

Kretanje bruto izloženosti ostale finansijske imovine za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	STAGE 1	STAGE 2	STAGE 3	UKUPNO
Bruto izloženost 1. januar 2018.	5.361	-	1.842	7.203
Efekat MSFI 9	-	-	-	-
Bruto izloženost 1. januar 2018.	5.361	-	1.842	7.203
Promjena bruto izloženosti	2.308	-	58	2.366
<i>od toga: povećanje</i>	7.026	-	96	7.122
<i>od toga: smanjenje</i>	(4.718)	-	(38)	(4.756)
Otpis	-	-	(13)	(13)
Bruto izloženost 31. decembar 2018.	7.669	-	1.887	9.556

Kretanje umanjenja vrijednosti za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	STAGE 1	STAGE 2	STAGE 3	UKUPNO
Umanjenje vrijednosti 1. januar 2018.	-	-	(929)	(929)
Efekat MSFI 9	(43)	-	(913)	(956)
Umanjenje vrijednosti 1. januar 2018.	(43)	-	(1.842)	(1.885)
Promjena na umanjenju vrijednosti (Napomena 14.)	-	-	(58)	(58)
<i>od toga: povećanje</i>	-	-	(96)	(96)
<i>od toga: smanjenje</i>	-	-	38	38
Otpis	-	-	13	13
Umanjenje vrijednosti 31. decembar 2018.	(43)	-	(1.887)	(1.930)

25. OSTALA FINANSIJSKA IMOVINA (NASTAVAK)

Promjene na umanjenju vrijednosti za moguće gubitke za 2017. (uporedno razdoblje) prezentovane su kako slijedi:

	2017.
Stanje na dan 1. januara	1.135
Umanjenja vrijednosti (Napomena 14.)	(206)
Stanje na dan 31. decembra	929

26. OSTALA IMOVINA

	2018.	2017.
Preuzeti kolaterali raspoloživi za prodaju	9.387	10.789
Avansi dobavljačima	429	778
Građevine van funkcije	246	246
Odgođena poreska imovina	164	-
Uredska oprema	26	125
Ostala imovina	888	682
	10.497	11.107
<i>Manje: Umanjenje vrijednosti</i>	<i>(6.164)</i>	<i>(7.466)</i>
	4.976	5.154

Promjene na umanjenju vrijednosti stečene imovine prezentovane su kako slijedi:

	2018.	2017.
Stanje na dan 1. januar	7.466	7.447
Promjena umanjenja vrijednosti (Napomena 14.)	-	501
Prodaja imovine	(1.302)	(482)
Stanje na dan 31. decembra	6.164	7.466

27. OBAVEZE PREMA DRUGIM BANKAMA

	2018.	2017.
Kratkoročni depoziti:		
U KM	18	84
U stranoj valuti	593	634
	611	718
Dugoročni depoziti:		
U stranoj valuti	-	4.493
Ukupno depoziti banaka:	611	5.211
	611	5.211

27. OBAVEZE PREMA DRUGIM BANKAMA (NASTAVAK)

Dugoročni depoziti na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine mogu se prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Addiko Bank AG, Austrija (oročeni depoziti za razdoblje kraće od 3 godine)	-	4.493
	-	4.493

28. OBAVEZE PREMA KLIJENTIMA

	2018.	2017.
Depoziti po viđenju:		
Stanovništvo:		
U KM	148.192	135.269
U stranoj valuti	149.561	127.637
	297.753	262.906
Pravne osobe:		
U KM	135.896	137.070
U stranoj valuti	14.670	16.576
	150.566	153.646
Ukupno depoziti po viđenju	448.319	416.552
Oročeni depoziti:		
Stanovništvo:		
U KM	25.330	29.100
U stranoj valuti	155.934	174.164
	181.264	203.264
Pravne osobe:		
U KM	15.397	14.026
U stranoj valuti	9.745	9.891
	25.142	23.917
Ukupno oročeni depoziti	206.406	227.181
	654.725	643.733

Na dan 31. decembra 2018. godine Banka nema oročenih depozita. Depozit u CHF valuti od Addiko Bank AG, Austrija, sa promjenjivom kamatnom stopom koja je iznosila 6M Libor + 2,015% godišnje, dospio je u decembru 2018. godine.

29. REZERVISANJA

	2018.	2017.
Rezervisanja za sudske sporove	13.612	15.360
Rezervisanja za naknade zaposlenim	599	492
Rezervisanja za restrukturiranje	164	661
Rezervisanja za otpremnine i godišnje odmore	101	134
Ukupno	14.476	16.647

Kretanje rezervisanja može se prikazati kako slijedi:

	Rezervisanja za restrukturiranje	Rezervisanja za naknade zaposlenima (Napomena 11.)	Rezervisanja za sudske sporove (napomene 11. i 14.)	Ukupno
Stanje na dan 31. decembra 2016.	1.977	664	18.228	20.869
Povećanje	61	453	5.187	5.701
Smanjenje	-	(117)	(4.443)	(4.560)
Smanjenje uslijed plaćanja	(1.377)	(374)	(3.612)	(5.363)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	661	626	15.360	16.647
Povećanje	-	509	790	1.299
Smanjenje	-	(159)	-	(159)
Smanjenje uslijed plaćanja	(497)	(276)	(2.538)	(3.311)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	164	700	13.612	14.476

29. REZERVISANJA (NASTAVAK)

Rezervisanja za restrukturiranje (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje očekivani period dospijeća rezervisanja za restrukturiranje:

	2018.	2017.
do 1 godine	164	661
od 1 do 5 godina	-	-
Ukupno	164	661

Rezervisanje za otpremnine

Značajne aktuarske prepostavke za izračunavanje sadašnje vrijednosti otpremnina radnika su: stopa diskonta, očekivani rast plaća i stopa mortaliteta.

Analiza osjetljivosti otpremnina (0,5bp) u slučaju promjene stope diskonta može se prikazati kako slijedi:

	U KM
Diskontna stopa	4,00%
Sadašnja vrijednost obaveza (KM)	101
% odstupanja u odnosu na korištenu stopu	2,86% (2,75%)

Ukoliko bi kamatna stopa sa kojom se vrši diskontovanje bila manja za 0,5% vrijednost obaveza bi porasla za 2,86%. Ukoliko bi kamatna stopa sa kojom se vrši diskontovanje bila veća za 0,5% vrijednost obaveza bi se smanjila za 2,75%.

Analiza osjetljivosti otpremnina u slučaju promjene zarada može se prikazati kako slijedi:

	U KM		
	trenutna	manja za 0,5%	veća za 0,5%
Prosječna otpremnina	3.255,41	3.239,13	3.271,69
Sadašnja vrijednost obaveza (KM)	100.918	100.413	101.422
% odstupanja u odnosu na korištenu stopu		0,50% (0,50%)	

Promjena zarada direktno proporcionalno utiče na promjene otpremnina.

Analiza osjetljivosti otpremnina u slučaju promjene stope mortaliteta može se prikazati kako slijedi:

	U KM		
	trenutna	manja za 1 godinu	veća za 1 godinu
Prosječna starost	57,88	56,88	58,88
Sadašnja vrijednost obaveza (KM)	100.918	197.175	104.631
% odstupanja u odnosu na korištenu stopu		(3,71%)	3,68%

29. REZERVISANJA (NASTAVAK)

Rezervisanja za restrukturiranje

Uprava Banke usvojila je krajem 2016. godine odluku o preseljenju dijela organizacijskih jedinica Addiko Banka d.d. Sarajevo iz Mostara u Sarajevo, pokretanju projekta preseljenja i usvajanju Programa zbrinjavanja viška radnika i provođenja mjera restrukturiranja.

Početkom januara 2017. godine, Uprava Banke je odobrila formiranje dodatnih sredstava za rezerve za provedbu mjera restrukturiranja, reorganizacije, optimizacije troškova i smanjenje broja zaposlenika u 2017. godini iz ekonomskih, tehničkih i orgaizacijskih razloga, a u skladu sa odredbama Međunarodnog računovodstvenog standarda ("MRS") 37: "Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva".

U prvoj polovini godine isplaćene su otpremnine, po programu, za zaposlenike koji nisu prihvatili novi ugovor o radu sa promjenom mesta rada.

Na 31. decembar 2018. ukupan iznos rezervisanih sredstava iznosi 164 hiljade KM.

29. REZERVISANJA (NASTAVAK)

Rezervisanje za otpremnine (nastavak)

Očekivani period dospijeća rezervisanja za otpremnine može se prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
U narednih 12 mjeseci	-	-
Između 1 i 5 godina	16	20
Između 5 i 10 godina	85	114
Preko 10 godina	-	-
	101	134

30. REZERVISANJA ZA PREUZETE I POTENCIJALNE FINANSIJSKE OBAVEZE

	2018.	2017.
Neiskorišteni krediti	88.269	87.765
Činidbene garancije	34.223	19.432
Plative garancije	22.813	20.502
Akreditivi	1.850	1.496
Ukupno	147.155	129.195
Rezervisanja za preuzete i potencijalne finansijske obaveze	1.307	1.870

Kretanje bruto izloženosti preuzetih i potencijalnih finansijskih obaveza za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	STAGE 1	STAGE 2	STAGE 3	UKUPNO
Bruto izloženost 1. januar 2018.	128.282	415	498	129.195
Efekat MSFI 9	-	-	-	-
Bruto izloženost 1. januar 2018.	128.282	415	498	129.195
Promjena bruto izloženosti				
<i>od toga: povećanje</i>	18.374	1.307	-	19.681
<i>od toga: smanjenje</i>	-	-	-	-
<i>od toga: transfer između nivoa</i>	-	-	-	-
Novoodobrena imovina	35.161	104	4	35.269
Imovina za koju je prestalo priznavanje	(36.883)	-	(105)	(36.988)
Kursne razlike	-	-	(2)	(2)
Bruto izloženost 31. decembar 2018.	144.934	1.826	395	147.155

30. REZERVISANJA ZA PREUZETE I POTENCIJALNE FINANSIJSKE OBAVEZE (NASTAVAK)

Kretanje umanjenja vrijednosti za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	STAGE 1	STAGE 2	STAGE 3	UKUPNO
Umanjenje vrijednosti 1. januar 2018.	(1.529)	(7)	(334)	(1.870)
Efekat MSFI 9	806	(41)	-	765
Umanjenje vrijednosti 1. januar 2018.	(723)	(48)	(334)	(1.105)
Promjena rezervisanja (Napomena 14.)	1.245	(166)	63	1.142
<i>od toga: povećanje</i>	<i>(1.396)</i>	<i>(681)</i>	<i>(211)</i>	<i>(2.288)</i>
<i>od toga: smanjenje</i>	<i>2.641</i>	<i>515</i>	<i>274</i>	<i>3.430</i>
<i>od toga: transfer između nivoa</i>	-	-	-	-
Novoodobrena imovina	(1.349)	(26)	(4)	(1.379)
Imovina za koju je prestalo priznavanje	34	-	-	34
Kursne razlike	-	-	1	1
Umanjenje vrijednosti 31. decembar 2018.	(793)	(240)	(274)	(1.307)

Promjene na umanjenju vrijednosti za 2017. (uporedno razdoblje) bile su iskazane kako slijedi:

	2017.
Stanje na dan 1. januara	1.588
Otpuštanje rezervisanja (Napomena 14.)	313
Efekti kursnih razlika	(31)
Stanje na dan 31. decembra	1.870

31. OSTALE OBAVEZE

	2018.	2017.
Obaveze za neraspoređene prilive	7.601	5.384
Ukalkulisani bonusi	2.038	1.802
Obaveze prema dobavljačima	1.920	1.169
Obaveze prema zaposlenima	1.057	1.049
Obračunati troškovi	878	1.489
Ograničena sredstva	467	546
Obaveze za kartično poslovanje	262	244
Ostale porezne obaveze	176	246
Protestirane garancije	150	150
Komisioni poslovi (Napomena 34.)	98	99
Razgraničenja	78	62
Odgodjena porezna obaveza (Napomena 15.)	-	314
Ostale obaveze	260	295
	14.985	12.849

Tokom svog poslovanja, Banka preuzima kreditne obaveze koje se vode na računima u vanbilansnoj evidenciji, a koje se odnose na garancije, akreditive i neiskorišteni dio odobrenih kredita. Banka je po ovim izloženostima formirala rezervisanja kako je navedeno u tabeli iznad.

32. KAPITAL

Dionički kapital

Direktni vlasnik Banke je Addiko Bank AG Austrija, dok je krajnji vlasnik Advent International Corporation, Sjedinjene Američke Države i Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD).

Vlasnička struktura Banke je kako slijedi:

	31. decembar 2018.		31. decembar 2017.	
	Dionički kapital	Vlasništvo %	Dionički kapital	Vlasništvo %
Addiko Bank AG Beč, Austrija	100.401	99,998	100.401	99,998
Ostali dioničari	2	0,002	2	0,002
	100.403	100,00	100.403	100,00

33. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA

Prema definiciji iz Međunarodnog računovodstvenog standarda ("MRS") 24: "Objavljivanje povezanih strana", povezane strane su strane koje predstavljaju:

- a) pridružene osobe - društva u kojima Banka ima značajan utjecaj a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora;
- b) rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući direktore i službene osobe Banke i članove njihovih užih obitelji; i

33. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA (NASTAVAK)

	2018.	2017.
Potraživanja		
Plasmani - Addiko Bank d.d. Zagreb	469	916
Ostalo - Addiko Bank a.d. Banja Luka	313	20
Ostalo - Addiko Bank AG Austrija	136	-
Ostalo - Addiko Bank d.d. Zagreb	101	-
Plasmani - Addiko Bank d.d. Ljubljana	59	180
Plasmani - Addiko Bank AG Austrija	48	338
Plasmani - Addiko Bank a.d. Beograd	42	14
Ostalo - Addiko Bank a.d. Podgorica	20	-
Plasmani - Addiko Bank a.d. Banja Luka	-	11.735
	1.188	13.203
Obaveze		
Depoziti - Addiko Bank a.d. Banja Luka	544	547
Ostalo - Addiko Bank AG Austrija	476	-
Ostalo - Addiko Bank a.d. Beograd	262	-
Ostalo - Addiko Bank d.d. Zagreb	55	94
Depoziti - Addiko Bank a.d. Podgorica	31	8
Depoziti - Addiko Bank a.d. Beograd	18	8
Depoziti - Addiko Bank AG Austrija	9	4.494
Ostalo - Addiko Bank a.d. Banja Luka	4	2
Depoziti - Addiko Bank d.d. Zagreb	2	139
	1.401	5.292

Banka je u toku 2018. godine rasporedila dobit iz 2017. godine u iznosu od 5.249 hiljada KM za pokriće gubitka iz 2016. godine, nakon čega je nepokriveni gubitak iznosio 24.581 hiljada KM. Odlukom FBA o uključivanju rezervi za kreditne gubitke u osnovni kapital te odlukom Skupštine da se rezerve prenesu na poziciju zadržane dobiti, gubitak iz 2016. godine je u potpunosti pokriven.

Regulatorne rezerve

FBA je donijela odluku kojom se dozvoljava bankama uključivanje formiranih rezervi za kreditne gubitke u redovan osnovni kapital. Na osnovu navedene odluke, Skupština Banke je donijela odluku o prenosu formiranih rezervi za kreditne gubitke u iznosu od 133.391 hiljada KM na zadržanu dobit. Skupština je istom odlukom propisala da će 25% osnovnog kapitala u iznosu od 25.101 hiljada prenijeti iz zadržane dobiti u korist zakonskih rezervi kako bi ispunila zahtjev propisan Zakonom o privrednim društvima

Na dan 31. decembra 2018. godine, potrebni nivo regulatornih rezervi je bio 24.996 hiljada KM (31. decembra 2017.: 21.986 hiljada KM).

- c) društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika, kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontroliše zajedno s drugim subjektima (što uključuje maticu, zavisne subjekte i sestrinska društva);
- d) fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan utjecaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će utjecati ili biti pod utjecajem povezane osobe u poslovanju s Bankom;
- e) društva u kojima bilo koja osoba navedena pod (c) ili (d) ima značajan interes u glasačkim pravima ili koje je direktno ili indirektno u vlasništvu navedenih osoba, odnosno u kojima iste mogu imati značajan utjecaj. To uključuje društva u vlasništvu direktora ili većinskih dioničara Banke, kao i poduzetnike čiji rukovodioци na ključnim položajima su istovremeno na istim ili sličnim položajima u Banci.

Prilikom razmatranja svake moguće transakcije s povezanim stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

33. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA (NASTAVAK)

	2018.	2017.
Prihodi		
Prihodi od naknada i provizija - Addiko Bank a.d. Banja Luka	320	485
Ostali prihod - Addiko Bank AG Austria	136	45
Prihod od kamata - Addiko Bank a.d. Banja Luka	59	-
Ostali prihod - Addiko Bank a.d. Banja Luka	7	55
Prihod od kamata - Addiko Bank d.d. Zagreb	5	12
Prihod od naknada i provizija - Addiko Bank d.d. Zagreb	2	-
Prihod od kamata - Addiko Bank a.d. Beograd	-	5
	529	602
Rashodi		
Administrativni troškovi - Addiko Bank d.d. Zagreb	501	630
Ostali troškovi - Addiko Bank AG Austria	471	458
Administrativni troškovi - Addiko Bank a.d. Beograd	179	-
Rashod od kamata - Addiko Bank AG Austria	63	99
Rashod od naknada i provizija - Addiko Bank d.d. Zagreb	46	42
Administrativni troškovi - Addiko Bank a.d. Banja Luka	21	64
Rashod od naknada i provizija - Addiko Bank a.d. Banja Luka	19	18
Ostali troškovi - Addiko Bank a.d. Beograd	-	214
Rashod od naknada i provizija - Addiko Bank a.d. Beograd	-	1
	1.300	1.526

33. TRANSAKCIJE S POVEZANIM STRANAMA (NASTAVAK)

Naknade članovima Uprave i Nadzornog odbora prikazane su kako slijedi:

	2018.	2017.
Naknade menadžmentu i Nadzornom odboru	852	850
Porezi i doprinosi na naknade	659	667
	1.511	1.517

34. KOMISIONI POSLOVI

Banka upravlja sredstvima kao povjerenik za i u ime trećih osoba, pa se s toga vode odvojeno od imovine banke. Za ove usluge Banka naplaćuje proviziju u iznosu od 1% od ukupno plasiranog novca.

	2018.	2017.
Imovina		
Državne institucije	683	656
Ukupno	683	656
Obaveze		
Krediti pravnim licima	600	578
Krediti stanovništvu	181	177
Ukupno	781	755
Razlika (Napomena 31.)	(98)	(99)

35. DOBIT PO DIONICI

	2018.	2017.
Neto dobit tekuće godine	8.760	5.249
Ponderisani broj dionica	532.500	532.500
Osnovna dobit po dionici u KM	16,45	9,86

36. NAJAM

Najam se većinom odnosi na zakup za poslovne, zakup za iznajmljen prostor za ugradnju bankomata kao i zakup za potrebe arhive te zakup za stanove.

Buduća ukupna minimalna plaćanja najma prema dugoročnom ugovorenom zakupu su:

	2018.	2017.
Do 1 godine	848	984
Između 1 i 5 godina	2.585	3.153
Preko 5 godina	279	559
	3.712	4.696

Troškovi zakupa u poslovnoj 2018. godini za Banku iznose 2.467 hiljada KM, dok su u poslovnoj 2017. godini iznosili 2.000 hiljadu KM.

Buduće ukupne minimalne očekivane naplate po ugovorenom najmu su:

	2018.	2017.
Do 1 godine	7	12
Između 1 i 5 godina	45	47
Preko 5 godina	-	-
	52	59

Prihodi od najma u poslovnoj 2018. godini za Banku iznose 78 hiljada KM, dok su u poslovnoj 2017. godini iznosili 117 hiljada KM.

37. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Nije bilo značajnih događaja poslije datuma izvještavanja koji bi zahtijevali prilagođavanje ili objelodanjivanje u napomenama uz finansijske izvještaje Banke za 2018. godinu.

38. USVAJANJE IZVJEŠTAJA

Potpisali u ime Addiko Bank d.d. Sarajevo, Sarajevo, dana 22. marta 2019. godine:

Sanela Pašić
Predsjednik Uprave

Belma Sekavić-Bandić
Član Uprave

Poslovne jedinice Addiko Bank d.d.

Addiko Bank d.d. Sarajevo

Centrala, Trg Solidarnosti 12, 71 000 Sarajevo
 +387 33 755 755
 +387 33 755 855
 info.fbih@addiko.com

Bihać

Bosanska b.b.,
 77 000 Bihać, Bosanska b.b.
 Tel. + 387 37 229 761,
 Fax +387 37 229 773

Bugojno

Sultan Ahmedova b.b.,
 70 230 Bugojno,
 Tel. +387 30 259 565,
 Fax +387 30 259 564

Busovača

16. Kolovoza b.b.,
 72 260, Busovača,
 Tel. + 387 30 735 090,
 Fax. + 387 30 735 091

Čapljina

Ante Starčevića b.b.,
 88 300 Čapljina,
 Tel. +387 36 808 292,
 Fax +387 36 808 810

Čitluk

Kralja Tomislava 93,
 88 260 Čitluk,
 Tel. +387 36 640 420,
 Fax +387 36 640 427

Gračanica

22. divizije b.b.,
 75 320 Gračanica,
 Tel. + 387 35 701 361,
 Fax +387 35 701 368;

Gradačac

H. K. Gradaščevića b.b.,
 76 250, Gradačac,
 Tel + 387 35 821 490,
 Fax + 387 35 821 495

Grude

Dr. Franje Tuđmana 4,
 88 340 Grude,
 Tel. +387 39 660 390,
 Fax +387 39 661 745

Ilijadža

Rustempašina b.b.,
 71 210 Ilijadža,
 Tel. +387 33 770 293,
 Fax +387 33 770 298;

Jajce

Kulina Bana 1,
 70 101 Jajce,
 Tel. +387 30 654 555,
 Fax. +387 30 654 558

Kiseljak

Josipa Bana Jelačića b.b.,
 71 250 Kiseljak,
 Tel. + 387 30 877 288,
 Fax. + 387 30 877 297

Konjic

Trg državnosti b.b.,
 88 400 Konjic,
 Tel. +387 36 735 300,
 Fax +387 36 735 303

Kreševo

Fra Grge Martića 122,
 71 260 Kreševo,
 Tel. +387 30 800 603,
 Fax +387 30 800 608

Livno

PC Forum Splitska b.b.,
 80 101 Livno,
 Tel. +387 34 208 613,
 Fax +387 34 201 385

Lukavac

Lukavačkih brigada b.b, TZC "Omega",
 75 300, Lukavac,
 Tel. +387 35 551 101,
 Fax +387 35 551 106

Ljubuški

Stube IV, lamela A,
 88 320 Ljubuški,
 Tel. +387 39 835 794,
 Fax +387 39 835 795

Mostar

Stjepana Radića, lamela E,
 88 000 Mostar,
 Tel. +387 36 448 120/121,
 Fax +387 36 335 877

Mostar

Trg Hrvatskih velikana b.b.-Rondo,
 88 000 Mostar,
 Tel. +387 36 449 850,
 Fax +387 36 335 832

Novi Travnik
Ive Andrića 35,
72 270 Novi Travnik,
Tel. + 387 30 795 212/211,
Fax. + 387 30 795 214

Orašje
V ulica 29,
76 270 Orašje,
Tel. +387 31 719-800/805,
Fax +387 31 719 808

Posušje
Fra Grge Martića b.b.,
88 240 Posušje,
Tel. +387 39 685 191,
Fax +387 36 335 876

Sarajevo
Dobrinja, Mustafe Kamerića 6-7,
71 000 Sarajevo,
Tel.+387 33 775 373,
Fax +387 33 775 378

Sarajevo
Otoka, Bulevar Meše Selimovića bb,
71 000 Sarajevo,
Tel.+387 33 715 026,
Fax +387 33 715 816

Sarajevo
Maršala Tita 18a,
71 000 Sarajevo,
Tel. +387 33 563 191,
Fax +387 33 217 285

Sarajevo
Pofalići, Zmaja od Bosne 60/1,
71 000 Sarajevo,
Tel. +387 33 723 604,
Fax +387 33 723 600;

Sarajevo
Ferhadija 1,
71 000 Sarajevo,
Tel.+387 33 252 485,
Fax +387 33 252 488

Sarajevo
Trg solidarnosti 12,
71 000 Sarajevo,
Tel. +387 33 755 724,
Fax +387 33 755 725

Široki Brijeg
Fra Didaka Buntića b.b.,
88 220 Široki Brijeg,
Tel. +387 39 702 500,
Fax +387 39 702 508

Tešanj
1. Mart br. 3,
74 260 Tešanj,
Tel. + 387 32 665 260
Fax. +387 32 665 268

Tomislavgrad
Mijata Tomića b.b.,
80 240 Tomislavgrad,
Tel. +387 34 352 311,
Fax +387 34 352 329

Travnik
Trg republike 11a,
72 270 Travnik,
Tel. +387 30 540 852/861,
Fax +387 30 540 660

Tuzla
Maršala Tita 2b,
75 101 Tuzla,
Tel +387 35 302 241,
Fax + 387 35 302 242

Tuzla
Mije Kreševića Guje 2,
75 101 Tuzla,
Tel.+387 35 302 320,
Fax +387 36 335 865

Uskoplje
Kralja Tomislava b.b.,
70 280 Uskoplje,
Tel. +387 30 496 420,
Fax +387 30 495 733

Visoko
Dr. Džananovića 8,
71 300, Visoko,
Tel. +387 32 731 001,
Fax +387 32 731 002

Vitez
PC 96,
72 250 Vitez,
Tel. +387 30 718 608,
Fax +387 30 718 603

Zenica
PSC Kamberovića polje,
72 000 Zenica,
Tel. + 387 32 449 733,
Fax. + 387 32 449 738

Živinice
Alije Izetbegovića 36,
75 270 Živinice,
Tel. + 387 35 743 190/191,
Fax +387 35 743 195

Odgovara za sadržaj:

Addiko Bank d.d. Sarajevo

71 000 Sarajevo

Trg Solidarnosti 12

Tel. +387 33 866 666, +387 33 755 755 ,

Fax +387 33 755 855

addiko-fbih.ba

e-mail: info.fbih@addiko.com

Napomena:

Godišnji izvještaj je pripremljen uz veliku pažnju, a sve sadržane informacije su provjerene. Ne može se spriječiti eventualno javljanje grešaka u zaokruživanju, grešaka kod slaganja i printanja te grešaka u izražavanju. Izvještaj na engleskoj jezičkoj varijanti je prijevod.

Addiko Bank